

ČLENOVÉ KOMORY PODNIKŮ KOMERČNÍ BEZPEČNOSTI ČR

ČASOPIS BEZPEČNOST S PROFESIONÁLY VZNIKÁ DÍKY PODPÖŘE TĚCHTO ČLENSKÝCH FIREM KPKB ČR:

HIGH SECURITY PRODUCTS, a. s.
Pod stárkou 378/3
140 00 Praha 4
www.h-s-p.cz

SIMACEK FACILITY CZ spol. s r. o.
Trnkova 34
628 00 Brno
www.simacek.cz

CBA corporation, a. s.
Trnkova 2881/156
628 00 Brno
www.cbacorp.cz

TRIVIS – Centrum vzdělávání, s.r.o.
Na terase 355/8
182 00 Praha 8
www.trivis.cz

Europatron s. r. o.
Poděbradská 186
196 00 Praha 9
www.europatron.eu

Torex Security, s. r. o.
Fialková 19
460 01 Liberec 1
www.torex-security.cz

P.DUSSMANN spol. s r.o.
Žitná 1578/52
120 00 Praha 2
www.dussmann.cz

ABAS IPS Management s. r. o.
Jankovcova 1569/2c
170 00 Praha 7
www.abasco.cz

AB Facility, a. s.
AVIATICA, U Trezorky 921/2,
CZ 158 00 Praha 5 – Jinonice
www.abfacility.com

ELSERVIS – Ivo Kolář
Dědinská 898/15
161 00 Praha 6

Českomoravská Bezpečnostní Agentura, s.r.o.
Kožušany-Tážaly 162
783 75 Kožušany-Tážaly
www.cmba.cz

ISS Facility Services s. r. o.
Antala Staška 38/510
140 00 Praha 4
www.cz.issworld.com

Fenix International s. r. o.
Lidická 667
258 13 Vlašim
www.fenix-international.cz

ANIM plus – RS, s. r. o.
Areál TJ MEZ, 775 01
Vsetín – Ohrada
www.anim.cz

ARES GROUP s.r.o.
Libušská 189/12
142 00 Praha 4
www.ares-group.cz

CENTURION loss prevention a. s.
Kundratka 17/1944
180 82 Praha 8
www.centurionlp.cz

PRIMM bezpečnostní služba s. r. o.
Kutnohorská 309
109 00 Praha 10
www.primm.cz

National Facility Services s.r.o.
Letenské náměstí 157/4
170 00 Praha 7 – Bubeč
www.nfservice.eu

Pro Bank Security, a. s.
Václavské nám. 21
110 00 Praha 1
www.probank.cz

SWBC – service, a. s.
Tovačovského 2/92
130 00 Praha 3

IVKO SECURITY, s. r. o.
Velflíkova 1428/4
160 00 Praha 6

REI s. r. o.
Prokopova 12/164
130 00 Praha 3
www.rei.cz

SCHWARZ s. r. o.
Mariánská 355
261 00 Příbram
www.schwarzpb.com

RAM SECURITY s. r. o.
Na Výhledu 139
250 66 Zdice
www.security-cz.eu

RTH Security, s.r.o.
Jaurisova 4
140 00 Praha 4
www.okoprahya.wa.cz

V.I.P. Security AGENCY s. r. o.
Sokolovská 49/5
186 00 Praha 8
www.vipsecurityagency.cz

APEurope s. r. o.
Kaprova 42/14
110 00 Praha 1
www.apeco.cz

DS SECURITY
Dalibor Galbavý,
Neprobýlice 12
273 75

Wakkenhat Fin Security s. r. o. koncern
Komárkova 1204/23,
148 00 Praha 4
www.wakkenhat.cz

ČECHYMEN a.s.
Potoční 503/3
717 00 Ostrava–Bartovice
www.cechyemen.cz

Agentura Pancér, s. r. o.
Nad Šárkou 2551/6a
160 00 Praha 6
www.pancer.cz

HENIG – security servis, s.r.o.
5. května 797
470 01 Česká Lípa
www.henig.cz

INDUS, spol. s r.o.
U Hostivařského nádraží 556/12
102 00 Praha 10 – Hostivař
www.indus-czech.cz

PROCUSYS FM a.s.
Pod Kotlářskou 151/3
Praha 5, 15000
www.procusys.cz

WWW.KPKBCR.CZ **KPKBCR.CZ**

BEZPEČNOST S PROFESIONÁLY

**SPOLUPRÁCE
BEZPEČNOSTNÍCH SLOŽEK
PŘI VEŘEJNÝCH AKCÍCH**

**CENY ZA FYZICKOU OSTRAHU
V ROCE 2018**

KONEC ZLOMYSLNÝCH KOMISAŘŮ

TRANSHUMANISMUS

KONFERENCE

KPKB ČR 2017

ISSN 2336-4793

9 772336 479003

BEZPEČNOST S PROFESIONÁLY

Šéfredaktor
Prezidium - Komora podniků
komerční bezpečnosti
České republiky

Jazyková spolupráce
Alena Hasáková

Redakční rada
Miroslav Kovaříček
Kateřina Poludová
Petr Hartmann
Michal Bavšenkov
Petr Žák

Odborná spolupráce
Ivo Popardowski
Petr Žák

Inzerce
Petr Žák
+420 604 889 143
info@zakpetr.cz

Nesignované fotografie a články
Redakce

Vydavatel
KPKB ČR
Vrážská 1562/24a, 153 00 Praha 5

Registrace
Bezpečnost s profesionály MK ČR E 20140
ISSN 2336-4793

Tisk
Bittisk s r. o.
B. Němcové 53, 746 01 Opava

Rozšiřování zdarma

Autorská práva vykonává vydavatel, užití celku nebo částí, rozmnožování a šíření jakýmkoli způsobem je bez výslovného souhlasu vydavatele zakázáno.

Na přední straně obálky
foto: Dalibor Durčák/supporters.cz

Na zadní straně obálky
členové KPKB ČR

OBSAH

Konference KPKB 2017	2
Policejní akademie vzdělává studenty již 25 let	3-4
Spolupráce BSP při veřejných akcích	5-6
Transhumanismus (ne)bezpečí českých kyborgů	7-8
Pátrací činnost policie dříve a nyní	9-11
Zpřísnění cizinec. zákona v ČR je naprosto nezbytné	12-15
Zpravodajská studia akademický příspěvek komerční bezpečnosti	16-18
Krátkodobá ochrana osob v podmínkách České republiky	19-20
ABAS veřejná policejní aplikace v Německu	21-22
ABAS dezinformace - fake news	23-24
Věcná příslušnost obecní policie přestupky příkazem na místě	25-28
III. mezinár. konference obecní policie	29
Konec zlomyslných komisařů práva zaměstnanců SBS	31-32
Dvě se nemýjí	33-34
Rozhovor s osobností střeleckého sportu Adamem Tycem	35-36
Jak přežít Vánoce jak se při nich chovat	37-38
Analýza rizik pekárna La Lorraine a aplikace metody KARS	39-42
Pracovní úrazy a jejich komplikace	43-44

ÚVODNÍ SLOVO

Vážení čtenáři,

blíží se konec roku 2017 a nastává čas bilancování.

Za každou akci či aktivitou je vždy něčí nápad, ale k jeho realizaci je zapotřebí ještě úsilí a entuziasmu mnoha dalších lidí. Hlavní podmínkou úspěchu je pak samozřejmě nadšení pro společnou věc.

Příkladem takového vzájemného pracovního nasazení byla příprava a realizace odborné konference KPKB ČR na téma „Současné bezpečnostní hrozby, možnosti a přínosy spolupráce státu s privátními bezpečnostními subjekty, evropské a světové trendy, výzvy a příležitosti“ – naší nejvýznamnější akce v uplynulém čtvrtletí. Uskutečnila se 22. listopadu 2017 na Policejní akademii ČR v Praze, za podpory a spolupráce představitelů Fakulty bezpečnostně právní.

Velký dík Komory za vstřícnou spolupráci při organizaci konference patří vedení Policejní akademie v Praze. Dle ohlasů byla konference díky pestrým námětům jednotlivých vystoupení velice zajímavá a přínosná. Podařilo se nám představit patnáct odborných přednášek z oblasti bezpečnosti a to, že téma konference vzbudilo zájem, dokázal i počet více než 150 účastníků z řad odborné veřejnosti. Přítomni byli zástupci státních institucí, ministerstev a velkých podniků, ale také reprezentanti soukromých bezpečnostních služeb. Jsem přesvědčen, že konference přinesla mnoho zajímavých podnětů nám všem.

Před námi však stojí i další nelehké úkoly, kterými jsou zejména opětovné či snad pokračující kroky k návrhu „Zákona o soukromých bezpečnostních službách“, rovněž tak realizace projektu ESF „Vzdělávání členské základny KPKB ČR“ a v neposlední řadě spolupráce s ostatními spřátelenými profesními společenství na strategii k cenové problematice služeb SBS.

Zcela závěrem mi prosím dovolte, abych Vám všem i Vaším rodinám upřímně a od srdce popřál krásné a pokud možno klidné prožití nadcházejících vánočních svátků a mnoho sil a zdraví v roce 2018.

Bc. Miroslav Kovaříček
prezident KPKB ČR

KONFERENCE KPKB ČR 2017

Dne 22. listopadu 2017 se konala na půdě Policejní akademie České republiky v Praze odborná konference na téma „Současné bezpečnostní hrozby, možnosti a přínosy spolupráce státu s privátními bezpečnostními subjekty“. Organizátory konference byla Komora podniků komerční bezpečnosti ČR společně s Fakultou bezpečnostně právní Policejní akademie ČR.

Jedná se historicky o první konferenci, kde byla diskutována možnost a potřeba spolupráce státních složek a soukromých komerčních subjektů. Tato potřeba spolupráce vychází nejen ze současného vývoje bezpečnostní situace ve světě, ale již v minulosti byla diskutována možnost zapojení subjektů komerční bezpečnosti do systému IZS, například v rámci záchranných a likvidačních prací při mimořádných událostech. Právě Komora podniků komerční bezpečnosti ČR, která již 25 let sdružuje významné hráče na poli komerční bezpečnosti, je velmi vhodným partnerem pro tyto diskuze, a to díky erudici a zkušenostem jak jejího prezidia, tak i zástupců členských firem.

Oficiálně konferenci zahájil rektor Policejní akademie doc. JUDr. Mgr. Josef Salač, Ph.D., který promluvil krátce o změně vnímání bezpečnostních hrozeb v minulosti a o nutnosti reagovat na hrozby současné a nové. Upozornil také na limity státních bezpečnostních složek a na prostor, který se v souvislosti s tím otvírá pro spolupráci s komerčními subjekty na poli bezpečnosti, samozřejmě ve vytyčených legislativních mantinelech.

Po úvodních slovech rektora Policejní akademie vystoupila děkanka Fakulty bezpečnostně právní pplk. PhDr. Barbora Vegrichová, Ph.D., MBA., která taktéž přivítala všechny účastníky konference a při této příležitosti připomněla 25. výročí založení Policejní akademie. V krátkosti představila Fakultu bezpečnostně právní a promluvila o aktivitách a činnostech akademie v oboru bezpečnosti. „Problematika bezpečnosti je téma, které je zásadní a důležité pro všechny nejen státní, ale i soukromé subjekty na poli bezpečnosti, protože bezpečnostní hrozby, kterým v současné době čelíme, jsou odvětvím

multidisciplinárním a je záležitostí nás všech si těchto věcí všimát“, zdůraznila děkanka FBP Vegrichová a znovu podtrhla, že současné bezpečnostní hrozby, obzvláště hrozby radikalismu, terorismu, organizovaného zločinu apod., se týkají celé občanské společnosti.

V úvodu vystoupili ještě zástupci prezidia KPKB ČR Bc. Miroslav Kovaříček a Ing. Václav Jahodář, kteří krátce představili Komoru a poděkovali všem organizátorům za odvedenou práci.

Po úvodním bloku následovaly zajímavé tematické přednášky, které se týkaly nejen problematiky současných bezpečnostních hrozeb a možností spolupráce státních a soukromých subjektů, ale také nových trendů v bezpečnostních technologiích, jako jsou např. umělá inteligence v kamerových systémech, střežení objektů formou detekce změny objemu definované oblasti za pomoci umělé inteligence, využití termovizních mikrobolometrických systémů, využití bezpilotních prostředků ve službách PČR a další. Přednášející se věnovali též problematice ochrany měkkých cílů, například nemocnic, kulturních a sportovních akcí, dále pak kybernetické bezpečnosti či rizikům

plynoucím z transhumanismu.

Tematická pestrost přednášek se jistě významnou měrou zasloužila o velmi početnou účast na konferenci, jejíž přitažlivý průběh ještě umocnil zkušený moderátor Vadim Petrov. Díky němu a erudovanému týmu organizátorů sklídila akce velký úspěch. Zájem účastníků konference trval až do samého zakončení, což nebývá na obdobných akcích vždy zvykem a je to důkazem toho, že téma spolupráce privátních subjektů a státu je tou správnou cestou. Zástupci KPKB ČR a Policejní akademie se ještě během konference dohodli na spolupráci při dalších společných akcích zaměřených na konkrétní aktuální témata a my již nyní můžeme prozradit, že začátkem příštího roku bude naše Komora pořádat opět na půdě Policejní akademie konferenci na téma „Terorismus – současné bezpečnostní hrozby“.

Bc. Petr Žák

POLICEJNÍ AKADEMIE VZDĚLÁVÁ STUDENTY JIŽ 25 LET

Policejní akademie ČR v Praze je státní vysokou školou univerzitního typu, na které studuje přes dva a půl tisíce studentů denního i kombinovaného studia. Svou činnost zahájila 1. října 1992 a v prvním akademickém roce 1992/1993 bylo ke studiu přijato 298 studentů. Škola měla jednu fakultu a bakalářský studijní program.

V průběhu uplynulého čtvrtstoletí si Policejní akademie vybudovala pevné místo v soustavě vysokých škol, je renomovanou a žádanou univerzitou. Ročně je ke studiu přijata třetina zájemců, tedy na 1 200 studentů. Od roku 2008 má dvě samostatné fakulty, Fakultu bezpečnostně právní a Fakultu bezpečnostního managementu a poskytuje vzdělávání v bakalářských, magisterských i doktorském studijním programu a také koná habilitační a rigorózní řízení.

Fakulta bezpečnostního managementu

Je uznávanou vzdělávací a vědeckovýzkumnou institucí pro obor bezpečnostní management v evropském měřítku. Je garantem bakalářských a navazujících magisterských studijních programů veřejné správy, které svojí strukturou a obsahem odpovídají celospolečenským standardům pro studijní obory v této oblasti vzdělávání. Specificky se studijní programy zaměřují na rozvoj předpokladů studentů pro zvládnutí podmínek nejistoty a rizika a pro přípravu a vedení lidí v zátěžových situacích v oblasti státní správy i bezpečnostních sborů. Nedílnou součástí studia je komplexní výchova studentů, rozvoj jejich psychické odolnosti, jazykových kompetencí a dalších předpokladů pro působení v kulturně různorodém nebo odlišném prostředí.

Fakulta bezpečnostně právní

Připravuje studenty na plnění úkolů u bezpečnostních sborů a dalších orgánů státní správy, které se přímo či nepřímo podílejí na zajištění a ochraně bezpečnosti a veřejného pořádku České republiky a jejich občanů. Mezi základní profilové předměty fakulty

patří trestní právo, kriminalistika, kriminologie a související odborné předměty policejní a bezpečnostní praxe. Současný svět ohrožují, destabilizují a mění projevy terorismu, extremismu, události a konsekvence spojené s migrační krizí, gradující manifestace intolerance, předsudků a postojevých stereotypů. Nestrannost, objektivita a racionální přístup je v zátěžových okamžicích a při jejich řešení klíčová. K profilu úspěšného absolventa této fakulty patří zcela samozřejmě rozvoj kritického myšlení, informovanost o specifických bezpečnostních otázkách a oblastech, rozvoj duševních a tělesných dovedností.

Čtvrtstoletí Policejní akademie

Studium na Policejní akademii ukončilo v průběhu 25 let řádně na 13 000 absolventů. Pro výkon služby v náročných profesích bezpečnostních sborů připravila univerzita stovky kvalitních manažerů a velitelů, kteří zastávali a zastávají náročné manažerské funkce na úrovni krajů, na úrovni náměstků či přímo ve funkci policejních prezidentů. Policejní akademie připravila kvalitně rovněž řadu pracovníků ve státní správě, jeden z absolventů akademie zastává v současné době post velvyslance. V neposlední řadě je nutno zmínit, že se jak studenti, tak absolventi úspěšně etablovali i ve sportu a kultuře.

Významné jubileum v životě univerzity si její vedení, akademičtí pracovníci, zaměstnanci a bývalí i současní studenti připomínají v průběhu celého roku na různých akcích. Tou největší bylo Slavnostní shromáždění 20. června letošního roku. Dále se konaly Dny otevřených dveří a v září pak Den Policejní akademie. Proběhla řada seminářů a konferencí, například od-

borná konference „Pokroky v kriminalistice 2017“, mezinárodní vědecká konference „Povodně 1997 a 2002 (20 a 15 let poté)“ či mezinárodní odborné sympozium „Kriminologie a její přínos pro bezpečnost státu“.

V listopadu se uskutečnila odborná konference s názvem „Současné bezpečnostní hrozby“. Byl to první společný projekt Fakulty bezpečnostně právní a Komory podniků komerční bezpečnosti ČR. Ambicí jeho realizátorů je nalézat výzvy a příležitosti ke spolupráci

mezi státem a privátními bezpečnostními subjekty v oblasti aktuálních bezpečnostních hrozeb a tak naplňovat požadavky státu na promítnutí akademického přístupu do praxe. Program konference byl zaměřen na zajištění transferu výzkumných zjištění a trendů do bezpečnostní praxe a jejich úspěšné a efektivní využití. Symbolicky budou oslavy založení univerzity ukončeny 12. prosince slavnostním koncertem Hudby Hradní stráže a Policie ČR.

Mgr. František Hřebík, Ph.D.

Policejní akademie ČR v Praze
prorektor pro zahraniční styky a vnější vztahy

Slavnostního shromáždění v rámci oslav 25. výročí založení univerzity se 20. června zúčastnily desítky významných hostů.

Velkému zájmu veřejnosti se každoročně těší Dny otevřených dveří.

« Své síly si studenti měří každoročně v pětiboji na Sportovním dni rektora.

SPOLUPRÁCE KOMERČNÍHO SEKTORU A BEZPEČNOSTNÍCH SLOŽEK PŘI VEŘEJNÝCH AKCÍCH

Povinností fungujícího státu je postarat se o bezpečnost svých obyvatel. Dle pyramidy Abrahama Maslowova stojí zajištění bezpečí ihned ve druhé kategorii základních lidských potřeb. Na druhou stranu žijeme v kapitalistické době a nemůžeme od státu očekávat, že zajistí individuální ochranu každému z nás. Proto se otevírá i sektor bezpečnosti do komerční sféry – tedy soukromým bezpečnostním službám.

Stejně tak je to u veřejných akcí, které většinou pořádají individuální komerční subjekty. Vzhledem k tomu, že společnost ČECHYMEN, kde působím jakožto ředitel divize bezpečnost, se primárně orientuje na ostrahu těchto akcí, dovoluji si v tomto článku přiblížit pohled z této specifické sféry ostrahy. Při přípravě vstupu na konferenci Současné bezpečnostní hrozby a také tohoto článku jsem si položil základní otázku: Kde končí obecný zájem státu zajistit bezpečnost a kde začíná privátní byznys jednotlivých organizátorů akcí, potažmo SBS?

Mezi veřejné akce řadíme zejména festivaly, které koncentrují velké množství návštěvníků na jedno místo, většinou i po několik dní. Největšími festivaly v České republice jsou Colours of Ostrava, Votvírák, Masters of Rock, Brutal Assault, Mezinárodní festival Karlovy Vary a mnohé další. Návštěvnost festivalů převyšuje často i 40 000 účastníků. K hromadně navštěvovaným veřejným akcím patří i jednotlivé koncerty, kdy je zejména u zahraničních kapel návštěvnost obdobná jako u festivalů. K veřejným akcím s enormně početnou návštěvností se řadí též sportovní klání nejrušnějšího charakteru, vždyť kapacity největších fotbalových stadionů a multisportovních hal v České republice převyšují kapacitu 15 000 fanoušků.

Velké oblíbenosti se těší i různé přehlídky – na Dny NATO v Ostravě nebo Dny Vzdušných sil AČR dorazilo až přes 100 000 návštěvníků v jeden den. Pozornost přitahují rovněž návštěvy světově známých osobností – například mše vedená papežem přilákala na jedno místo desetitisíce poutníků. Mezi veřejnými akcemi, jež si získávají velkou pozornost v posledních letech, mají své čestné zastoupení i efektní pyrotechnická vystoupení – na nejznámější pyrotechnickou show Ignis Brunensis

do Brna a jeho okolí se sjíždějí desetitisíce zvědavců. Ostraha těchto a mnoha dalších akcí je momentálně primárně v rukou soukromých bezpečnostních služeb.

Takto velká koncentrace osob na jednom místě představuje mnohá bezpečnostní rizika. Primární bezpečnostní aspekt, který však lze ovlivnit nejméně, je aktuální počasí. Silný déšť dokáže přerušit sportovní utkání pod širým nebem podobně jako vystoupení kapely letní bouřka. Důležité je si také uvědomit, že většina veřejných akcí se pořádá na místech, jež jsou po většinu roku využívána k jiným účelům (letišť, parky apod.) a taky skutečnost, že návštěvnost jednotlivých akcí nezřídka převyšuje počet obyvatel obce, v níž se akce koná.

Příkladem je třeba metalový festival Brutal Assault, který bývá pořádán v Jaroměři. Návštěvnost festivalu se každoročně pohybuje kolem 18 000 fanoušků, přičemž počet obyvatel Jaroměře je zhruba 12 000. Vzhledem k počtu fanoušků je potřeba zajistit vlastní infrastrukturu festivalu, a to od ubytování přes sociální zabezpečení až po catering a občerstvení. Většina této in-

frastruktury je budována z mobilních konstrukcí, což samo o sobě přináší další rizika.

Veřejným akcím se bohužel nevyhne ani obecná kriminalita. Mezi nejčastěji řešené problémy patří nejrušnější krádeže a také prodej a distribuce drog. A v neposlední řadě se musíme na veřejnou akci dívat jako na potenciální měkký cíl pro páchání případného teroristického útoku. Jednotlivé příklady si v tomto případě (naštěstí pro nás) musíme vypůjčit ze zahraničí. V tabulce je uveden krátký přehled těch nejznámějších.

Četné působení rizik je potřeba důkladně analyzovat a na základě této analýzy vypracovat soubor opatření vedoucích k jejich snížení. Tato činnost a nastavení příslušných módů ostrahy je záležitostí jednotlivých složek bezpečnostních služeb. Vzhledem k tomu, že akce se většinou konají zpravidla tzv. na zelené louce, patří mezi nejčastější prvky mechanické ostrahy různé druhy oplocení a zátarasů. Z pohledu režimových opatření se dále nastavují důmyslné akreditační systémy, které umožňují přístupy do jednotlivých zón pouze osobám, jež se tam musejí nezbytně

nutně nacházet. Stále více využívanou možností je zapojení elektronických zabezpečovacích prvků, zejména mobilních kamerových setů.

Samozřejmě je nezbytné zapojit i fyzickou ostrahu a tu řádně seznámit s opatřeními a jednotlivými postupy v případě vypuknutí mimořádných událostí. Vzhledem k tomu, že v areálu veřejné akce je fyzická ostraha zajišťována zejména soukromými bezpečnostními agenturami, je velmi pravděpodobné, že jejich členové budou při vypuknutí mimořádné události na místě jako první. Od nich bude IZS získávat informace o dané situaci a ony budou mimořádnou událost do jejich příjezdu korigovat. Z mého pohledu je zásadní si tuto skutečnost uvědomit a pracovat s ní právě při zajištění komplexní vnitřní bezpečnosti státu.

Navzdory tomu, že členové soukromých bezpečnostních služeb nemají momentálně žádné speciální pravomo-

ci. Z pohledu naší společnosti vnímáme vydání brožury velmi pozitivně, rovněž tak spolupráci s bezpečnostními sbory napříč celou ČR, které na nás pohlíží při zajišťování bezpečnosti veřejných akcí jako na partnery.

Určitou cestu ke zlepšení situace vidíme v tom, že pravomoci pro regulování veřejných akcí byly dány do rukou obcí. Vidíme jako logické, že každá obec má právo rozhodnout vyhláškou například o způsobu zajištění nočního klidu, nicméně jako méně prozíravé se nám jeví to, že obce by si měly vyhláškami nastavovat určité bezpečnostní standardy, třeba na počty bezpečnostních pracovníků a pořadatelů.

Tato možnost povede podle nás k velmi rozdílným podmínkám pro konání akcí v obcích. Domnívám se, že v tomto ohledu by bylo vhodnější zákonné opatření, které by bezpečnostní standardy definovalo plošně. Vzorem takového opatření by mohl být napří-

ci ani status, probíhá mezi nimi a bezpečnostními sbory při zajišťování nejrušnějších akcí spolupráce. Veřejné akce jsou však často pořádány komerčními subjekty, jejichž primárním cílem je, jak ostatně vyplývá z jejich podstaty, generovat zisk. Soukromé bezpečnostní služby jsou ovšem rovněž podniky, u nichž hraje zisk důležitou roli. Problém proto může nastat, když touha po zisku převyší faktor bezpečí.

V roce 2017 vydalo Centrum proti terorismu a hybridním hrozbám brožuru Bezpečnostní standardy pro pořadatele kulturních a společenských akcí. Tato brožura nastavuje základní pravidla a principy komunikace mezi dotčenými subjekty při pořádání veřejných akcí, konkrétně mezi promotérem akce, obcí, kde se daná akce koná, policií a soukromými bezpečnostními služba-

klad zákon č. 1/2014 Z.z ze Slovenské republiky, který definuje jednotlivé počty zajišťovatelů bezpečnosti při akcích, zejména při sportovních utkáních, a zároveň zavádí funkci bezpečnostního manažera. Určuje, kdo by měl tuto funkci vykonávat a jaká pravidla konkrétně musí splňovat. Absence celistvého zákona o pořádání veřejných akcí nahrává především těm, kteří jsou při pořádání akcí vedeni primárně touhou po co největším zisku na úkor vynaložení finančních prostředků pro zajištění bezpečnosti účastníků akce.

Činnosti soukromých bezpečnostních služeb jsou ve většině případů koncesní živnosti a pro jejich provozování je nutno splnit určitá pravidla. Z našeho pohledu jsou však tato pravidla relativně až příliš jednoduše splnitelná a role

Rok	Země	Město	Veřejná akce	Počet obětí
2002	Indonésie	Bali	útok na noční klub	202
2013	USA	Boston	bombový atentát na maraton	5
2015	Francie	Paříž	střelba v rockovém klubu	130
2016	USA	Orlando	střelba v rockovém klubu	50
2016	Turecko	Istanbul	střelba během novoročních oslav	39
2017	Velká Británie	Manchester	bombový atentát na koncertu Ariany Grande	22
2017	USA	Las Vegas	střelba do country festivalu	58

jednotlivých garantů spíše formální než zodpovědná za samotné poskytování služeb. Některým službám tedy chybí určitá odbornost a profesionalita. Faktem ovšem je, že s těmito společnostmi se vypořádával již trh samotný a činnost takovýchto firem je nyní již spíše nahodilá. Přesto se však domníváme, že tak velké odvětví, které zaměstnává na 45 000 zaměstnanců, by si zasloužilo větší zákonnou regulaci, ale zároveň ruku v ruce jdoucí pravomoci a určitý status, který by měl být postaven výše než samotný občan. Stejně tak by bylo záhodno řešit aplikaci moderních technologií a následně nakládání s osobními údaji subjekty soukromých bezpečnostních služeb.

Nicméně ačkoli se nám jeví stávající legislativní úprava jako nedostačující, jsme rádi, že v současné době již subjekty zajišťující vnitřní bezpečnost státu s námi jakožto soukromými bezpečnostními službami počítají. Jsou si vědomy faktu, že na místě mimořádné události býváme s největší pravděpodobností jako první a berou nás jako partnery. Nezbyvá tedy než doufat, že naše nová politická reprezentace bude věnovat segmentu soukromých bezpečnostních služeb více času a po dlouhé době se konečně dočkáme jak určité logické regulace, tak i přiměřeného společenského statusu a některých dalších pravomocí.

Bc. Roman Zabavský
společnost ČECHYMEN
ředitel Divize bezpečnost

Výbuch na koncertě zpěvačky Ariany Grande v Manchesteru 2017.

TRANSHUMANISMUS

(NE)BEZPEČÍ ČESKÝCH KYBORGŮ

Tímto článkem bych rád upozornil na fenomén, který se dostal i do ČR – na lidi, kteří si do těla nechávají implementovat čip. Stávají se tak programovatelnými kyborgy. S tím souvisí i nástup technologie NFC připojení. Je třeba si uvědomit bezpečnostní rizika, která s sebou tato nová technologie přináší, a také si ujasnit, jak k ní přistupovat.

Současný svět je čím dál více závislý na moderních elektronických technologiích a připojení jak k privátním tak veřejným sítím. Většina domácností vlastní dnes kromě auta také počítač, tablet nebo telefon s připojením k Internetu. Mluvíme dnes o Internetu věcí a závislosti na této síti zvláště u mladé generace.

Transhumanismus

Jedním z hnutí, které hlásá maximální využití těchto technologií, je transhumanismus. Jedná se o mezinárodní intelektuální a kulturní hnutí, jehož vznik je datován rokem 1957. Jednou z jeho nejvýraznějších osobností byl transhumanista a futurolog FM-2030 (Fereidoun M. Esfandiary). Jako profesor futurologie na univerzitě v New Yorku vyučoval nové koncepty člověka. Hlavní ideou hnutí je vylepšit vlastnosti a smysly člověka pomocí nejnovějších technologií. Mluvíme o tzv. biohackingu. Tedy o ovlivnění procesů v těle člověka a jejich vyladění na maximum.

V ČR je dnes možné si vylepšit vlastnosti a smysly svého těla dvěma způsoby. Jednak pomocí magnetických implantátů, které se voperují do prstů. Člověk tak získá vlastně šestý smysl, díky kterému je schopen detekovat blízkost elektromagnetických vln, může samozřejmě přitahovat drobné kovové předměty, nalézt elektrické vedení ve zdech apod. Jediným člověkem, který je certifikován pro tyto zákroky v ČR, je Shemon. Je známým tatérem a piercing-specialistou pražského studia Hell.

Druhý způsob, pro náš článek zajímavější, je voperování NFC čipu přímo do těla. Čip se vkládá do nedominantní ruky mezi palec a ukazovák. Parametry jsou následující:

NFC čip NXP NTAG216

- velikost 12 x 2 mm
- paměť 888 byte
- výdrž 100 000 cyklů
- 10+ let (pasivní!)

Lidé, kteří již čip mají, se tak (dle jejich slov) stávají programovatelnými kyborgy. Rozhodně to ovšem není jen záležitost mladých lidí, kteří se chtějí nějak odlišovat. Aktuálně je u nás 50 lidí, kteří zákrok postoupili a je mezi nimi i vysokoškolský pedagog Univerzity Karlovy. Ten toto zařízení používá místo čipové karty pro vstup do objektu univerzity.

Zájemci o NFC čip se musí předem objednat a uhradit cenu zákroku a čipu v kryptoměně Bitcoin. Cena je v přepočtu asi 700 Kč. Důležitá ovšem je využitelnost této elektronické součástky. Aktuálně je využitelná jako:

- bitcoin peněženka (pro platby)
- osobní vizitka
- „klíč“ pro vstup do objektu, k odemčení telefonu

Je na místě dát hlas i odpůrcům technologie. Hovoří o ztrátě identity, deformaci těla, bezpečnostních rizicích. Důležité je v tomto kontextu zmínit, že čip je pasivní a nemá GPS-modul, takže detekce osob s voperovaným čipem na dálku je spíše otázkou vojenských technologií.

NFC technologie (Near Field Communication)

Tato technologie současně dobývá svět mobilních zařízení. Většina světových výrobců chytrých telefonů už implementuje NFC čip do svých výrobků. Ve zkratce lze shrnout NFC takto:

- radiová bezdrátová komunikace
- krátká vzdálenost (4 cm)
- přenos – elektromagnetická indukce

Nabízí se srovnání s technologií Bluetooth. Ta je sice univerzální a na delší vzdálenost. Prohrává však z hledis-

ka bezpečnosti a energetické náročnosti na zdroj zařízení. NFC čip je pasivní nebo aktivní. Po načtení aktivním prvkem se data přenesou např. do telefonu.

Využití:

Aktuálně je možné rozdělit NFC do 4 kategorií:

- štítky / tagy (plakáty, menu)
- čip (telefony, tablety)
- NFC prsten (obsahuje pasivní čip)
- bezkontaktní platby

Štítek po naprogramování vyšle po přiložení chytrého telefonu povel, který potom zařízení provede (ztlumí se zvuk, odemkne se, zobrazí stránku s osobním profilem). Rovněž je může zaměstnavatel nalepit s nápisem „SOS“ do vozidel, na sloupky a jiná vhodná místa firmy. Po přiložení chytrého telefonu je okamžitě volán dispečink, případně bezpečnostní služba.

Čip dokáže odemknout dveře a zaplatit

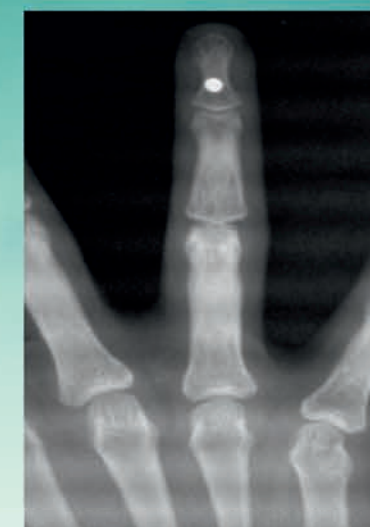
v obchodě. Je tedy schopen nahradit čipové karty, ve kterých je většinou zastaralý čip RFID. Bezpečnostní agentura může vybavit zaměstnance hodinkami nebo prsteny s integrovaným čipem (VIP typ).

Právě platba přes NFC nahradí v budoucnosti platební karty. Navíc je možné každou platbu potvrdit otiskem prstu na telefonu. Většina bank v ČR už tuto službu nabízí. Je třeba ji ovšem spárovat s internetovým bankovníctvím.

Každou novou technologii je třeba podrobit nejen testům technickým, ale hlavně bezpečnostním. Jinak by lidem mohla spíše škodit. Závěry bezpečnostní konference v Nizozemí to potvrzují. V Los Angeles bylo zaznamenáno první zneužití NFC. Konkrétně čipu Mifare Ultralight instalovaného do předplacených karet umožňujících placení za jízdu metrem. Aplikace pro OS Android UltraReset dokáže karty po vymazání znovu nabít na 10 kreditů. Musíme být

tedy obezřetní a sledovat bezpečnostní rady a doporučení. Vyhneme se tak různým rizikům, včetně ztráty financí.

kpt. Mgr. Tomáš Zdráhal
UPVSP Brno
oddělení Informatiky Holešov

OPERATIVNĚ PÁTRACÍ ČINNOST POLICIE DŘÍVE A NYNÍ

Vzhledem k tomu, že se ještě dnes, celých 27 let po listopadovém politickém převratu (1989), neustále diskutuje o tom, zda byla v době před listopadem 1989 operativně pátrací činnost tehdejší policie, tj. Sboru národní bezpečnosti, který měl dvě základní složky (Státní bezpečnost a Veřejnou bezpečnost), legální či nelegální, dovoluji si k tomuto tématu napsat několik řádek.

V první řadě je třeba si uvědomit, že každá policie na světě má především ochraňovat životy, zdraví a majetek občanů svého státu, jakož i samotný stát a jeho politické zřízení. Musí mít jak uniformovanou, tak neinformovanou složku. Uniformovaní policisté plní řadu významných úkolů, při nichž jsou vidět, což mimo jiné utvrzuje občany v pocitu, že za jejich peníze odevzdávané státu ve formě daní jim policie skutečně pomáhá a chrání je a působí to i preventivně na potenciální pachatele trestné činnosti. Neuniformovaná složka plní neméně významné úkoly v utajení a využívá k tomu operativně pátrací činnost, jež běžně vidět není.

Řada kritiků minulého režimu dodnes poukazuje na to, že veškerá činnost utajených složek předlistopadové policie, ať již šlo o operativní složky Státní bezpečnosti, či operativní složky Veřejné bezpečnosti, byla nelegální, živelná a nekontrolovatelná a byla jí porušována základní lidská práva a svobody občanů. K tomu je třeba uvést, že taková situace zde mohla být – a podle toho, co je zjišťováno z archivů ministerstva vnitra, zcela určitě byla – zejména krátce po vzniku Sboru národní bezpečnosti a počátkem padesátých let, kdy se do různých funkcí ve státní správě, v armádě, justici a samozřejmě i v policii dostávali většinou zfanatizovaní přívrženci tehdy jediné vládnoucí strany. Ti bohužel postrádali jakékoli

klasické vzdělání a v zápalu tehdy nového stalinského politického směru byli schopni takřka čehokoli, aniž si vůbec byli schopni uvědomit důsledky svých činů. Nezákonné metody a činy nevzdělaných politických fanatiků v důležitých funkcích, které tehdy vedly k porušování základních lidských práv, je dnes nutno jednoznačně odsoudit a zároveň přijmout taková opatření, aby se již nikdy nemohly opakovat.

Po odsouzení tzv. kultu Stalinovy osobnosti, po rehabilitacích řady dříve politicky odsouzených osob a po příchodu nových a vzdělanějších lidí do významných funkcí v jednotlivých složkách státu, včetně tehdejšího Sboru národní bezpečnosti, byly mnohé činnosti (včetně policejních) upraveny příslušnými zákony a dalšími podzákonnými právními normami. Takto byla zákonem upravena i činnost Sboru národní bezpečnosti a jeho jednotlivých složek. Podzákonnými akty, zejména vyhláškami, nařízeními vlády a nařízeními jednotlivých ministerstev, byly pak veškeré činnosti tehdejší policie, včetně činnosti operativně pátrací, upraveny detailně, a všechny tyto zákony i podzákonné akty řízení jsou i dnes dohledatelné nejen ve Sbírce zákonů, ale i v příslušných

archivech. Proto nelze tvrdit, že operativně pátrací činnost tehdejší kriminální policie, ať už po linii obecné, či hospodářské kriminality, byla nezákonná.

Operativně pátrací činnost policie, tehdejšího Sboru národní bezpečnosti, nebyla sice uvedena přímo v zákoně, v trestním řádu č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním, ale byla i tehdy upravena podzákonnými právními předpisy nižší právní síly, včetně interních aktů řízení ministerstva vnitra, jež musely být v souladu se všemi zákony vyšší právní síly – s Ústavou ČSSR, trestním řádem a dalšími. Dlužno říci, že tento stav u nás trval v podstatě až do roku 2001, kdy byla přijata významná novela trestního řádu a několika dalších právních norem (mj. i trestního zákona, zákona o Policii České republi-

ky, celního zákona aj.) číslo 265/2001 Sb., účinná od 1. ledna 2002. Ta přinesla zásadní zlom v porevoluční činnosti naší kriminální policie, neboť sjednotila do té doby odděleně fungující službu kriminální

úkon vyšetřovatel nebo policejní orgán, ale zda byl tento úkon vůbec proveden a zda byl proveden správně, tj. v souladu se zákonem.

Nadále se tedy již nerozlišuje mezi vyšetřovatelem a ostatními policisty. Veškeré úkony až do doby podání obžaloby provádí pouze policejní orgán. Nová právní úprava rovněž zakotvuje, že přípravné řízení (proces odhalování, objasňování a vyšetřování trestných činů) má v závislosti na závažnosti spáchaného činu dvě formy. O méně závažných trestných činech se podle novely koná přípravné řízení ve výrazně zúžené podobě a pouze o závažných trestných činech se bude vyšetřování konat i nadále v původní, v zásadě nezměněné podobě.

V souladu s ustanovením § 179a TrŘ se koná zkrácené přípravné řízení v případě trestných činů, o nichž přísluší konat řízení v prvním stupni okresnímu soudu a na které zákon stanoví trest odnětí svobody, jehož horní hranice nepřevyšuje pět let, jestliže byl podezřelý přistižen při činu nebo bezprostředně poté nebo byly v průběhu prověřování trestního oznámení či jiného podnětu k trestnímu stíhání zjištěny skutečnosti jinak odůvodňující zahájení trestního stíhání a lze očekávat, že podezřelého bude možno ve lhůtě dvou týdnů (viz ustanovení § 179b odst. 4 TrŘ) postavit před soud.

Do trestního řádu byla převzata modifikovaná právní úprava používání tzv. operativně pátracích prostředků a operativní techniky, až do přijetí novely obsažená pouze v zákoně o Policii České republiky (tj. nyní zák. č. 273/2008 Sb.). Hlavním smyslem této zásadní úpravy je nejen odstranění duplicity, ale i rozšíření možnosti státního zástupce provádět v této významné oblasti dozor, jakož i zajištění procesní využitelnosti výstupů z operativně pátrací činnosti pro další trestní řízení. Operativně pátrací prostředky jsou policisty (kriminalisty) využívány v rámci celého systému speciálních kriminalistických postupů a metod policejní práce, který nazýváme operativně pátrací činností.

Operativně pátrací činností tedy rozumíme ucelený systém speciálních kriminalistických postupů a metod používání operativně pátracích prostředků a podpůrných operativně pátracích prostředků, uskutečňovaný oprávněným policejním útvarem podle

zvláštních právních předpisů a z nich vycházejících interních aktů řízení, převážně utajovaným způsobem, zaměřený k ochraně zájmů chráněných zákony a mezinárodními smlouvami v trestně právní oblasti a spočívající v soustavném získávání, shromažďování, prověřování, popřípadě rozpracovávání operativních informací.

Hovoříme-li o operativně pátracích prostředcích, máme na mysli operativně pátrací prostředky stanovené taxativně v ustanovení § 158b odst. 1 TrŘ, jimiž se ve smyslu tohoto ustanovení rozumí předstíraný převod, sledování osob a věcí a použití agenta.

Hovoříme-li o podpůrných operativně pátracích prostředcích, rozumí se jimi využití informátora, krycí prostředky, krycí doklad, zabezpečovací technika a zvláštní finanční prostředky, používané nikoli podle trestního řádu, ale podle ustanovení §§ 72 – 77 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky.

Operativní informací se rozumí informace získaná oprávněným policistou Policie České republiky v průběhu operativně pátrací činnosti, která vede či může vést k odhalení spáchaných či připravovaných trestných činů a ke zjišťování jejich pachatelů. Operativní informace jsou tedy využitelné nejen při represivním boji se zločinem, ale i v etapě předcházení trestným činům. Když hovoříme o oprávněném policistovi, máme na mysli policistu Policie České republiky, který je služebně zařazen do tzv. „oprávněného útvaru“ Policie České republiky, tj. do všech speciálních policejních útvarů s celostátní působností, jakož i do všech organizačních článků služby kriminální policie a vyšetřování Policie České republiky s územně vymezenou působností.

Operativně pátrací činnost je oprávněnými policisty realizována pomocí speciálních postupů operativně pátrací činnosti, za které je možné považovat tzv. operativní pronikání, operativní získávání a prověrku operativních informací, osobní pátrání a operativní rozpracování.

Operativní pronikání spočívá v utajeném pronikání oprávněného policisty (za případného využití podpůrných operativně pátracích prostředků) do prostředí, v němž lze důvodně očekávat získání operativních informací.

Operativní získávání a prověrka operativních informací je činnost oprávněného policisty spočívající v získávání a prověřování poznatků o připravované, páchané, nebo spáchané trestné činnosti za účelem odhalení trestných činů, zjištění jejich pachatelů či předcházení připravované trestné činnosti. Není-li prověrka operativních informací vyloučena podezřením z trestného činu a prověřením byly zjištěny skuteč-

nosti důvodně nasvědčující tomu, že byl spáchán trestný čin, zahájí oprávněný policista trestní řízení. Podle ustanovení § 158 odst. 3 trestního řádu, o zahájení úkonů trestního řízení k objasnění a prověření skutečností důvodně nasvědčujících tomu, že byl spáchán trestný čin, sepíše policejní orgán neprodleně záznam, ve kterém uvede skutkové okolnosti, pro něž řízení zahajuje, a způsob, jakým se o nich dověděl. Opis záznamu zašle do 48 hodin od zahájení trestního řízení státnímu zástupci. Hrozí-li nebezpečí z prodlení, policejní orgán tento záznam sepíše až po provedení potřebných neodkladných a neopakovatelných úkonů.

K objasnění a prověření skutečností důvodně nasvědčujících tomu, že byl spáchán trestný čin, opatřuje policejní orgán potřebné podklady a nezbytná vysvětlení a zajišťuje stopy trestného činu. V rámci toho je oprávněn, kromě úkonů uvedených v hlavě deváté trestního řádu (tj. úkony v rámci postupu před zahájením trestního stíhání, včetně provedení neodkladných a neopakovatelných úkonů, použití operativně pátracích prostředků atd.), zejména:

1. vyžadovat vysvětlení od fyzických a právnických osob a státních orgánů,
2. vyžadovat odborné vyjádření od příslušných orgánů, a je-li toho pro posouzení věci třeba, též znalecké posudky,
3. obstarávat potřebné podklady, zejména spisy a jiné písemné materiály,
4. provádět ohledání věci a místa činu,
5. vyžadovat za podmínek uvedených v ustanovení § 114 TrŘ (prohlídka těla a jiné podobné úkony) provedení zkoušky krve nebo jiného podobného úkonu, včetně odběru potřebného biologického materiálu,
6. pořizovat zvukové a obrazové záznamy osob, za podmínek uvedených v ustanovení § 114 TrŘ snímat daktyloskopické otisky, provádět osobou téhož pohlaví nebo lékařem prohlídku těla a jeho zevní měření, jestliže je to nutné ke zjištění totožnosti osoby nebo ke zjištění a zachycení stop či následků činu,
7. za podmínek stanovených v ustanovení § 76 TrŘ (zadržení osoby podezřelé) zadržet podezřelou osobu,
8. za podmínek stanovených v ustanovení §§ 78–81 TrŘ činit rozhodnutí o opatření v těchto ustanoveních naznačená, tj. zejména žádat o vydání věci (podrobněji viz ustanovení § 78 TrŘ), provést odnětí věci (podrobněji viz ustanovení § 79 TrŘ), provést zajištění peněžních prostředků na účtu u banky (podrobněji viz ustanovení § 79a TrŘ), provést zajištění peněžních prostředků na

účtu u spořitelního nebo úvěrního družstva či jiných subjektů, které vedou účet pro jiného, blokaci peněžních prostředků penzijního připojištění se státním příspěvkem, blokaci čerpání finančního úvěru a blokaci finančního pronájmu (podrobněji viz ustanovení § 79b TrŘ), zajištění zaknihovaných cenových papírů (podrobněji viz ustanovení § 79c TrŘ),

9. způsobem uvedeným v hlavě čtvrté trestního řádu (zajištění osob a věcí) provádět neodkladné nebo neopakovatelné úkony, pokud podle trestního řádu jejich provedení nepatří do výlučné pravomoci jiného orgánu činného v trestním řízení (tj. státního zástupce nebo soudce).

Osobním pátráním se rozumí každodenní činnost oprávněného policisty spočívající v systému koordinovaných úkonů a opatření souvisejících s předcházením trestným činům a s pátráním po pachatelích trestných činů, po osobách a věcech souvisejících s trestnou činností, a to zejména za využití místní a osobní znalosti, informačních systémů Policie České republiky a z informací získaných z další operativně pátrací činnosti.

Operativním rozpracováním se rozumí utajený proces za využití vhodných postupů operativně pátrací činnosti a podpůrných operativně pátracích prostředků směřujících k předcházení, odhalení, objasnění a dokumentování trestné činnosti a k vypátrání osob a věcí souvisejících s touto činností, jehož cílem je získání dostatečných podkladů pro zahájení trestního řízení ve smyslu trestního řádu (podrobněji viz hlava

devátá TrŘ ustanovení §§ 158 a násl.). Operativní rozpracování se dokumentuje v tzv. kriminálním spisu, který je podle speciální interní právní normy k tomuto účelu založen a veden. V kriminálním spisu, který je vždy označen příslušným stupněm utajení (vždy nejméně stupněm „Vyhrazené“), jsou uchovávány veškeré písemnosti vzniklé v průběhu operativního rozpracovávání konkrétního případu.

doc. JUDr. Miroslav Němec, Ph.D.

Policejní akademie
České republiky v Praze
Katedra kriminalistiky

doc. JUDr. Miroslav Němec, Ph.D.

DALŠÍ ZPŘÍSNĚNÍ CIZINECKÉHO ZÁKONA JE V ČESKÉ REPUBLICE NAPROSTO NEZBYTNÉ!

V souvislosti s nástupem různých mafiánských uskupení na naše území po otevření hranic v roce 1990 bylo zcela nutné vypracovat a precizovat nový zákon o pobytu cizinců na území České republiky. To se uskutečnilo po poměrně složité proceduře, do které se již tehdy pokoušeli zasahovat mafiemi zainteresovaní lobbisté – dne 30. listopadu 1999 byl přijat nový zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých dalších zákonů.

Tento nový „cizinecký zákon“ upravil v návaznosti na přímo použitelný právní předpis Evropských společenství (dále jen „ES“) podmínky vstupu cizince na území České republiky (dále jen „území“) a vycestování cizince z území, stanovil podmínky pobytu cizince na území a vymezil působnost Policie České republiky (dále jen „policie“), Ministerstva vnitra (dále jen „ministerstvo“) a Ministerstva zahraničních věcí v této oblasti státní správy. Definoval, že cizincem se rozumí fyzická osoba, která není státním občanem České republiky, včetně občana Evropské unie.

Nový zákon rovněž stanovil, že úprava vstupu, pobytu a vycestování občana Evropské unie (dále jen „EU“) se vztahuje i na občana státu, který je vázán mezinárodní smlouvou sjednanou s ES a na občana státu, který je vázán Smlouvou o Evropském hospodářském prostoru, pokud tato smlouva nestanoví jinak.

Působnost zákona byla upravena tak, že se tento zákon nevztahuje na cizince, který je žadatelem o udělení mezinárodní ochrany, cizincem, který je strpěn na území, azylantem nebo osobou požívající doplňkové ochrany, nestanoví-li tento zákon nebo zvláštní právní předpis jinak. Dále bylo stanoveno, že se zákon nevztahuje na cizince, který pobývá na území České republiky na základě zvláštního právního předpisu upravujícího přechodný pobyt cizích ozbrojených sil na našem území, na cizince, který požádal Českou republiku o udělení oprávnění k pobytu za účelem poskytnutí dočasné ochrany na území, a cizince, který pobývá na území na základě uděleného oprávnění k pobytu za účelem dočasné ochrany, pokud tento zákon nebo zvláštní právní předpis nestanoví jinak.

Vstup na naše území byl upraven tak, že cizinec je oprávněn vstoupit na území České republiky výhradně přes hraniční přechod v místě a čase určeném k provádění hraniční kontroly, a stanovil, že hraničním přechodem se rozumí jen místo vymezené mezinárodní smlouvou, již je Česká republika vázána (dále jen „mezinárodní smlouva“), určené pro překračování státních hranic České republiky za podmínek stanovených mezinárodní smlouvou nebo tímto zákonem, dále mezinárodní letiště, které je vnější hranicí podle zvláštního právního předpisu, a to pokud bylo jako mezinárodní letiště určeno podle zvláštního právního předpisu a provozovatel letiště splnil bezpečnostní podmínky stanovené ve zvláštním právním předpisu. Takovým prostorem je rovněž vnitřní hranice nebo prostor mezistátního vlaku a paluba lodě mezistátní osobní nebo nákladní lodní přepravy v době, kdy je v tomto prostoru prováděna hraniční kontrola.

Zákon stanovil, že cizinec je povinen podrobit se hraniční kontrole bez odkladu po překročení státních hranic, pokud je hraniční kontrola prováděna na území, nebo překročit státní hranice bez odkladu po ukončení hraniční kontroly, pokud je prováděna mimo území. Na vnitřní hranici se hraniční kontrola provádí v případě přijetí rozhodnutí vlády o zajišťování ochrany vnitřních hranic podle zvláštního právního předpisu. Policie potvrdí v souladu s přímo použitelným právním předpisem ES cizinci vstup na území vyznačením otisku vstupního razítka do jeho cestovního dokladu. Provádí-li policie hraniční kontrolu na základě mezinárodní smlouvy mimo území, má tato kontrola a na jejím základě provedené úkony stejné právní účinky jako hraniční kontrola provedená na území České

republiky.

Důležité bylo, že tento nový zákon stanovil podmínky vstupu na území a provádění hraniční kontroly, které stanoví přímo použitelný právní předpis ES, a rovněž to, že při vstupu na území je cizinec při hraniční kontrole povinen prokázat splnění podmínek stanovených přímo použitelným předpisem ES a dále je na požádání povinen vyplnit a podepsat hraniční průvodku, strpět ověření pravosti cestovního dokladu a ověření své totožnosti pomocí osobních údajů zapsaných v cestovním dokladu, popřípadě strpět porovnání biometrických údajů zpracovaných v nosiči dat prostřednictvím technického zařízení umožňujícího srovnání aktuálně zobrazených biometrických údajů cizince s bio-metrickými údaji zpracovanými v nosiči dat cestovního dokladu, jde-li o cestovní doklad, který obsahuje nosič dat s biometrickými údaji. Zde platí výjimka, že povinnost předložit cestovní doklad se nevztahuje na cizince, který je mladší 15 let a je zapsán do cestovního dokladu jiného cizince.

Nový cizinecký zákon upravil rovněž možnost odepření vstupu na naše území tak, že policie odepře cizinci vstup na území, jestliže nemá platný cestovní doklad, předloží padělaný nebo pozměněný cestovní doklad, vízum nebo povolení k pobytu, nepředloží doklady prokazující účel a zabezpečení podmínek pobytu na našem území, nemá dostatečné množství prostředků k pobytu na území a k vycestování z území, je nežádoucí osobou ve smyslu ustanovení § 154, je zařazen do informačního systému vytvořeného státy, které jsou vázány mezinárodními smlouvami o odstraňování kontrol na

společných hranicích (dále jen „smluvní stát“) za účelem získání přehledu o cizincích, jimž nelze umožnit vstup na území smluvních států (dále jen „informační systém smluvních států“), což však neplatí, je-li cizinci uděleno vízum opravňující pouze k pobytu na území a je důvodné nebezpečí, že by cizinec mohl při svém pobytu na území ohrozit bezpečnost státu, závažným způsobem narušit veřejný pořádek či ohrozit mezinárodní vztahy České republiky, nebo je důvodné nebezpečí, že by cizinec mohl při svém pobytu na území jiného smluvního státu ohrozit jeho bezpečnost nebo v něm závažným způsobem narušit veřejný pořádek anebo ohrozit mezinárodní vztahy smluvních států, nebo nesplňuje-li požadavky stanovené opatřením Ministerstva zdravotnictví před zavlečením infekčního onemocnění ze zahraničí podle zákona o ochraně veřejného zdraví (dále jen „požadavek opatření před zavlečením infekčního onemocnění“).

V těchto souvislostech je možno uvést, že ani jediný návrh z dílny policie a ministerstva vnitra týkající se zpřísnění zákonných norem ještě neprošel bez toho, aby ho někdo nenapadl jako ohrožení svobody a demokracie, návrat k totalitě apod. Jako příklad je možno uvést i skutečnost, že se na titulní straně Parlamentních listů objevila 6. července 2013 nikým nepodepsaná petice pod názvem „Odmítáme nový cizinecký zákon“, která útočí na návrh tehdejší nové právní úpravy cizineckého režimu v České republice, jež zpracovalo Ministerstvo vnitra České republiky a jenž se jevil nanejvýš potřebný, neboť Česká republika se v té době stávala rájem světových mafií a zločineckých gangů, které si tady přerozdělovaly teritoria a páchaly závažnou trestnou činnost, což bohužel trvá dodnes.

Ministerstvo vnitra České republiky, které je spolu s Policií České republiky a některými dalšími subjekty zodpovědné za tzv. „cizinecký režim“, t e h d y zpra-

covalo návrh nového zákona o pobytu cizinců na našem území, zákona o volném pohybu občanů EU a zákona o ochraně státních hranic a tyto materiály pod čj. MV-23084-3/OBP-2013 a MV-56287-1/OBP-2013 rozeslalo 9. května 2013 do připomínkového řízení.

Ačkoli byly tyto materiály zpracovány velmi kvalitně a vycházely z problémů negativně ovlivňujících bezpečnostní situaci v České republice a správně reagovaly na bezpečnostní rizika a potřeby ochrany naší země a jejích občanů před nájedzy světových mafií, zločineckých gangů, zločinců všeho druhu, gastarbeiterů a dalších nepříznivých občanů cizích zemí na naše území, bylo ministerstvo vnitra opětovně napadáno, že „ohrožuje“ svobody občanů a připravuje „návrat do totality“.

Vedle muslimů, kteří se dostávali do Evropy naprosto nekontrolovatelně, jsou rizikovou skupinou rovněž občané Ukrajiny, kde z důvodů politických, ekonomických a spojených s občanskou válkou dochází k migraci obyvatel ve snaze vyhnout se například nástupu vojenské služby nebo následkům zhoršené ekonomické situace. V obecně

rovině zvyšující se počet lokálních konfliktů v blízkosti vnější schengenské hranice vytváří na tuto hranici tlak v oblasti migrace směrem do EU, potažmo do České republiky. Je tedy zřejmé, že by Česká republika měla tuto hranici účinnými prostředky posilovat, neboť stabilita na vnější schengenské hranici a dodržování pravidel pro vstup do schengenského prostoru jsou úzce provázány s bezpečnostní situací v České republice.

Další hrozbou spojenou s nelegální migrací je využívání neregulérních a padělaných dokladů a smyšlených jmen migranty, lživých tvrzení o zemi jejich původu, ze které utíkají – a to jak při proceduře povolování vstupu na území České republiky, tak při užití těchto dokladů pro pobyt na území České republiky. Poptávka po padělaných a pozměněných cestovních dokladech vzrůstá přímo úměrně s počtem migrantů směřujících do EU.

V oblasti registrace migrantů dochází k častému jevu, že ti jsou registrováni pouze na jména, která uvedou, neboť cestovní doklad nevlastní nebo ho záměrně ztratili, a nelze proto jednoznačně určit jejich identitu či státní příslušnost. Řada dalších, kteří pobývají na území EU, vůbec neprošla registrační procedurou, čímž zcela jasně přestoupili platné zákony a dopustili se trestné činnosti již samotným nelegálním vstupem na území EU.

U těchto osob je předpoklad, že budou v oblasti nelegálního pobytu setrávat a snažit se splýnout s legálně žijícími cizinci. Je zde předpoklad vytváření uzavřených komunit žijících vlastním životem, tak jak je známe z vietnamské komunity žijící v České republice, případně z dalších větších národnostních komunit. Zcela jistě bude docházet k postupnému vytěsňování místních obyvatel z domů a čtvrtí a ke vzniku sociálně vyloučených lokalit a sociálních skupin, které se budou spolupodílet na vytváření kriminogenního prostředí, neboť se tak již děje v řadě zemí Evropy, kde byly muslimům povoleny výjimky z tam platných zákonů.

V oblasti návratové politiky se dlouhodobě projevují problémy, neboť přibližně 6–10 % cizinců, kteří jsou zjišťováni v rámci nele-

gálního pobytu, neuposlechnou příkazu k vycestování, a jsou následně opětovně zjišťováni v nelegálním postavení v České republice. S těmito osobami je znovu zahajováno správní, nebo trestní řízení s realizací vyhoštění. Náklady spojené s realizací vyhoštění jsou značné a odvíjejí se od státní příslušnosti takového cizince, a je samozřejmé, že jdou z účtu Ministerstva vnitra České republiky, které pak nemá peníze na další, podstatně důležitější, projekty.

V případě příchodu značného množství nelegálních migrantů na území České republiky, kteří jsou žadateli o mezinárodní ochranu v jiném členském státě schengenského prostoru, se projevují problémy s realizací jejich předání do uvedené země první žádosti, tj. v rámci realizace Dublinských smluv. Od roku 2015 totiž nejsou tyto dohody v některých zemích buď vůbec realizovány (země první žádosti), nebo uplatňovány (země druhé žádosti).

Dalším bezpečnostním aspektem, který je nutno brát na zřetel, je problematika neschengenských letů provozovatelů malých letadel, kteří mohou v průběhu letu změnit letový plán a přistát v podstatě na libovolném letišti, včetně letišť, která nemají statut mezinárodního letiště, s tím, že se vyhnou případné hraniční kontrole, uvedou mezipřistání v jiném členském státě Schengenu a podobně.

Vzhledem k uzavírání migračních koridorů, především na „balkánské cestě“, se jeví jako značný rizikový faktor i pravděpodobný nárůst případů napomáhání k nelegálnímu překročení státní hranice, a to především ve formě pomoci při přepravě osob například v úkrytu vozidel, při obstarání neregulérních dokladů, zajištění trasy přesunu a podobně.

Hlavní rizika spojená s migrací se projevují zejména v/ve:

- oblasti žádostí o udělení a vydávání viz (neregulérní doklady, fiktivní účely);
- oblasti povolování přechodného a trvalého pobytu;
- překračování vnější schengenské hranice (neregulérní doklady, neprokázání účelu cesty aj.);
- nelegálním pobytu v ČR – po legálním a nelegálním vstupu, ubytování, zabezpečení potřeb pro život;
- vytváření komunit (uzavřené, žijící vlastním životem, vytěsňující místní obyvatelstvo z domů, čtvrtí);
- neochotě integrace, přenášení a upřednostňování kulturních a sociálních návyků ze země původu;
- provozování náboženství, které je v rozporu s Listinou základních práv a svobod;
- zdravotních a hygienických riziků;
- zneužívání sociálních jistot;

- zneužívání žádostí o mezinárodní ochranu, neboť Česká republika je bezpečná země pro pachatele trestné činnosti (cizí identita, neregulérní doklady, nízký počet kontrol apod.);
- nelegálním zaměstnávání (zejména ve stavebnictví a v zemědělství);
- napomáhání k nelegálnímu pobytu (sňatky, otcovství, náležitosti pro povolení pobytu);
- obstarávání neregulérních dokladů (cizí, padělané, falza);
- značném nárůstu migrantů – žadatelů o mimořádnou ochranu, kteří by chtěli zůstat na území ČR;
- migrantech jako obětech trestné činnosti (poškození, otrokářská práce aj.);
- kriminalitě cizinců – pachatelů trestné činnosti;
- radikalizaci obyvatel ČR jako důsledku „zvyňování“ cizinců s pobytem v ČR;
- radikalizaci cizinců nespokojených s přístupem občanů k nim;
- terorismu jako jevu přivezeném cizinci (spící teroristé) nebo získaném cizinci, kteří se k teroristům připojí (především jde o děti cizinců).

Pokud jde o bezvízovou dohodu s Ukrajinou, Tureckem, Gruzii a Kosovem, zpracovala komise EU na konci roku 2015 zprávy k vízové liberalizaci pro Gruzii, Kosovo a Ukrajinu, ve kterých konstatovala, že je připravena ke zrušení vízové povinnosti se jmenovanými státy.

Současně je diskutováno zrušení vízové povinnosti v roce 2016 také s Tureckem, v rámci kompenzace EU Turecku, které by zabránilo migraci na své území, konkrétně migraci cizinců z arabských států, zejména z Afghánistánu, Iráku, Íránu, Pákistánu, Sýrie aj.

Turecko si však bez ohledu na dohody s EU diktuje zcela nesmyslné podmínky – usiluje nejen o bezvízový styk s EU, ale za to, že udrží migranty na svém území a nepustí je dále do Evropy, požaduje navíc náhradu šest miliard eur. Jenže pokud by EU na tyto turecké požadavky přistoupila a Turecko by se prakticky stalo součástí Evropské unie, migranti by mohli získat turecké pasy a již by jim nic nebránilo zcela volně cestovat zpět do vysněné Evropy, aniž by je bylo možno jakkoliv omezovat, což by bylo obrovské bezpečnostní riziko pro celou Evropu.

Služba cizinecké policie Policie České republiky předpokládá, že s podstatným navýšením migrantů, zejména z Ukrajiny a Turecka, kdy se zřejmě bude jednat o násobky současného objemu, odhaduje (zejména na úseku činnosti Odborů cizinecké policie krajských ředitelství Policie České republiky) následující nepříznivé dopady – bezpečnostní rizika:

- Nárůst neoprávněného zaměstnávání, zejména občanů Ukrajiny, a z toho vyplývající vyšší aktivita při kontrolách i sankčních opatřeních (zejména v podobě správního vyhoštění cizinců), popřípadě trestná činnost zaměstnavatelů, dále daňové úniky, neplacení sociálního pojištění, zdravotního pojištění.
- Nutnost navýšení počtů bytových kontrol orgány cizinecké policie, neboť lze očekávat masové překračování maximální doby povoleného pobytu.
- Nutnost zvýšení aktivity orgánů cizinecké policie v oblasti kontrol plnění povinností ubytovatelů.
- Zvýšená agenda administrativních úkonů orgánů cizinecké policie spojených s přihlašováním cizinců k pobytu.
- Zvýšená agenda administrativních úkonů orgánů cizinecké policie spojených s ztrátami dokladů a snahou zamaskovat překročení povolené doby pobytu.
- Zvýšení pracnosti při zjišťování totožnosti cizinců v důsledku padělků cestovních dokladů, zejména vydávaných Tureckem, ze strany občanů Afghánistánu, Iráku a Sýrie.
- Zvýšení zatížení orgánů policie při odhalování protiprávního jednání a zjišťování totožnosti v důsledku možnosti jednoduché změny identity, kterou umožňují správní orgány Ukrajiny; v důsledku toho též zvýšení zatížení orgánů policie při zjišťování totožnosti prostřednictvím daktyloskopických otisků prstů.
- Zvýšení zatížení orgánů cizinecké policie, které budou jako první přicházet do kontaktu s pašeráky drog i lidí, kterým bezvízový styk uvolní ruce a svojí nezákonnou činnost rozšíří.
- V případě Kosova nemá EU sjednanou dohodu o zpětném přebírání osob (readmisní dohodu), což povede k problémům při vyhošťování jeho občanů a cizinců, kteří mají na jeho území povolení k pobytu. EU má totiž sjednanou readmisní dohodu pouze s Gruzii a s Ukrajinou, ale s Kosovem má sjednanou readmisní dohodu jen Česká republika.
- Ozbrojený konflikt na východě Ukrajiny je potencionálním zdrojem případné nevladatelné migrační vlny, dojde-li k eskalaci konfliktu s Ruskem.
- Občané Ukrajiny tvoří nejvíce zastoupenou komunitu cizinců na území České republiky jak s legálním, tak s nelegálním pobytem,
- A jak se ukazuje, řada z těchto migrantů je navázána na organizovaný zločin.

Ředitelství služby cizinecké policie

opakovaně upozorňuje, že se dá očekávat navýšení odvolacích řízení v rámci správního vyhoštění, správních deliktů a přestupků. Dále hrozí navýšení realizace správního vyhoštění, navýšení realizace trestu vyhoštění, tzv. soudního vyhoštění, jakož i navýšení správních řízení I. stupně ve věci žádostí o zrušení rozhodnutí o správním vyhoštění a řízení o propuštění ze zajištění.

Uvedená bezpečnostní rizika vyvolaná nelegální migrací muslimů do Evropy, jakož i uprchlíků z Ukrajiny a jiných zemí do České republiky, si již v současné době přímo vyžadují další zpřísnění cizineckého režimu nejen v České republice, ale v celé Evropské unii, přehodnocení příslušných zákonů a úmluv v intencích současnosti a nastolení podstatně tvrdšího postoje k nelegální migraci, neboť všichni ti, kteří překročili nelegálně hranice Evropské unie, resp. schengenského prostoru, se dopustili trestného činu, a pokud nejde o osoby, které podle mezinárodního práva splňují podmínky k poskytnutí mezinárodně právní ochrany – azylu, je třeba s nimi podle toho jednat, tj. zjistit jejich pobyt, provést jejich identifikaci jednak třídnou kriminalistickou fotografií, dále fotografií celé osoby (postavy), popř. fotografií zvláštních znamení či tetování, odebráním daktyloskopických otisků všech prstů a odebráním vzorků DNA s tím, že veškeré tyto informace budou zaneseny do policejní a kriminalistické databáze Evropolu.

Pokud jde o Českou republiku, bude vhodné detailně promyslet a navrhnout další zpřísnění cizineckého režimu v České republice, zejména pak zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, ve znění zákona č. 183/2017 Sb., dále zákona č. 222/2017 Sb., zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, jakož i dalších zákonů s cizineckým režimem souvisejících, a to co nejdříve.

Vzhledem k tomu, že veškerá tato opatření budou mít dopad i na potřebu zvýšení systemizovaných služebních míst policistů, a to nejen u cizinecké policie Policie České republiky, ale i u základních výkonných útvarů Policie České republiky, včetně Služby kriminální policie a vyšetřování územních odborů Policie České republiky, které nesou hlavní tíhu kvalifikované policejní práce na všech územních odborech Policie České republiky, bude třeba navrhnout podstatně navýšení stavu cizinecké policie, minimálně o 500 policistů, a o zhruba čtyři tisíce dalších policistů pro posílení územních odborů Policie České republiky v bývalých okresech a regionech.

doc. JUDr. Miroslav Němec, Ph.D.

Policejní akademie

České republiky v Praze

Katedra kriminalistiky

Použitá literatura

- NĚMEC, Miroslav. *Organizovaný zločin*. Praha: Naše vojsko, 1995. 224 s. *ISBN 80-206-0472-3*.
- NĚMEC, Miroslav. *Mafie a zločinecké gangy*. Praha: Eurounion, 2003. 390 s. *ISBN 80-7317-026-4*.
- NĚMEC, Miroslav. *Kriminalistická taktika pro policisty*. Praha: Eurounion, 2004. 328 s. *ISBN 80-7317-036-1*.
- NĚMEC, Miroslav. *Megatrendy v bezpečnosti*. Kriminalistika. 2010, roč. 43, č. 3, s. 218-221.
- NĚMEC, Miroslav. *Diverzita v policii*. Kriminalistika. 2010, roč. 43, č. 3, s. 222-224.
- NĚMEC, Miroslav. *Strategické analýzy a koncepce boje s organizovanou kriminalitou*. Kriminalistika. 2008, roč. 41, č. 4, s. 307-310.
- NĚMEC, Miroslav a Miroslav PROTIVINSKÝ. *Hledání dalších možností intenzivního boje s organizovanou kriminalitou*. Československá kriminalistika. 26, 1993, č. 4.
- Zákon o azylu. In: Praha: Sagit, 2000, 1999 Sb., číslo 325/1999 Sb.
- Zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky.
- Zákon č. 222/2017 Sb., změna zákona o pobytu cizinců na území ČR.
- Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky.

ZPRAVODAJSKÁ STUDIA JAKO AKADEMICKÝ PŘÍSPĚVEK SEKTORU KOMERČNÍ BEZPEČNOSTI

Bezpečnost a její zajištění je v současnosti bezesporu velmi významným tématem nejen celospolečenské diskuse, ale i aktuálním námětem jak pro odborníky zabývající se tímto problémem v praxi, tak pro akademickou sféru.

Jednou z oblastí, která může výrazně přispět ke zvýšení efektivity procesu zajišťování bezpečnosti je podle mého názoru oblast získávání, zpracovávání a vyhodnocování informací o všech podstatných aspektech ohrožujících bezpečnost. V akademické sféře se touto problematikou zabývá řada specifických vědních disciplín, především informační věda nebo informatika. Domnívám se však, že potřeba informační podpory při zajišťování bezpečnosti vyžaduje poněkud odlišný a specifický přístup ke zkoumání, který pokrývá tuto oblast komplexně od prvotního plánování informačních potřeb přes metody získávání, shromažďování a vyhodnocování dat a informací až k možnostem praktického uplatnění získaných poznatků, a to včetně právních aspektů procházejících napříč celým spektrem uvedeného procesu. Naznačeným specifickým přístupem ke zkoumání problematiky pak může být oblast zpravodajských studií, v angličtině nazývaná Intelligence Studies.

Zpravodajská studia

Co si tedy pod tímto pojmem představit? Jednoduše studium zpravodajství, respektive vědu o zpravodajství. Definice nebo pokusů o definování zpravodajství existuje celá řada, proto na tomto místě použiji následující, poněkud širší definici tohoto pojmu: „Zpravodajství (intelligence) znamená (zpravodajskou) informaci, (zpravodajskou) činnost a (zpravodajskou) organizaci. Cílem zpravodajské činnosti je zejména získávání, shromažďování a vyhodnocování (souhrnné zabezpečování) informací potřebných pro rozhodovací proces a požadovaných vládou či jiným oprávněnými zadavateli a uživateli. Informace jsou získávány všemi dostupnými prostředky a postupy, tedy jak otevřenými, tak i utajovanými. Zpravodajská činnost může také zahrnovat provádění tzv. skrytých akcí (covert action, aktivní opatření), tedy operací zaměřených na

přímé ovlivňování situace v cizí zemi požadovaným způsobem tak, aby nebylo zjevné zapojení vlastní vlády do takové akce nebo aby toto zapojení bylo možno uvěřitelným (hodnověrným) způsobem popřít (plausible denial). Nedílnou součástí zpravodajské činnosti je také ochrana vlastních utajovaných skutečností před činností cizích zpravodajských organizací.“

Z uvedené definice je zřejmé, že zpravodajství jako specializovaný obor lidské činnosti, zaměřený na cílevědomou práci s informacemi je velmi komplexní lidskou činností. Vzhledem k současnému obrovskému nárůstu informačních požadavků jak ve státní, tak komerční sféře a současně vzhledem k extrémnímu nárůstu dostupných informací roste i potřeba nalézání vhodných metod a nástrojů na jejich získávání, zpracovávání a nalézání požadovaných znalostí jako odpovědi na informační požadavky. Požadovanou specifickou teoretickou základnu a současně platformu pro přípravu příslušných odborníků a potřebnou výzkumnou činnost může poskytnout akademický obor nazývaný zpravodajská studia.

Zpravodajská studia jako akademická disciplína

Přestože zpravodajství a zpravodajská činnost jsou obory staré prakticky jako lidstvo samo, systematické akademické zpracování těchto a dalších souvisejících témat je možno datovat teprve do konce 40. let 20. století, kdy byl v USA na základě hořkých válečných zkušeností přijat zákon o národní bezpečnosti a došlo tu ke vzniku první stálé zpravodajské služby v období míru – Ústřední zpravodajské služby (CIA). Odrazem společenského zájmu o tuto oblast pak byl i nárůst odborné akademické a publikační činnosti, která do této doby čítala stovky více či méně kvalitních publikací. Na tomto místě je nutno zdůraznit, že publikační a badatelská činnost v této oblasti byla v minulosti

prováděna především na území USA a Velké Británie, což se odráží i v dále uváděných pramenech a zdrojích. V současnosti lze však cenné zdroje nalézt také v prostředí České republiky či dalších zemí (např. Slovensko, Polsko, Německo, Rusko). Jedním z prvních a doposud nejvýznamnějších autorů v oblasti zpravodajských studií je Sherman Kent, který vydal v roce 1949 knihu *Strategic Intelligence for American World Policy*, v níž koncipoval základní a prakticky dodnes platné principy oboru zpravodajství (základní pojmy, zpravodajský cyklus, klasifikace apod.).

V současnosti se problematika zpravodajství vyučuje na mnoha vysokých školách v USA jako samostatný obor zpravodajská studia (*Intelligence Studies*), popřípadě v kombinaci s dalšími oblastmi, jako jsou např. strategická, mezinárodní či bezpečnostní studia, nebo se studiem terorismu. Z řady vysokých škol poskytujících studium v této oblasti v USA lze uvést *Mercyhurst University*, *Henley-Putnam University*, *Fayetteville State University*, kurzy v oblasti zpravodajství poskytuje také *Centrum mezinárodních bezpečnostních studií Princetonské univerzity*, ve Velké Británii např. *University of Leicester* nebo *University of Warwick*. V České republice se lze, dle mých informací, setkat s výukou problematiky zpravodajství (byť jen dílčím způsobem a ne přímo pod názvem zpravodajská studia) na *Masarykově univerzitě v Brně*, *Karlově univerzitě v Praze*, *Univerzitě obrany v Brně* a na *Policejní akademii České republiky v Praze*.

Pokud se týká akademických publikací a informačních zdrojů dostupných v oblasti zpravodajských studií, existuje v současnosti řada kvalitních publikací a periodik, do nichž přispívají uznávaní a respektovaní autoři. Vzhledem k informativnímu charakteru příspěvku nelze poskytnout jejich kompletní výčet, proto zmíním alespoň některé z nich. *Lowenthalova kniha Intelligence: From Secrets to Policy*, komplexní

průvodce problematikou zpravodajství, se v minulém roce dočkala již sedmého vydání. Aktuálně nejnovější publikací v oblasti zpravodajství je zřejmě dílo autora Johsona National Security Intelligence. Z dalších autorů nelze opomenout jména jako Schulsky, Schmitt, z britských pak Herman nebo Aldrich. V souvislosti s dostupnými zdroji v oblasti zpravodajských studií je třeba zmínit periodikum Studies in Intelligence vydávané americkou CIA. Přestože je vydávané touto vládní zpravodajskou agenturou a v současnosti dostupné také elektronicky na jejích webových stránkách, nejedná se o oficiální produkci služby; nicméně je lze považovat přinejmenším za velmi cenný referenční materiál.

V akademickém a odborném světě je v současnosti dostupná řada tištěných i elektronických publikací pojednávajících o problematice zpravodajství. Materiály mají samozřejmě rozdílnou kvalitu a jejich hodnotu je třeba důsledně prověřovat. Komplexní pohled na literární zdroje však přesahuje možnosti tohoto příspěvku a bude mimo jiné jedním z cílů zamýšleného vědecko-výzkumného úkolu.

Oblasti zpravodajských studií

Jak je zřejmé z již uvedených skutečností, obor zpravodajských studií zahrnuje široké spektrum témat a okruhů z mnoha oblastí činností zaměřených na získávání, shromažďování a zpracovávání informací. Pro přehlednost budou níže stručně uvedeny ty oblasti a témata, jež považuji za významná a hodná specifického studia a zkoumání. Současně se dle mého názoru jedná o taková témata, jejichž rozpracování a následné využití může přispět k pokroku v zajišťování bezpečnosti České republiky jako státu, ale může být využito i odborníky v oblasti zajišťování komerční bezpečnosti.

Historické a právní ukotvení

Jak již bylo uvedeno výše, zpravodajská činnost je stará jako lidstvo samo. Proto lze také najít první zmínky o ní již v nejstarších písemných pramenech. Za zmínku jistě stojí v našem kulturním prostředí především Bible, v ní pak zejména příběhy o zvědech vyslaných Mojžíšem do Kanaánu a o využití zvědů při dobývání Jericha. Za první teoretické prameny pojednávající o problematice zpravodajské činnosti pak lze považovat slavnou knihu čínského vojevůdce Sun-c' (též Sun-Tzu) Umění války a Kautyljovu Artašástru aneb učebnici věcí světských. Obě díla vznikla dlouho před naším letopočtem, jedná se tedy o skutečně velmi starý doklad odborného zájmu o zpravodajskou činnost.

Samotná historie zpravodajství a zpravodajských služeb je nejen zajímavým tématem historických dobrodružných

románů, ale také skutečnou studnicí poučení, inspirace a nápadů, která nám má co říci i v současnosti. Z moderních autorů a prací zabývajících se historií zpravodajství lze zmínit např. anglické autory Andrewa a Westa, z neanglických autorů stojí za zmínku německý historik a badatel Krieger.

Z českých autorů a českého prostředí lze uvést zejména historickou práci Dvorníka, která však vyšla nejdříve v angličtině, dále pak Encyklopedii špionáže nebo Zetochovu práci věnovanou novodobé historii českých zpravodajských služeb. Přestože se jedná spíše o literaturu faktu, nelze pominout ani rozsáhlé čtyřsvazkové dílo Pacnerova, věnované historii československých zpravodajských služeb. V oblasti právního ukotvení činnosti zpravodajských služeb je významným českým autorem Pokorný.

Historické zkoumání problematiky pravděpodobně není pro oblast komerčních bezpečnosti prioritní, avšak zkoumání právního aspektu zajišťování bezpečnosti je nepochybně velmi významné i ve sféře soukromé. Za zásadní témata považuji v této oblasti právní rámec poskytování komerčních bezpečnostních služeb, problematiku ochrany osobních údajů, bezpečnost informací a informačních systémů, provádění soukromých detektivních činností a šetření apod.

Akademické ukotvení – zpravodajská teorie

V oblasti zpravodajské teorie lze nalézt inspiraci a zdroje především v již zmíněných studiích a publikacích autorů Kenta, Lowenthala, Schulského, Schmitta a Hermana. Současná bezpečnostní a politická situace ovšem vyžaduje nové pohledy na problematiku zpravodajství, jak bude naznačeno v následující části příspěvku. Přehled aktuálních prací v této oblasti však přesahuje rozsah příspěvku, a proto zde bude uveden pouze odkaz na problematiku kriminálního zpravodajství, které je předmětem zájmu jednoho z právě zahájených výzkumných projektů na Policejní akademii ČR v Praze a kterým se ve své práci Intelligence-Led Policing rozsáhle zabývá např. J. Ratcliffe.

Metodologie a technologie získávání a shromažďování dat a informací – zpravodajská informatika

Získávání dat a informací potřebných pro rozhodovací proces jak ve státním, tak soukromém sektoru je významnou oblastí a zároveň výzvou jak z metodologického, tak technologického hlediska. Současný enormní nárůst množství dat a informací jak v oblasti otevřených zdrojů, tak i za využití specifických zdrojů zpravodajských vyžaduje nové přístupy k jejich získávání a zpracová-

ní. Protože se jedná o velmi zajímavou a zásadní problematiku, je velmi těžké vybrat v této oblasti konkrétní stěžejní publikaci. Souhrnný pohled na technologii využívané v oblasti zpravodajství lze nalézt mimo jiné v publikaci J. K. Petersen Understanding Surveillance Technologies Spy Devices, Privacy, History, & Applications.

Jednou z významných změn v současném informačním prostředí jsou narůstající možnosti získávání a využívání informací z otevřených zdrojů (OSINT – Open Source Intelligence) a sociálních médií (SOCMINT – Social Media Intelligence). Pro komerční bezpečnostní služby lze tuto skutečnost považovat za velkou příležitost, ale zároveň i velkou výzvu k odpovídajícímu metodologickému a technologickému zajištění této oblasti získávání dat a informací.

Metodologie a technologie analýzy informací

Analytické zpracování získaných dat a informací s cílem vytvoření požadovaných zpravodajských produktů odpovídajících na informační požadavky zadavatele ať ze státní, či soukromé sféry je další významnou oblastí a současně velkou výzvou. Při obrovském množství dostupných dat a informací je třeba najít maximálně efektivní způsoby jejich strojového automatizovaného či automatického zpracování, vizualizace a prezentace ve formě, která nejlépe vychází vstříc požadavkům zadavatele. Problematika zpravodajské analýzy v sobě zahrnuje širokou škálu témat a využívá nástrojů a metod z dalších vědních oborů – managementu, psychologie, sociologie, matematiky, informační vědy, ale i dalších. Z toho důvodu na tomto místě odkazují pouze na jedinou publikaci z mnoha, na publikaci autorů Heuera a Phersona, kteří se snaží o maximální využití vědeckých metod a přístupů s cílem získat co nejobjektivnější výstup zpravodajské analýzy.

Velkým zdrojem pokroku a inovací v této oblasti je také oblast konkurenčního zpravodajství (Competitive Intelligence) zabývající se problematikou získávání, shromažďování a vyhodnocování dat a informací v oblasti obchodu a podnikání.

Operativní zpravodajství

Operativní zpravodajství, tedy specializovanou zpravodajskou činnost zaměřenou na pronikání do zájmového prostředí za účelem získávání těch nejzávažnějších informací, je třeba považovat za samostatnou kapitolu v problematice zpravodajských studií. Pod pojem specializovaná zpravodaj-

ská činnost je možno zahrnout získávání tajných spolupracovníků, odposlech zájmové komunikace, kontrolu poštovních a jiných komunikačních prostředků, sledování apod. Přestože konkrétní metody a formy této práce jsou zpravidla tím nejutajovanějším know-how jednotlivých zpravodajských služeb, je zde prostor pro akademické a výzkumné aktivity. Především je možno na základě studia historických pramenů objasňovat skutečné pozadí některých událostí, které se ve své době jevily, bez znalosti oněch informací z pozadí, v odlišném světle a kontextu. Z hlediska aktuálního využívání specifických zpravodajských postupů lze z pohledu akademické sféry využívat poznatky např. z oblasti psychologie (detekce lži, neverbální komunikace, motivace apod.) nebo poznatky z různých technologických oblastí (miniaturizace elektronických zařízení, záznam a vyhodnocování zvuku a obrazu, bezpilotní prostředky apod.).

Komerční bezpečnostní služby z pohledu zákona nedisponují řadou specifických pravomocí a oprávnění umožňujících prolamování do osobních práv a svobod jako příslušné bezpečnostní sbory a zpravodajské služby. Přesto však potřebují i v této oblasti kvalifikované odborníky, minimálně z důvodu ochrany případných klientů před podobnými praktikami. Samostatnou kapitolou v této oblasti je vedení privátních šetření, pátrání, včetně provádění různých typů rozhovorů a pohovorů, bezpečnostních šetření apod.

Současné výzvy v oblasti zpravodajských studií

Jak jsem již naznačil, problematika zpravodajství je velmi komplexní, rozsáhlá a v současném bezpečnostním prostředí zvláště aktuální. Pouhý přehled současných výzev a možných úkolů v této oblasti by vydal na samostatný příspěvek, proto se omezím pouze na stručný přehled témat, která osobně považuji v dané oblasti pro současnost za nejpalcivější:

- Získávání, zpracovávání a využívání dat a informací ze sociálních médií – automatizované metody vyhledávání, získávání a zpracovávání dat a informací.
- Automatizované získávání, shromažďování a analytické zpracovávání velkých objemů dat z otevřených a dalších zdrojů.
- Predikování výskytu negativních událostí (realizace hrozeb) a negativního chování subjektů (nositelů) těchto hrozeb (jednotlivců, skupin, státních i nestátních aktérů), zejména v případech závažných hrozeb a trestné činnosti jako terorismus, násilná trestná činnost a závažná organizovaná kriminalita.

- Prevence, odhalování a objasňování závažné organizované trestné činnosti (násilné, ekonomické).
- Zajištění bezpečnosti kyberprostoru a obrany v něm, odhalování a objasňování kybernetické kriminality.
- Metody odhalování úmyslně klamných informací (dezinformací) a hodnocení věrohodnosti zdrojů informací, zejména v oblasti elektronických médií.

Už jen tento výše uvedený výčet lze podle mého názoru považovat za dostatečnou výzvu pro akademickou obec a další odborníky k práci na těchto tématech a problémech s cílem posílit bezpečnost naší země a jejích občanů konkrétně a naší evropské civilizace v širším kontextu. V oblasti komerčních bezpečnostních služeb lze uvedené výzvy modifikovat na prostředí obchodu a podnikání, např. na oblast prevence, bezpečnostního prověřování a případného odhalování nežádoucích aktivit (krádeže, zpronevěry) zaměstnanců, prověřování obchodních partnerů a další podobné komerčně prováděné bezpečnostní služby.

Mým záměrem bylo představit problematiku zpravodajských studií alespoň stručně z pohledu vhodnosti využití jak v oblasti zajištění národní bezpečnosti, tak v oblasti komerčních bezpečnostních služeb a zároveň nastínit možnosti dalších akademických a výzkumných aktivit v této oblasti, protože rozsah tohoto článku neumožňuje detailní a podrobné zpracování tématu. Omlouvám se všem autorům publikujícím v pojednávané oblasti, které jsem zde z důvodu omezeného rozsahu příspěvku nezmínil, a zároveň vyzývám případné zájemce o jakoukoli jinou spolupráci v této oblasti, aby mě kontaktovali na mailové adrese michalek@polac.cz.

Ing. Bc. Luděk Michálek, Ph.D.

Policejní akademie
České republiky v Praze
Katedra kriminální policie

Použitá literatura

- ANDREW, C. a V. MITROCHIN. Neznámé špionážní operace KGB – Mitrochinův archiv. LEDA, 2008. ISBN: 978-80-7335-141-0.
- Bible. Česká biblická společnost, 2008. ISBN: 978-80-85810-74-5.
- DVORNIK, F. Počátky zpravodajských služeb: starověký Blízký východ, Persie, Řecko, Řím, byzantská říše, arabsko-muslimské říše, mongolská říše, Čína, Moskevské knížectví. Praha: Prostor, 2001. ISBN 80-7260-056-7.
- HERMAN, M. Intelligence Power in Peace and War. Cambridge University Press, 1996. ISBN 978-0521566360.
- HEUER, Richards J. and Randolph PHERSON. Structured Analytic Techniques for Intelligence Analysis. Washington: CQ Press, 2011. ISBN 978-1-60871-018-8.
- CHURAŇ, Milan a kol. Encyklopedie špionáže. 2. vyd. Praha: nakladatelství LIBRI, 2000. ISBN 80-7277-020-9.
- JOHNSON, L. K. National Security Intelligence. Polity, 2017. ISBN 978-1509513055.
- KAUTILJA. Kautiljova Arthašástra aneb učebnice věcí světských. Praha: Arista, 2001. ISBN 80-86410-02-1.
- KRIEGER, W. Tajné služby ve světových dějinách: špionáže a utajené akce od antiky po současnost. Olomouc: nakladatelství Fontána, 2006. ISBN 80-7336-300-3.
- LOWENTHAL, M. M. Intelligence: From Secrets to Policy. CQ Press, 2016. ISBN 978-1506342566.
- KENT, S. Strategic Intelligence for American World Policy. Princeton University Press, 1949.
- KOLOUCH, J. CyberCrime. Praha: CZ.NIC, 2016. ISBN 978-80-88168-15-7.
- MICHÁLEK, L., POKORNÝ L., STIERANKA, J., MARKO M. Zpravodajství a zpravodajské služby. Plzeň: Aleš Čeněk, 2013. ISBN 978-80-7380-428-2.
- MOLNÁR, Z. Competitive Intelligence aneb jak získat konkurenční výhodu. Praha: Oeconomica, 2012. ISBN 978-80-245-1908-1.
- PACNER, K. Československo ve zvláštních službách: pohledy do historie československých výzvedných služeb. 1914-1989. Praha: Themis, 2001-2002. ISBN 80-7312-002-X (díl I), 80-7312-008-9 (díl II), 80-7312-012-7 (díl III), 80-7312-013-5 (díl IV).
- POKORNÝ, Ladislav. Zpravodajské služby. Praha: Auditorium, 2011. ISBN 978-80-87284-21-6.
- RATCLIFFE, J. H. Intelligence-Led Policing. London: Routledge, 2016. ISBN 978-1138859012.
- PETERSEN, J. K. Understanding Surveillance Technologies Spy Devices, Privacy, History, & Applications. New York: Taylor and Francis Group, 2007. ISBN 978-0-8493-8319-9.
- SHULSKY, A. N., SCHMITT, G. J. Silent Warfare. Understanding the World of Intelligence. Dulles: Brassey's, Inc., 2002. ISBN 1-57488-345-3.
- SUN-C'. Umění války. B4U Publishing, 2014. ISBN 978-80-87222-35-5.
- WEST, N. Historical Dictionary of British Intelligence (Historical Dictionaries of Intelligence and Counterintelligence). Scarecrow Press, 2014. ISBN 978-0810878969.
- ZEMAN, P. a kol. Česká bezpečnostní terminologie. Brno: Masarykova univerzita, 2003. ISBN 80-210-3037-2.
- ZETOCHA, Karel. Zpravodajské služby v nové demokracii. Česká republika. Brno: Barrister & Principal, 2009. ISBN 978-80-87029-64-0.

KRÁTKODOBÁ OCHRANA OSOB V PODMÍNKÁCH ČESKÉ REPUBLIKY

Ráda bych svým příspěvkem poukázala na specializovaný způsob ochrany, který se v podmínkách České republiky poskytuje – tzv. institut krátkodobé ochrany. Pro chráněné osoby je tento institut na rozdíl od zvláštní ochrany nebo institutu utajeného svědka, které jsou specifikovány pro vymezený okruh osob, více pružný.

Krátkodobou ochranu lze poskytnout kterékoliv osobě, které hrozí újma na zdraví nebo jiné vážné nebezpečí, avšak nelze využít institut zvláštní ochrany a pomoci dle zákona č. 137/2001 Sb. o zvláštní ochraně svědka a dalších osob v souvislosti s trestním řízením, v platném znění.

Formy ochrany

Institut krátkodobé ochrany byl v české právní úpravě oficiálně jmenovitě zakotven až ust. § 50 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky (dále jen "zákon o policii"), s účinností od 1. ledna 2009. Předtím byl několikrát upravován pro účely Policie České republiky jen závaznými pokyny policejního prezidenta. K zajištění ujednoceného postupu Policie České republiky při poskytování krátkodobé ochrany byl současně vydán i závazný pokyn policejního prezidenta č. 11/2011 (dále jen „závazný pokyn PP“), kterým se stanovuje postup při poskytování krátkodobé ochrany jednotlivými útvary Policie České republiky. Nutno podotknout, že veškeré závazné pokyny PP jsou určeny pouze pro vnitřní potřebu Policie České republiky.

Daný typ ochrany lze poskytnout kterékoliv osobě, které zřejmě hrozí újma na zdraví nebo jiné vážné nebezpečí. Tento institut lze z praktického hlediska nadneseně pojmut jako „menší program ochrany“ před institutem zvláštní ochrany a pomoci

Krátkodobou ochranou dle ust. § 50 zákona o policii, se rozumí soubor opatření zahrnující:

- fyzickou ochranu
- dočasnou změnu pobytu
- použití zabezpečovací techniky
- poradensko-preventivní činnost

Fyzickou ochranou je ochrana bezpečností osoby zajištěním přítomnosti

policisty v místech, kde existuje riziko vážného ohrožení osoby, které je poskytnuta krátkodobá ochrana, pro odvracení bezprostředně hrozícího útoku na život nebo na zdraví této osoby.

Dočasnou změnou pobytu osoby se rozumí přemístění osoby, které je poskytnuta krátkodobá ochrana, na místo, které bylo Policií České republiky vyhodnoceno jako místo z hlediska hrozícího nebezpečí bezpečné, nebo na místo, které je pod její kontrolou.

Zabezpečovací technika je vnímána jako podpůrný operativně pátrací prostředek blíže upravený v ust. § 76 zákona o policii – tedy technické prostředky, zařízení a jejich soubory používané za účelem předcházení nebo odstranění ohrožení veřejného pořádku a bezpečnosti. Může tím tedy být z praktického hlediska cokoli, co může tento účel splnit (z praxe se jedná např. o kamerový systém, nouzový hlásič v případě nebezpečí atp.). Jednotlivé formy ochrany lze poskytnout samostatně nebo v kombinaci.

Poradensko-preventivní činností je pak souhrn opatření a doporučení směřujících k odvracení rizika hrozícího osobě.

Krátkodobou ochranu poskytují organizační články krajského, městského a obvodního ředitelství policie, dále Národní protidrogová centrála SKPV a Útvar pro ochranu ústavních činitelů ochranné služby. Dále také Národní centrála proti organizovanému zločinu, která poskytuje formy krátkodobé ochrany zejména v případech, kdy hrozí vážné riziko státnímu zástupci, soudci nebo osobám jim blízkým.

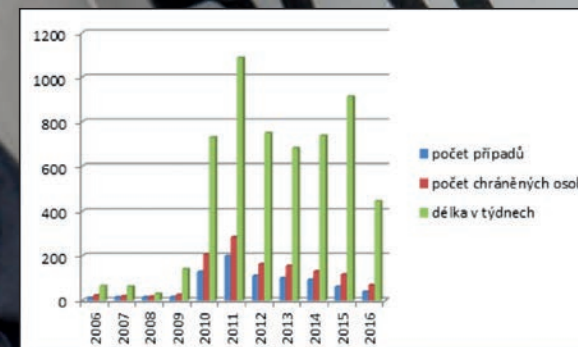
Krátkodobá ochrana osob se aplikuje v případech, kdy osobě zřejmě hrozí újma na zdraví nebo jiné vážné nebezpečí, ale nesplňuje přísné podmínky pro zahrnutí ohrožené osoby do programu zvláštní ochrany a pomoci nebo na ni

nelze aplikovat jiná ustanovení zákona o policii. Tím je myšleno, že u této osoby nejsou splněny podmínky zajišťování bezpečnosti dle § 49 odst. 1 zákona o policii anebo podmínky ochrany osoby pověřené výkonem rozhodnutí dle § 21 zákona o policii. Krátkodobá ochrana může být poskytována nejen shora zmiňované osobě, ale v odůvodněných případech i osobám této osobě blízkým.

Konkrétní bezpečnostní situaci vždy posuzuje Služba kriminální policie a vyšetřování příslušného krajského ředitelství nebo Národní centrála proti organizovanému zločinu SKPV (v případě ohrožení soudce, státního zástupce či osob jim blízkým), kdy rozhodnou, zda jsou splněny podmínky pro její poskytnutí. Krátkodobá ochrana se poskytuje na dobu nezbytně nutnou, po kterou hrozí závažné riziko, nejdéle na dobu 60 kalendářních dnů (po uplynutí lhůty může ředitel krajského ředitelství Policie České republiky rozhodnout i opakovaně o prodloužení ochrany). Platí, že na poskytnutí krátkodobé ochrany osoby není právní nárok. Podmínkou realizace krátkodobé ochrany osoby je souhlas ohrožené osoby či osoby blízké s navrženým způsobem a podmínkami poskytování krátkodobé ochrany, včetně povinnosti mlčenlivosti ve vztahu k informacím souvisejícím s krátkodobou ochranou. Není-li souhlas získán, není možno ochranu provést.

Krátkodobá ochrana se nejčastěji využívá u hospodářské trestné činnosti, násilných trestných činů, vydírání či trestného činu nebezpečného pronásledování. Průměrná doba krátkodobé ochrany je zhruba 1 měsíc, liší dle prováděcích subjektů. Dle zjištěných výsledků autorky se z forem ochrany nejčastěji používá kombinace poradensko-preventivní činnosti a použití zabezpečovací techniky.

Výsledky využívání krátkodobé ochrany v České republice

Krátkodobá ochrana - srovnání v letech			
rok	počet případů	počet chráněných osob	délka v týdnech
2006	11	23	64
2007	14	19	62
2008	14	16	30
2009	15	25	140
2010	128	208	729
2011	199	284	1086
2012	110	163	748
2013	100	155	681
2014	92	130	736
2015	61	117	912
2016	39	69	445

Zdroj: Útvar speciální činnosti SKPV na vyžádání autorky příspěvku.

Z výše uvedených čísel je zřejmé, že institut krátkodobé ochrany je využíván skutečně více než institut zvláštní ochrany a pomoci, který chrání dle důvodové zprávy ročně přibližně deset osob. Celkem byla od roku 2006 poskytnuta krátkodobá ochrana 1 209 osobám, průměrně je tak ročně chráněno přes 100 osob. Po řízených rozhovorech s policisty, kteří provádějí fyzicky krátkodobou ochranu, je zřejmé, že její uplatnění má v podmínkách České republiky plné využití. Policisté navíc procházejí pravidelnými školeními, která jsou metodicky zastřešována Útvarem speciálních činností SKPV, kde společně rozebírají vybrané případy v rámci krátkodobé ochrany, tzv. case-studies, a efektivní způsob vedení krátkodobé ochrany.

Domnívám se, že naše právní úprava ve svém souhrnu obsahuje dobře

propracovaný systém ochrany osob. Smyslem krátkodobé ochrany, jak je již zřejmé ze samotného názvu tohoto institutu, je její krátkodobost, která by měla směřovat k okamžitému řešení situace vzniklé kolem chráněných osob a k eliminaci případného nebezpečí, které jim hrozí. Její maximální využití bylo zaznamenáno v letech 2010 až 2014 a je plně využíváno i nadále.

Mgr. Lucie Kadlecová

Policejní akademie
České republiky v Praze
Katedra trestního práva

"Autorka článku je doktorandem na katedře trestního práva Policejní akademie České republiky v Praze. Píše disertační práci na téma Ochrana svědka v rámci České republiky a Evropské unie. Autorka se dlouhodobě zajímá o oblast ochrany osob na území České republiky,

stejně tak o oblast procesní ochrany osob zejména z hlediska aktuálních názorů Evropského soudu pro lidská práva na dokazování utajovanou osobou."

Použité zdroje:

- Zákon č. 137/2001 Sb., o zvláštní ochraně svědka a dalších osob v souvislosti s trestním řízením, v platném znění.

- Ust. § 55 odst. 2 ve spojení s ust. § 209 Zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), v platném znění.

- Důvodová zpráva k zákonu č. 137/2001 Sb., o zvláštní ochraně svědka a dalších osob v souvislosti s trestním řízením a o změně zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, v platném znění.

VEŘEJNÁ POLICEJNÍ APLIKACE V NĚMECKU - POLIZEIAPP BUDE NĚKDY V ČR?

Němci zavádějí společnou policejní aplikaci do mobilních smart telefonů.

Aplikace by měla sloužit pro lepší informovanost a komunikaci v rámci policie a také veřejnosti a poskytovat informace v závislosti na aktuálním místě pobytu.

Policisté budou využívat zatím uzavřenou společnou komunikační aplikaci k předávání závažných informací, jako je např. rychlé sdílení fotografie podezřelých osob. Všechny policejní hlídky mohou tak najednou obdržet portrét hledané osoby z místa zločinu. Policisté mohou také upozornit na reálný stav evakuace obyvatel nebo shromáždění obyvatel. Aplikace také slouží k předávání informací o SPZ či informace dokreslující situaci kolem dopravní nehody. Mnohdy se může jednat o detailní snímky, které s ohledem na ochranu osobních údajů mohou sloužit pouze pro potřeby policie a nejsou již k veřejnému použití.

Zajímavou stránkou této komunikace je, že nově bude mít i veřejnost k dispozici svou aplikaci, kde bude informována o možných hrozbách, nebezpečných místech či aktuální teroristické hrozbě. Aplikace by tak mohla například velice rychle sdělit – vyvarujte se těchto míst a nebo zdržujte se mimo tento prostor. Také občan by mohl digitální formou zaslat podobu pachatele nebo trestného činu, jehož byl právě nebo v minulosti svědkem. Aplikaci by občan získal do mobilního telefonu např. zdarma přes googlestore a uložil si ji do telefonu cca podle vzoru jiných „appek“, z mobilu.

Aplikace pro obyvatelstvo je tedy úplně nová a měla by občanům zvýšit jejich bezpečnost. Informace jsou přizpůsobeny přesné poloze tak, že každý nájemník nebo majitel domu může přesně vidět, zda se v okolí nestaly loupeže či zda se někde v dosahu nepotuluje hledaná osoba. V Berlíně je poměrně známá statistika vloupání v různých městech. Například v Brémách oznámilo vloupání až 10,4 % obyvatel, což je řadí mezi nejhorší v celkové statistice.

V bavorských městech Norimberk a Mnichov je software používán od konce loňského roku v pilotním projektu a v Curychu údajně klesla vloupání s tímto programem o 14 % – v obzvláště hlídaných oblastech potom až o 30 %. Pomocí aplikace se tedy může vykázané číslo kriminality snížit a to právě díky tomu, že obyvatelé budou více informováni o událostech v jejich okolí. Berlínská policie již například pomocí svého webu žádá o pomoc

nebo radu ohledně neúplných nebo zcela nejasných zločinů a zveřejňuje zde hledané osoby. Nevýhodou této strategie je, že si veřejnost musí tyto informace sama dohledat, tzv. „proklikat“ se s nimi.

Tato aplikace umí pomocí celostátní mapy policejních oddělení přímo navigovat a umožní díky uvedeným důležitým číslům pro pomoc tísňové volání na nejbližší oddělení. Má v sobě mimo jiné permanentně aktualizované výstražné funkce, např. také při požárech a nadstavech hladiny vody apod.

Němci již něco podobného, jako je PolizeiApp, vlastní. V podobě webu je to: www.katwarn.de (KATastrofenWARNung). Web se zaměřuje na služby, které slouží k přenosu upozornění na nebezpečí a katastrofy. Může nabízet cesty evakuace a úniku z rizikových míst.

V Rakousku pak mají webové stránky NOTRUF www.polizei.gv.at.

Išvýcarská policie začala využívat k prevenci aplikace. Konkrétně jde o kanton Aargau. Jejich aplikace kromě obvyklé informace o dopravní situaci upozorňuje občany na zločiny, které se tzv. „ještě nestaly“. Název služby je KAPO (kantonnální policie), což je název služby prevence mobilních telefonů založený na softwaru PRECOBS z Oberhausenu. Tento software by například měl po rozpoznání získaných vzorků a grafických analýz případů zmapované kriminality umožnit předvídat opakování.

Švýcarská policie si je určitě vědoma nejistoty, kterou spouští prostřednictvím této aplikace mezi občany, ale především vidí výhody programu. Užití nové funkce „push zpráv“, bude velmi opatrné, aby se zejména předešlo obávám mezi obyvatelstvem a také aby uživatelé aplikací věděli, co se v jejich okolí děje. V jejich aplikaci se potom tato funkce nachází pod klávesou POLICIE VARUJE (s informacemi o různých policejních zásazích). Navíc to vypadá, že i ostatní kantony zvažují využití tohoto nástroje jako preventivní techniky.

V ČR máme web www.policiecr.cz a pak máme od roku 1997 již existující policejní aplikaci, kterou Němci právě zmiňují. Tato interní uzavřená aplikace se jmenuje Dispečer – MAJÁK 158 a jde o integrovaný komunikační a řídicí systém v rámci PČR. Systém je zde provozován za účelem zautomatizování a zjednodušení administrativních činností na integrovaných operačních střediscích, kterých má PČR celkem 14.

Systém spočívá především v dokumentaci údajů (včetně osobních dat) týkajících se tísňových výzev, relevantních reakcí na ně a opatření přijatých k nápravě poruchového stavu. Lze zjednodušeně říci, že IS MAJÁK 158 slouží především k příjmu a zpracování oznámení tísňové linky 158, resp. 112, a dále ke koordinaci a řízení policejních sil a prostředků. Použití datového přenosu zpracovaných údajů, který může probíhat v reálném čase mezi operačními středisky navzájem, mezi operačními středisky a základními útvary policie a dále mezi operačními středisky a řídicími důstojníky. Tento informační systém Maják 158 je neustále rozvíjen v rámci Policie České republiky, tedy již 20 let.

Slovenskem i dalšími zeměmi EU je český systém Dispečer Maják 158 velmi kladně hodnocen. Údaje jsou v tomto systému ukládány přímo v datové podobě. Jedná se o interní evidenční systém prvotní přijaté události. Výpis z tohoto IS byl dokonce akceptován soudem jako nepřímý důkaz. Docela často se ukáže, že náš stát je na tom co do legislativy v mnoha ohledech mnohem lépe než naši sousedé. (Provoz tohoto prostředku u nás upravuje ZP PP 19/2005.)

V průběhu tohoto a příštího roku dokonce dojde k obměně informačního systému dispečer MAJÁK 158 na nový informační systém „JITKA“.

Policie ČR využívá v současné době 45 informačních systémů, ale žádný z nich není zaměřen na veřejnou komunikaci o kriminální činnosti jako Němci zamýšlená aplikace ve smart telefonu.

POLICIE by zřejmě mohla držet krok s novými médii. A mobilní zařízení jsou dobrou příležitostí jak kontaktovat lidi moderním a přímým způsobem. Sociální média s sebou nesou mnoho příležitostí, ale má to také samozřejmě jistá rizika, proto by se musela přijmout mnohá opatření. Jednalo by se však o velmi nepopulární změny a omezení. Digitální cenzura tady tolik nepřipadá v úvahu.

Pokud policejní aplikace vstoupí do praxe, jako že v Německu je již v podobě testování, bude se muset vzít ohled na aspekt ochrany soukromí zejména v ohnisku zdroje. Mnoho programů pro smartfony totiž dává uživateli přístup k údajům o poloze a telefonních kontaktech. A zkušenosti ukázaly, že jen málo uživatelů má přehled o tom, jaké aplikace v jejich telefonu mají dosah možností předávání informací.

Otázkou je:

- jestli by měla naše policie zůstat netečná vůči těmto bezpečnostně informačním opatřením otevřeným veřejnosti,
- jestli se česká společnost nachází v podobném stavu jako Německo a jeho potřeby takovéto komunikace,
- jestli se lidé nepoženou do stresu, nebo půjde naopak o dobrý preventivní počín,
- jestli je tato forma veřejné komunikace pro Česko přínosem,
- jak tento „Public App“, v případě rozhodnutí o spuštění právně i fyzicky zvládnout,
- jak budou tyto aplikace chráněny proti hackerským/teroristickým útokům.

Také by mohl někdo namítnout:

- A když už v té krizové situaci jsem, tak se musím někam schovat, případně utéci. V tom případě stejné věc hodnotím sám - apod.
- Kdo bude koukat na speciální aplikaci, když má facebook a jiné sms možnosti?
- Skutečně otazné potom vůbec je, jestli taková „public“ aplikace nebude sloužit jen bezpečnostním složkám a hlavně právě kriminálním živlům pro jejich vlastní vyhodnocení situace.

POZOR však na zahraniční statistiky, které hovoří jasně pro zřízení takového media.

Třeba pak opravdu půjde o úspěšně zvládnutý preventivní nástroj i přesto, že klade tolik sporných otázek. A může teoreticky navázat na projekt SMART cities v ČR.

Ivo Popardowski

www.abasco.cz

facebook.com/abasipsmanagement.cz

DEZINFORMACE

FAKE

NEWS

STINNÁ STRÁNKA DIGITALIZACE

Fakenews – pojem, který více než kdy jindy nabývá na své důležitosti. V dnešní době na internetu člověk narazí na kvanta zpráv ze světa, z politiky a sportu, ale už se nikdo nezabývá tím, zda daná informace je pravdivá nebo ne.

Pomluvy sice existovaly odjakživa, ale digitalizace dala všemu jiný rozměr. Problém se týká soukromých osob, ale zejména politiky a podniků. V politice se dezinformace šíří na veřejnosti, ve zprávách a v novinách. Cílem je oslabit daného politika a druhého udělat v očích veřejnosti silnějším. V případě dezinformací mezi podniky jde o cílené matení určitých osob či cílových skupin. Je to opět podobné jako v politice, poškodit jméno konkurenční firmy, a naopak jméno jiné firmy posílit. Mezi obchodem a politikou je velmi tenká hranice. Jde o nekompromisní konkurenční boj. Dezinformační

kampaně lze dnes provádět od počítače. Kdysi jste museli vynaložit větší úsilí, jít do společnosti a všem říkat vymyšlené informace, tisknout plakáty plné fabulací. Dnes stačí počítač, hrnek kávy a připojení k internetu. Můžeme tak mluvit o nové centrální hrozbě 21. století. Otázkou je, jak se proti této hrozbě bránit. Můžeme trávit hodiny a hodiny na internetu a proklíkávat se různými články při hledání pravdy, ale upřímně na to nikdo z nás nemá čas a ani psychickou odolnost.

Existuje snadnější řešení, a to metody včasné digitální identifikace určené pro firmy, ale jen velmi málo z nich je zatím používá. Problémem rozpoznání ohrožení na internetu se zabývá například firma Complexium GmbH z Berlína.

Pojďme si celé toto fungování vysvětlit. Ve své firmě máme za 9 dní zadat velmi důležitou zakázku, korporátní security v podniku hledá možná ohrožení, všichni jsou jako na trní, zda se nic nepokazí a zda konkurence nějak zakázku neohroží. Vezměme si příklad, kdy konkurence chystá útok (a i kdyby žádnou akci nechystala, tak či tak si musíme dávat pozor). Útočník dostal za úkol například zničit nám reputaci tím, že bude prohlašovat, že naše ceny jsou nízké, protože využíváme dětskou práci nebo děláme danové podvody. Může cílit na zaměstnavatele jako takového, snaží se vyvolat nejistotu mezi zaměstnanci, anebo se bude snažit zničit image našeho produktu. Nástroje, které útočník má a které využívá, jsou například cizí identity, aby mohl vyznídat o slabých místech, hledá profily, které jsou něčím napadené (například identita jako student, práci hledající osoba a nebo nespokojený zaměstnanec).

Jak se může náš záškodník k cizí identitě dostat? Existují profesionální firmy tzv. troll-farming, tedy troll farmy, zejména v Rusku, které vytvářejí twitterové identity, falešné životopisy. Jedná se o běžnou kancelářskou práci a mohou vytvořit celou legendu, kterou udržují i několik let, aby identita byla důvěryhodná. Aby nová identita budila důvěru používají například fotky z katalogů, umí vytvořit FB-profil nebo si vypůjčí cizí a šíří dále informace pomocí tzv. botů.

Internetový bot, zkrácenina slova robot, je počítačový program, který pro svého majitele opakovaně vykonává nějakou rutinní činnost na internetu - obvykle sbírá data, odesílá a zpracovává požadavky na služby vzdálených serverů. Je přes něj možno šířit určité informace a individuální názor takto extrémně zesílit a rozšířit. Pokud se některý názor šíří extrémně, začne obvykle zajímat i novináře. Toto zesílení názorů se může používat jak v negativním, tak i pozitivním smyslu (například ve volební kampani). Napadá vás otázka, zda je

šíření botů trestné?

Ne, trestné není ani šíření lží, pokud nejde o vyložené urážky.

Jak to tedy funguje: Útočník vytvoří bot - tento bot iniciuje anebo zesiluje potřebná hlášení - ostatní uživatelé hlášení zaregistrují - nápadně začne být vše v okamžiku, kdy se něco opakuje pravidelně, například po 10 minutách - útočník si vytvoří určitý scénář a po vytvoření botu stiskne „GO“. Dezinformační kampaň je na světě. Jenže co teď? To přece takhle nelze nechat, aby o nás někdo rozhlašoval lži. Musíme se bránit, ale je to velmi obtížné. My teď víme, že na nás zaútočili, ale v praxi se nestává, že nám konkurence pošle e-mail s videem, jak mačká ENTER a spouští boty. Můžeme to například poznat podle některých náznaků (například v určité oblasti poklesne obrát, odběratelé a dodavatelé kladou určité otázky apod.).

Je možné čekat, nebo vystartovat do protiofenzivy. Zveřejnit vlastní názor, spustit vyjasňovací kampaň. Sledovat, kde se jaký názor nejvíce šíří.

Technicky nelze boty zastavit. Je nutné hlavně komunikovat, zamyslet se nad tím, kdo je můj protivník. V politice je to snadnější, u podniků to může být jednotlivá osoba, ale i konkurence.

Má to i negativní vliv na interní dění v podniku, management nevěnuje 100% pozornost práci, ale zabývá se tímto problémem.

Firmy si mohou těchto útoků povšimnout pozdě, ale je nutné se soustředit na další útok.

Je potom důležité si ujasnit, jaké jsou neuralgické body managementu. Kde si například mohou zaměstnanci vyměňovat názory? Máme například svůj dodavatelský portál? A podobně.

Obrana má potom 5 fází:

1. příprava, prevence (působení například na zaměstnance, pokud jde o jejich vyjadřování názorů online)
2. detekce / nástroje detekce
3. hodnocení (například produktů)
4. utlumení / řešení / obnova původního stavu
5. dodatečné ošetření problému

Jak vytvořit bot?

<https://cs.wikipedia.org/wiki/Internetov%C3%BDbot>

Sociální roboti:

- BOT, TROLL, SOCKPUPPET

Pokud chcete vědět, co hledají uživatelé internetu:

- Social mention
- Social Sercher
- Xing powering relationship

Nástroje pro vyhodnocování:

- SimilarWeb

Ivo Popardowski

VĚCNÁ PŘÍSLUŠNOST

OBECNÍ POLICIE K PROJEDNÁVÁNÍ PŘESTUPKŮ PŘÍKAZEM NA MÍSTĚ

Úvodem svého příspěvku, ve kterém se budu zabývat především rozsahem oprávnění strážníků k projednávání přestupků příkazem na místě (do 30. 6. 2017 se jednalo o tzv. blokové řízení – blokové pokuty), bych rád stručně charakterizoval historii vzniku obecní policie, její právní postavení a úkoly, které plní při zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku v obci.

Existence komunálních policií byla obnovena po roce 1991, a to zák. č. 553/1991 Sb., o obecní policii, který byl schválen ČNR dne 6. 12. 1991. Zákon byl přijat s účinností od 1. ledna 1992. Vznik tohoto nového orgánu veřejné správy se dá považovat za reakci na zvýšenou potřebu ochrany veřejného pořádku ve městech a obcích, jelikož tehdejší Sbor národní bezpečnosti byl vlivem porevolučního období ve stavu značné neschopnosti reagovat adekvátně na ak-tuální situaci.

Prvním zákonem umožňujícím vznik obecních policií byl zák. č. 367/1990 Sb., o obcích, který umožnil obcím a městům zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku v rámci jejich samostatné působnosti. Tímto zákonem bylo dáno obecním zastupitelstvům oprávnění ke zřízení obecní (městské) policie k zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku. Přesto, že zákon hovoří jen o obecní

policii, je obecní policie ve městech analogicky nazývána městskou policií. Z hlediska pravomocí však není mezi obecní a městskou policií žádný rozdíl, rozdíl je pouze v pojmenování.

V současné době je zák. č. 367/1990 Sb. nahrazen zák. č. 128/2000 Sb., o obcích. Vedle zák. č. 553/1991 Sb. a zák. č. 128/2000 Sb. souvisí se vznikem obecních policií také zák. č. 1/1993 Sb., a to Ústava České republiky. Ústava ČR v článku 100 dává samosprávným celkům právo na samosprávu.

Jelikož bylo obcím umožněno, aby v rámci zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku zřizovaly obecní policii, je tedy nutno chápat obecní policii ne jako státně-bezpečnostní složku policejní správy, ale jako výraz bezpečnostní politiky samosprávných obcí na úseku prosazování jejich samosprávných zájmů.

Vznik konkrétní obecní policie je vyjádřením vůle obecní samosprávy, jakožto

nástroje k zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku v rámci samostatné působnosti obce, přičemž obecní policie plní i některé další úkoly, které stanoví zvláštní zákony. Prioritou a posláním obecní policie je však zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku. Tyto úkoly taxativně vymezuje § 2 zákona o obecní policii.

Při zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku a plnění dalších úkolů podle tohoto nebo zvláštního zákona obecní policie:

- a) přispívá k ochraně a bezpečnosti osob a majetku,
- b) sleduje dodržování pravidel občanského soužití,
- c) dbá na dodržování obecně závazných vyhlášek a nařízení obce,
- d) dohlíží v rozsahu stanoveném tímto nebo zvláštním zákonem na bezpečnost a plynulost provozu na pozemních komunikacích,

e) kontroluje dodržování právních předpisů o ochraně veřejného pořádku a v rozsahu svých povinností a oprávnění stanovených tímto nebo zvláštním zákonem činí opatření k jeho obnovení, f) podílí se na prevenci kriminality v obci,

g) provádí dohled nad dodržováním čistoty na veřejných prostranstvích v obci,

h) odhaluje přestupky, jejichž projednávání je v působnosti obce,

i) poskytuje za účelem zpracování statistických údajů Ministerstvu vnitra ČR (dále jen „ministerstvo“) na požádání údaje o obecní policii.

Dle výše uvedeného konkrétního výčtu úkolů obecní policie lze její pracovní činnosti a z nich vyplývající kompetence pro oblast projednávání přestupků příkazem na místě (dále jen PNM) velmi zjednodušeně rozdělit do několika oblastí:

1) Obecná pravidla pro projednávání přestupků PNM upravuje zák. č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich.

§ 91 – Ukládání napomenutí a pokuty příkazem na místě

(1) Správní orgán může příkazem na místě uložit pouze napomenutí nebo pokutu, pokud obviněný nebo osoba jednající za obviněného, který je právníkem nebo podnikajícím fyzickou osobou, souhlasí se zjištěným stavem věci, s právní kvalifikací skutku, s uložením pokuty a její výší a s vydáním příkazového bloku. Příkazem na místě lze uložit pokutu nejvýše 10 000 Kč. Mladistvému obviněnému lze příkazem na místě uložit pokutu nejvýše 2 500 Kč; to neplatí, je-li mladistvý podnikajícím fyzickou osobou.

(2) Napomenutí nebo pokutu příkazem na místě může kromě příslušného správního orgánu uložit:

e) strážník obecní policie za přestupek, jehož projednání je v působnosti obce, za přestupek proti občanskému soužití, pokud nebyl spáchán porušením zákona o silničním provozu, a za přestupek proti pořádku ve státní správě spáchaný neoprávněným stáním vozidla na místní komunikaci nebo jejím úseku, které lze podle nařízení obce použít ke stání jen za cenu sjednanou v souladu s cenovými předpisy a při splnění podmínek stanovených tímto nařízením.

Toto znění tak výslovně stanovuje oprávnění strážníkům projednávat PNM široký okruh přestupků, které jsou svěřeny obcím, resp. obecním policiím, a jsou dále obsaženy v řadě zvláštních

zákonů.

2) Pokud je projednávání přestupků svěřeno zákonem obecnímu úřadu, je obecní policie (strážník) nadále oprávněna projednávat PNM přestupky v rozsahu § 60 odst. 2 zák. č. 250/2016 Sb.

§ 60/2 – Obecní úřad je příslušný k řízení o přestupcích:

- proti pořádku v územní samosprávě
- proti veřejnému pořádku
- proti občanskému soužití
- proti majetku

Tyto přestupky jsou obsaženy v zák. č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích:

§ 4 – Přestupky proti pořádku ve státní správě a přestupky proti pořádku v územní samosprávě.

(1) Fyzická, právníká nebo podnikající fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že poruší povinnost stanovenou v nařízení obce nebo kraje.

(2) Fyzická, právníká nebo podnikající fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že poruší povinnost stanovenou v obecně závazné vyhlášce obce nebo kraje.

Zde je strážník ovšem oprávněn projednávat PNM pouze přestupky proti pořádku v územní samosprávě s ohledem na dikci § 60/2 písm. a) zák. č. 250/2016 Sb.

Jedná se o všechny přestupky spáchané porušením povinností stanovených v obecně závazných vyhláškách obcí vydaných v oblasti jejich samostatné působnosti podle § 10 zákona o obcích, tedy včetně těch případů, kdy tak stanoví zvláštní zákon.

§ 5 – Přestupky proti veřejnému pořádku

§ 7 – Přestupky proti občanskému soužití (pokud nebyly spáchané porušením zákona o silničním provozu)

§ 8 – Přestupky proti majetku

3) Přestupky v oblasti dopravy

Dopravní přestupky nepatří do oblasti veřejného pořádku ve smyslu přestupkového zákona, veřejný pořádek v širším významu života našich obcí však jistě ovlivňují velmi významně. Oblast přestupků v dopravě je upravena především zák. č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích. *§ 124 zák. 361/2000 Sb. – působnost*

Příkazem na místě může obecní policie projednat přestupek podle § 125c odst. 1 písm. f) bodů 1, 3 až 6 a 8 až 10.

§ 125c zák. č. 361/2000 Sb. – přestupky fyzických osob

Fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že v provozu na pozemních komunikacích při řízení vozidla:

- v rozporu s § 7 odst. 1 písm. c) drží v ruce nebo jiným způsobem telefonní přístroj nebo jiné hovorové nebo záznamové zařízení,

- překročí nejvyšší dovolenou rychlost v obci o 20 km.h-1 a více nebo mimo obec o 30 km.h-1 a více,

- překročí nejvyšší dovolenou rychlost v obci o méně než 20 km.h-1 nebo mimo obec o méně než 30 km.h-1,

- v rozporu s § 4 písm. b) a c) nezastaví vozidlo na signál, který jí příkazuje zastavit vozidlo, nebo na pokyn „Stůj“, daný při řízení nebo usměrňování provozu na pozemních komunikacích, anebo při dohledu na bezpečnost a plynulost provozu na pozemních komunikacích osobou k tomu oprávněnou,

- v rozporu s § 5 odst. 2 písm. f) neumožní chodci na přechodu pro chodce nerušené a bezpečné přejetí vozovky nebo nezastaví vozidlo před přechodem pro chodce v případech, kdy je povinna tak učinit, nebo ohrozí chodce přecházejícího pozemní komunikací, na kterou odbočuje, nebo v rozporu s § 5 odst. 2 písm. g) ohrozí chodce při odbočování na místo ležící mimo pozemní komunikaci, při vjíždění na pozemní komunikaci nebo při otáčení a couvání,

- nedá přednost v jízdě v případech, ve kterých je povinna dát přednost v jízdě,

- v rozporu s § 29 odst. 1 vjíždí na železniční přejezd v případech, kdy je to zakázáno,

- v provozu na dálnici nebo na silnici pro motorová vozidla se otáčí, jede v protisměru nebo couvá v místě, kde to není dovoleno – podle § 36 odst. 1 písm. b).

Příkazem na místě může obecní policie dále projednat přestupek podle § 125c odst. 1 písm. k) tohoto zákona spáchaný:

a) porušením místní nebo přechodné úpravy provozu na pozemních komunikacích

§ 61 – Úprava provozu na pozemních komunikacích

- obecná úprava provozu na pozemních komunikacích je stanovena tímto zákonem,

- místní úprava provozu na pozemních komunikacích je úprava provozu na pozemních komunikacích provedená dopravními značkami, světelnými, případně i doprovodnými akustickými signály nebo dopravními zařízeními,

- přechodná úprava provozu na pozemních komunikacích je úprava provozu na pozemních komunikacích provedená přenosnými dopravními značkami svislými, přechodnými dopravní-

signály a dopravními zařízeními

b) *nedovoleným zastavením nebo stáním vozidla na pozemní komunikaci*

- vždy, když vozidlo zastaví nebo stojí v rozporu se zákonem o silničním provozu, je strážník takové protiprávní jednání oprávněn projednat; pojmy „zastavit“ a „stát“ jsou vymezeny v § 2 písm. n), o) a p) zákona o silničním provozu;

- jedná se zejména o porušení povinností podle § 25, § 27,

§ 36, § 39, § 39a a § 67 odst. 8 zákona o silničním provozu, ze kterých vyplývá neoprávněné (nedovolené) zastavení nebo stání;

POZOR – VÝJIMKA: přestupek neoprávněného stání na vyhrazeném parkovišti pro vozidlo označené parkovacím průkazem pro osoby se zdravotním postižením dle § 125c odst. 1 písm. f bod č. 11 zák. č. 361/2000 Sb. není strážník oprávněn projednávat PNM (do 30. 6. 2017 byl strážník oprávněn tento přestupek vyřešit v blokovém řízení na místě) a v případě jeho zjištění je povinen oznamovat podezření z jeho spáchání v souladu s § 10 zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii, obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností;

naopak neoprávněné zastavení na vyhrazeném parkovišti pro vozidlo označené parkovacím průkazem pro osoby se zdravotním postižením je strážník oprávněn projednávat PNM dle § 125c odst. 1 písm. k) zák. č. 361/2000 Sb.

c) *porušením pravidel pro chůzi, jízdu na jízdním kole, jízdu nemotorových vozidel, jízdu na zvířatech, vedení a hnání zvířat nebo užívání osobního přepravníku*

- pohybem chodce na pozemní komunikaci odporujícím pravidlům provozu na pozemních komunikacích v rozporu s § 53 až 55 zákona o silničním provozu,

- nedovoleným vedením jízdního kola nebo jízdou na něm v rozporu s pravidly provozu na pozemních komunikacích,

- nedovoleným způsobem použití lyží, kolečkových bruslí a podobných prostředků na chodníku (např. osobního přepravníku).

Jedná se o:

- porušení § 7 odst. 1 písm. c) a d), § 29, § 53 až 60a zákona o silničním provozu, ale i porušení povinností řídit se světelnými, případně i doprovodnými akustickými signály, dopravními značkami, dopravními zařízeními a zařízeními

pro provozní informace podle § 4 písm. c) zákona o silničním provozu,

- porušení pravidel jízdy na zvířatech, vedení a hnání zvířat na pozemní komunikaci podle § 60 zákona o silničním provozu,

- porušení pravidel provozu na pozemních komunikacích ostatními řidiči nemotorových vozidel.

V širším slova smyslu můžeme mezi dopravní přestupky zařadit rovněž přestupky dle zák. č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, a přestupky dle zák. č. 111/1994 Sb., o silniční dopravě – § 43 zák. č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích.

Přestupky podle § 42a odst. 1 písm. a), b), g), h), i), j) a k) může projednat příkazem na místě obecní policie – např. § 42a zák. č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích.

Fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že:

- znečistí nebo poškodí dálnici, silnici nebo místní komunikaci, její součást nebo příslušenství, nebo veřejně přístupnou účelovou komunikaci s vozovkou – § 36 odst. 6 zák. č. 111/1994 Sb., o silniční dopravě; přestupky podle § 34e odst. 2 může dále projednat příkazem na místě strážník obecní policie – např. § 34e zák. č. 111/1994 Sb., o silniční dopravě.

Řidič taxislužby se dopustí přestupku tím, že:

při nabízení nebo poskytování přepravy, včetně činností s tím souvisejících, vozidlem taxislužby nemá ve vozidle umístěn průkaz řidiče taxislužby způsobem stanoveným v § 21d odst. 3, který říká, že při nabízení a poskytování přepravy, včetně činností s tím souvise-

jících, vozidlem taxislužby je řidič taxislužby povinen mít ve vozidle umístěn průkaz řidiče taxislužby tak, aby byl z místa cestujícího viditelný a čitelný.

4) Přestupky v oblasti ochrany zdraví před škodlivými účinky návykových látek

Tuto oblast primárně upravuje zákon č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek (protikuřácký zákon) – § 40 odst. 2) zák. č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky NL.

Příkazem na místě může obecní policie projednat přestupky podle § 35 odst. 1 písm. a), e) až g), i), k), l), n) až p) – § 35 zák. č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky NL.

Fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že:

- v rozporu s § 3 odst. 1, 2 nebo 3 nebo § 11 odst. 1, 2, 3 nebo 4 prodá tabákový výrobek, kuřáckou pomůcku, bylinný výrobek určený ke kouření, elektronickou cigaretu nebo alkoholický nápoj (mimo místa zák. povolená),

- kouří na místě, na němž je kouření zakázáno podle § 8 odst. 1,

- kouří na místě, na němž je kouření zakázáno obecně závaznou vyhláškou obce podle § 17 odst. 1,

- používá elektronickou cigaretu na místě, na němž je její používání podle § 8 odst. 2 zakázáno,

- neoznámí správci spotřební daně příležitostný prodej lihovin podle § 14,

- v rozporu s § 11 odst. 6 prodá nebo podá alkoholický nápoj osobě, o níž lze důvodně předpokládat, že alkoholický nápoj vzápětí požije a následně bude vykonávat činnost, při níž by vzhledem k předchozímu požití

alkoholického nápoje mohla ohrozit zdraví lidí nebo poškodit majetek,

- v rozporu s § 11 odst. 7 prodá alkoholický nápoj osobě zjevně ovlivněné alkoholem nebo jinou návykovou látkou,

- ve stavu zjevně pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky, v němž ohrožuje sebe nebo jinou osobu, majetek nebo veřejný pořádek, vstoupí na místo, na které je podle § 18 odst. 1 osobám v tomto stavu vstupovat zakázáno, nebo se na takovém místě zdržuje,

- v rozporu s § 19:

- požije alkoholický nápoj nebo užije jinou návykovou látku, ačkoli ví, že bude vykonávat činnost, při níž by mohla ohrozit život nebo zdraví svoje nebo jiné osoby nebo poškodit majetek,

- po požití alkoholického nápoje nebo po užití jiné návykové látky vykonává činnost, při níž by mohla ohrozit život nebo zdraví svoje nebo jiné osoby nebo poškodit majetek, nebo

- v rozporu s § 20 se odmítne podrobit orientačnímu vyšetření nebo odbornému lékařskému vyšetření, k nimž byla vyzvána podle § 21.

Závěrem bych rád upozornil, že tento výčet nejdůležitějších a nejfrekventovanějších oblastí právních norem, dle kterých může strážník obecní policie projednávat přestupky příkazem na místě, je pouze demonstrativní, respektive v současné době existuje řada dalších zvláštních zákonů, které rovněž umožňují strážníkům projednávat příkazem na místě vyjmenované přestupky.

Mgr. Martin Bardoň, TRIVIS

ZÁSTUPCI MĚSTSKÝCH A OBECNÍCH POLICIÍ SE OPĚT SETKAJÍ NA MEZINÁRODNÍM FORMÁTU

Legislativa, prevence a edukace, problematika bezpečného prostoru a měkkých cílů, trendy v moderních technologiích – to jsou témata, nad kterými budou debatovat zástupci městských a obecních policí na III. mezinárodní konferenci obecních policí. Ta se uskuteční ve dnech 11. – 13. dubna 2018 v prostorách Právnické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci.

Zájem o tento druh setkávání potvrdila nejen pravidelná účast téměř dvou stovek delegátů, ale rovněž jejich požadavek udělat z dosavadního jednodenního formátu vícedenní debatu. „Přestože není naší hlavní činností organizace konferencí, vnímali jsme ze strany obecních policí potřebu setkávat se, vyměňovat si zkušenosti a vzájemně se inspirovat. Zároveň jsme si vědomi, že těch témat je opravdu hodně, a tak jsme se rozhodli vyjít jejich požadavku vstříc a uspořádáme dvoudenní konferenci. Předcházet jí navíc bude ještě slavnostní galavečer,“ podotýká Daniel Bednařík, předseda představenstva FT Techno-gies a.s., která za organizaci této nekomerční aktivity stojí. Jak podotýká, řada městských policí tuto iniciativu očekávala, protože olomouckou společnost považuje za lídra na trhu v oblasti poskytování informačních technologií právě pro obecní a městské policie.

Časopis „Bezpečnost s profesionály“ je mediálním partnerem III. mezinárodní konference obecních policí.

„Naše konference však není určena pouze pro městské a obecní policie, ale setkávají se na ní a zkušenosti se strážníky si vyměňují i reprezentanti státní správy a samospráv, partnerských organizací, integrovaného záchranného systému a v neposlední řadě i akademické sféry,“ vysvětluje Bednařík. I proto jej těší podpora ze strany olomoucké právnické fakulty, na jejíž půdě se tentokrát konference uskuteční.

Účastníky konference čekají čtyři panely s tématy zmíněnými v úvodu, v rámci kterých vystoupí řada odborníků z České republiky i zahraničí, ale organizátoři plánují i několik překvapení, která by měla obohatit celkový program. „Snažíme se vytvořit mix přednášek přednášejících teoretické i konkrétní praktické poznatky. Věříme, že bude velice zajímavý a každý v něm najde to své téma či témata,“ přibližuje Bednařík. Největší očekávání a diskuze se přitom dají předpokládat u zajištění bezpečnosti

na veřejných prostranstvích, a to ... i v souvislosti s využíváním moderních technologií, s drogovou problematikou a pak v době konání s téměř roční zkušeností z aplikace zákona o obecní policii. Určitě velká debata se však dá očekávat v legislativním panelu u „oblíbeného“ tématu GDPR. Podle Bednaříka se dá předpokládat, že o konferenci bude zájem. Přesto však nehodlá posouvat její formát ke komerčnosti či megalomanskému pojetí. „Chceme, aby konference zůstala zánově čistá, nekomerční – tedy se symbolickým konferenčním poplatkem – a také poněkud komorní. Proto bude opět stanoven strop pro počet účastníků, a to i přesto, že se již nyní na nás s dotazy obrací zájemci z České republiky, ale ve stále větší míře i ze Slovenska či Polska,“ uzavírá Bednařík.

Bližší informace o konferenci jsou průběžně publikovány na www.fttech.org/konference2018.

Více než 170 delegátů zavítalo letos v květnu do Brna, kde se konference konala jako doprovodný program bezpečnostních veletrhů IDET, PYROS, ISET.

www.abasco.cz

Hledáme, právě Vás

služební výstroj

flexibilita
plánování směn

práce na HPP
i dohodu

nástup možný
ihned

- kustod
- bezpečnostní pracovník
- strážný a strážný psovod
- vedoucí objektu / patra
- člen zásahové skupiny
- člen operačního střediska
- recepční/vrátný

800 108 111

e-mail: prace@abasco.cz

**Kontaktujte
náborové oddělení**

KONEC ZLOMYSLNÝCH KOMISAŘŮ?

Jaká jsou práva zaměstnanců soukromých bezpečnostních služeb při ostraze a ochraně důležitých objektů, nákupních center apod. v souvislosti s návrhem zákona o bezpečnostních službách?

Dne 10. července 2017 se žadatelé o ZP konečně dočkali schválení dlouho požadovaného zpřesnění zkušebního řádu v podobě nařízení vlády č. 220/1997 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 315/2011 Sb., o zkušebním řádu zkoušky odborné způsobilosti žadatele o vydání ZP. Účinnost tohoto nařízení vlády se datuje od 1. srpna 2017. K provedení zákona č. 119/2002 Sb. byla vydána ještě vyhláška Ministerstva vnitra č. 221/2017 Sb. Škoda jen, že ke zpřesnění došlo až po šesti letech. Nicméně snad tak konečně ustane zlomyslnost zkušebních komisařů.

Bezpečný prostor

Zkušební komisař určí žadateli bezpečný směr a svěří mu zbraň za účelem předvedení bezpečné manipulace se zbraní a vykonání dalších činností stanovených ve vyhlášce 221/2017 Sb., o provedení některých ustanovení zákona o zbraních. Nově má žadatel povinnost, aby zbraň, u které nebyla provedena kontrola, směřovala výhradně do bezpečného prostoru. Po její kontrole již tato povinnost žadateli odpadá, takže se tím značně zjednodu-

lu nebo je v případě nenabitě zkontrolované zbraně nezbytné pro manipulaci, například provedení rány jistoty, nebo pokud takovou manipulaci se zbraní stanovuje její výrobce, například před nebo při rozebírání zbraně.

Při přerušení střelby (např. při vstupu osoby do prostoru ohroženého střelbou) lze zejména provést kontrolu zbraně nebo zajistit zbraň vnější manuální pojistkou, pokud to konstrukce zbraně umožňuje (v případě brokovnice nemající pojistku musí žadatel otevřít hlavňový svazek). Přitom je nezbytné směřovat zbraň do prostoru, kde by náhodný výstřel nezpůsobil škody.

šuje zejména rozborka a sborka zbraně.

Praktická část zkoušky

Při praktické části zkoušky zkušební komisař jedná tak, aby postupy, které má žadatel se zbraní nebo střelivem předvést, byly žadateli sděleny srozumitelně, jejich zadání nebylo matoucí a neporušovalo pravidla bezpečné manipulace se zbraní a střelivem a provozní řád střelnice.

Prst ruky na spoušti nebo v prostoru lučíku se považuje za porušení zásad bezpečné manipulace, s výjimkou případu, kdy je stisknutí spouště nezbytné k záměrnému provedení výstře-

šební komisař možnost hodnotit žadatele jako „nevyhověl“ za to, že neodhalil zmačkaný papírek v hlavni, který mu tam komisař umístil. Při kontrole zbraně také již nemusí žadatel provádět vybití nábojů z vyňatého zásobníku.

V případě, že žadatel nezná konkrétní typ použité zbraně u zkoušky, je komisař povinen ho seznámit s konstrukčním řešením a postupem rozebrání a složení předložené zbraně, případně jej o tomto postupu ústně poučit a seznámit žadatele s umístěním a ovládním rozbořných prvků zbraně. Zkušební komisař však žadateli postup rozebrání a složení předložené zbraně sám prakticky nepředvádí.

Postup při jednotlivých závadách

1.

Selhač – nedojde-li k iniciaci náboje, je třeba vyčkat minimálně 10 vteřin se zbraní směřující do bezpečného prostoru. Pokud výrobce zbraně nebo střeliva použitých k předvedení činnosti předepisuje vyčkat delší dobu, seznámí zkušební komisař žadatele s touto skutečností.

2.

Slabá rána – provede se kontrola zbraně a následně kontrola průchodnosti vývrtu hlavně, která bude u zbraní většiny konstrukcí předcházet rozebrání zbraně. V případě, že střela je uvízlá v hlavni, provede se její odstranění. Provedení rány jistoty po kontrole zbraně, u které došlo ke slabé ráně, není porušení zásad bezpečné manipulace se zbraní, a to zejména pokud je takový způsob uvolnění spoušťového a bicího mechanismu nezbytný pro její rozebrání.

3.

Zádržka – závadu je třeba řešit s ohledem na její konkrétní charakter. Zpravidla se nejprve provede vyjmutí zásobníku, je-li zbraň vybavena odnímatelným zásobníkem, a vnější vizuální kontrola zbraně a zjištění druhu závady. Následně se provede odstranění příčin zádržky. V případě, že nelze vysunout zásobník, například z důvodu náboje vzpříčeného ve vývodkách zásobníku, je třeba pokud možno zachytit závěr v zadní poloze a odstranit příčinu zádržky přes výhozné okénko.

Výše uvedené právní předpisy poměrně přesně stanovují pravidla pro provedení zejména praktické zkoušky. Se základní neznalostí zákona o zbraních a střelivu se žadatelé bohužel setkávají i u pracovníků Policie České republiky na přepážkách. Osobně jsem se setkal při podání žádosti o zkoušku odborné způsobilosti 14letého chlapce na OŘ PČR Praha IV, Sdružení 1, s tím, že mi pracovníce žádost odmítla přijmout, protože zbrojní průkaz lze vystavit osobě starší 15 let. Naprosto nedokázala rozlišit různost správního řízení o zkoušce odborné způsobilosti a řízení o vydání zbrojního průkazu. Díky tomu, že se v „branži“ pohybují mnoho let, jsem nakonec dosáhl toho, že žádost přijata byla a chlapci byl stanoven termín pro vykonání zkoušky. Jiný tatínek ovšem, nevybavený potřebnými znalostmi zákona o zbraních, dopadl bohužel přesně opačně a odešel z PČR s nepořízenou. Nedokážu si však dost dobře představit, že by někdo požadoval provedení zkoušky odborné způsobilosti u 11letého dítěte. Asi by i většinu čtenářů překvapilo, že podle současného zákona o zbraních a střelivu má na to i 11leté dítě právo, a to i přesto, že uspěje-li u vlastní zkoušky, může si dát osvědčení o odborné způsobilosti maximálně do rámečku do dětského pokojíčku, protože nárok k vydání zbrojního průkazu do 15 let skutečně nemá a osvědčení o odborné způsobilosti má platnost pouze jeden rok.

kpt. Ing. Milan Říha, Ph.D., DiS.

DVEŘE SE NEMYJÍ?

V každodenním životě se stává, že nás některé situace dokáží opravdu vyvést z míry. Na druhé straně nám však mohou pomoci prozířít a ovlivnit tak úplně jinou oblast našeho života.

Nedávno jsem takovou situaci zažila v mé rodině. Během jedné, pro většinu členů rodiny nedobrovolné sobotní úklidové akce, jsem dceři zadala pokyn, který její zamračenou tvář zalil nejdříve údivem a vzápětí rozesmál. Její reakce zněla:

„Mami, dveře se přece nemyjí!“

Zůstala jsem stát v šoku: „Jak to myslíš, že se dveře nemyjí?“

„Nikdy jsem neviděla, že bys je myla, a přesto jsou pořád čisté...“

Ano, moje rodina žije v dojmu, že naše domácnost je pokroková, my totiž máme **samočisticí** domácnost. Je to výhra. Cokoliv upustíte, zamažete, rozlijete, **samo** se to v určitém časovém úseku vyčistí. Zmizí to.

Iluze mých nejbližších ve mně ovšem vyvolala asociaci s přístupem některých obchodníků k výkonu svého povolání. Tím propojením je slovo **samo**... Počkám, až mě zákazníci **sami** osloví s poptávkou, až mi **sami** odpovědí na nabídku, až mi **sami** dají zpětnou vazbu, až mi **sami** dají vědět, že plánují změnu, až mi **sami** řeknou, že nejsou spokojeni a dají výpověď, až mě **sami** osloví s poptávkou...

A kruh se uzavírá, kolo **samočinnosti** zákazníků se točí dál...

Pokud v tom poznáváte vlastní slabší chvílky nebo třeba slabost kolegy či zaměstnance – zamyslete se nad sebou, upozorněte je...

Zastavte to „**samokolo**“.

Jak na to?

Zvyk je železná košile a praxe je pohodlná, zažitá komfortní zóna, kde se změna zdá být často nedosažitelným cílem! V životě to bývá často tak, že se pro změnu sice nadchneme, slíbíme si vytrvat, ale nadšení po čase vychladne. Také mnohý obchodník vymyslí hodně projektů, které začne realizovat, ale nikdy nedokončí.

Také znáte ten pocit? Do něčeho se pustíte a nedokončíte to?

Co je v takové situaci nejtěžší?

Udělat první krok – začít... Začít pro to cokoli dělat. A pak udělat druhý – vydržet... Nezbytná je přitom pravidelnost a vytrvalost. Bez těchto dvou zásad nelze žádné mety dosáhnout. Pokud ke svému cíli nebudeme postupovat pravidelně a po malých krůčcích, můžeme se s jeho dosažením dopředu rozloučit. A opět sklouznout do pohodlné roviny zvané „ono se to nějak **samo**...“.

My však změnu chceme! Jakými krůčky tedy začneme? Zde jsou některé z cest, které nás mohou vyvést ze zaběhnutého „**samokola**“ ven:

1

Pojedeme se podívat za našimi stávajícími zákazníky a poptáme se na jejich spokojenost s námi poskytovanou službou. Oslovíme je předem připravenými otázkami typu: jak se daří jejich společnosti, co plánují a jaké jsou jejich další vize, jak se daří osobně naší kontaktní osobě. Pořešíme momentálně slabá místa naší služby a posílíme svou pozici tím, že pro nový obchod vytěžíme maximum ze získaných informací o plánech našeho zákazníka.

2

Bez panických pocitů se pustíme do řešení situace nespokojeného zákazníka. Ano, i na nepříjemné zprávy můžeme narazit, když vylezeme z ulity. Vždy je však lepší postavit se kritice čelem, pustit se i ve zdánlivě ztraceném případě do jeho řešení a minimalizovat dopady – než se schovat, stát se nedostupným na telefonu i mailu a čekat, až se bouře přezene.

3

Nelze-li již naši spolupráci zachránit, přijmeme pochybení a zainvestujeme energii do bezproblémového předání informací a podkladů našemu nástupci. Zachovat si tvář i v tak nepříjemné situaci nám nechá pootvřená dveře do budoucna. Vždyť chybu může udělat každý, jen ne každý se z ní dokáže poučit a využít pro pozitivní změny. My ano.

4

Rozhlédneme se po okolí našeho zákazníka a s odvoláním na dobrou referenci oslovíme společnost v jeho sousedství. Otázky, představení naší firmy na základě získaných informací a nabídky. V tom jsme dobří, nejsme prezentéři nejlepší společnosti na trhu SBS, my jsme partneři na cestě k win-win obchodu.

5

Zanalýzujeme naše zkušenosti v konkrétním oboru našeho spokojeného zákazníka a oslovíme s dobrou referencí a návrhem na osobní setkání firmy s podobně specifickým způsobem provozu. Jsme přece odborníci!

6

A dnes už se nám nestane, že bychom po odeslání nabídky, kterou jsme zákazníkovi udělali na míru a využili při jejím sestavování všechny o něm získané informace, zapomněli zvednout telefon a ověřit si, zda nabídka se všemi přílohami přišla v pořádku na mail naší kontaktní osoby. A stejně tak si nezapomeneme dohodnout čas, jaký zákazník na pročetí naší nabídky potřebuje.

7

A pak už stačí se jednoduše a bez obav se zákazníkem dohodnout, kdy se nad návrhem na spolupráci osobně potkáme.

8

... a další body si již doplníte sami.

Své malé krůčky si naplánujte tak, aby co nejlépe odpovídaly Vašemu velkému cíli. Věřím, že na změnu máte potenciál a odhodlání.

Dobrý obchodník není ani hlemýžď v ulitě ani pštros s hlavou v písku – dobrý obchodník je štítem s erbem své firmy.

Nebojme se tedy velkých cílů, ale pojďme jim malými kroky vstříc.

Protože nic se neděje **samo od sebe**... A protože **dveře se myjí!**

Přeji Vám úspěšné a hlavně aktivní obchodní zážitky!

Hedvika Popková

obchodní ředitelka cba corporation a.s.

ROZHOVOR S OSOBNOSTÍ STŘELECKÉHO SPORTU ADAMEM TYCEM

Představte prosím čtenářům Vaši střeleckou kariéru a jakých významných výsledků se Vám podařilo dosáhnout?

Zájem o zbraně jsem měl od útlého dětství, kdy jsem se ještě houpal na plyšovém koni s „koltem“ v ruce, zírající s rodiči na mého oblíbeného Vinnetoua. To mi bylo, hádám, pět šest let. Posléze klasika – amatérská vzduchovka, střelení myši na poli na chalupě u babičky. Tam de facto začala má kariéra dynamické střelby. Vzpomínám si, že jeden den jsem udělal rekord – sluníkáři prominou – 35 myší! Bylo mi skutečně nějakých šest let a ta zlamovačka Slavia byla o chlup větší jak já, na to rád vzpomínám. Bylo to střelecky těžké. Nalít vodu do díry, nabit jednu diabolou, a čekat, až vyběhne myš, a za pohybu ji trefit... Někdy od devíti desíti let jsem začal střílet sportovně s olympijským lukem v Plzni na Dukle. Protože mě moc nebavilo chodit pro šípky, tak jsem zhruba ve stejnou dobu přeseďlal na malorážní pušku, a zejména pistolí. Vše na Dukle Plzeň. Ve třinácti či čtrnácti letech jsem zavítal s otcem, taktéž bývalým sportovním střelcem s 1. výkonnostní třídou z dob hlubokého socialismu na střelnici LEIKO v Plzni a pod dohledem instruktorů Uhlíka, Holuba, a zejména Romana Šedého začal střílet ze své první „devítky“ v IPSC střelbě. To se psal rok 2000/2001. Pak jsem se do tréninku pořádně opřel a začal jsem stoupat. Několik národních titulů mistra ČR v hlavní divizi mezi muži spolu s juniorskou kategorií, v roce 2004 první titul mistra Evropy v celkové kategorii mezi muži, kdy jsem de facto opustil ambice na téměř jisté medaile mezi juniory v divizi STANDARD IPSC a naskočil jsem do repre týmu České zbrojovky Uherský Brod. Následoval první a pro mne také nejtěžší první velký titul, tedy celkový mistr Evropy 2004–2007 mezi muži, poté koncem roku mistr Austrálie a Asie. Dále rok 2005, Ekvádor a první titul mistra světa 2005–2008. Pro vysvětlení nutno zmínit, že v IPSC se nejvýznamnější závody konají jen jednou za tři roky. V letech 2007–2008 jsem úspěšně obhájil všechny již zmíněné tituly – mistra Evropy ve Francii, mistra AustralAsie i mistra světa na Bali. Poté jsem aktivní kariéru ukončil a začal se věnovat více osobnímu životu. IPSC a zbraně obecně pro

mne ovšem i nadále zůstaly velkým koníčkem. Založil jsem vlastní firmu YOUSHOOT, s.r.o., vlastním střelnici a hodlám se dále věnovat zejména podpoře IPSC sportu, sbírání unikátních zbraní, zejména 20. století, obchodu a také rozvoji nových sportovních talentů, což mě velice naplňuje. Rád pracuji s mladými ambiciózními lidmi. Jsem vděčný i za to, že se mi podařilo stát se jednou ze dvou osob v historii celého sportu IPSC od roku 1976, kterým se podařilo vyhrát celé mistrovství světa v pouhých 18 letech! Druhým zmíněným je kolega, fenomenální střelec Eric Grauffel z Francie. Nikomu dalšímu se to doposud nepovedlo. Je to pro mne velká čest.

Jaký je zájem mezi mladými lidmi o střelecký sport? Má Česká republika v porovnání se světem kvalitní střelce?

Velice dobrá otázka, ČR má skvělou základnu! Na to, jak jsme malinká země, tak pokud jde o zbraně a střelení, máme ve světě obrovské jméno! Mnohdy se podceňujeme a je to škoda! Máme několik mistrů světa v IPSC, dále olympijské vítěze v jiných kategoriích střelby a několik dalších velmi úspěšných producentů zbraní a munice. Například Sellier&Bellot a Česká zbrojovka Uherský Brod hrají na celosvětové úrovni, řekl bych v TOP 5. Myslím si, že

se u nás bohužel objevuje stále trend, že „co je zahraniční, je lepší“. Podle mne to není pravda. Dokládá to poptávka po našich produktech z celého světa, výrobci nestihají a sami střelci si toho někdy málo vážíme. Netvrdil bych to, kdybych to na vlastní oči neviděl a neměl s tím osobní zkušenost. ČR má obrovský potenciál v lidských zdrojích ve smyslu talentů, dostupnosti vzdělání a zákonů. Problémy vidím v nízkém sebevědomí a státní podpoře. Bohužel velký problém vidím i v pokračujícím trendu zavírání střelnic a v poslední době zároveň v obstrukcích ze strany Evropské unie, která po všech těchto faktorech bez okolků šlape. Nesouhlas národních států rezolutně odmítá a nezajímá ji. Ta jistě všem dobře známá paralela šířených potravin se stejným obalem pro „východní blok EU“ budiž důkazem přístupu a hodnocení našich kvalit od EU. Pokud by se nikdo neozval, jelo by to dál. Vždy musí bohužel přijít skandál, a pak se teprve začne něco dít.

Jsou v České republice dobré (zejména legislativní) podmínky pro sportovní střelce?

Doposud ano. Jak jinak by mohla ČR mít tolik světových šampionů ve střelbě všeho druhu? Taková, s trochou nadsázky, jinak nepostřehnutelná zemička v srdci Evropy. Bohužel Evropská unie dělá maximum pro to, aby tento fakt

změnila do formy poslušného vazalského státu kdesi na středovýchodě Evropy, který „skáče, jak EU píská“. Nevím, jestli si to už lidi uvědomují, ale vidím to jako skutečně velký problém! A bojím se, že lidi si stále neuvědomují, že EU mění pravidla hry během hry, a diktuje nám je bez možnosti odvolání.

Jaké podmínky v porovnání s ČR mají Vaši střeleckí kolegové ze světa? Lepší či horší?

Řeknu to takto: od nás na západ podobné, lepší i horší, na východ vesměs trochu složitější a někdy i prakticky nemožné. V jednoduchosti řečeno, čím demokratičtější země, tím větší důvěra vlády ve vlastní občany. Implicitně se dá říct, že tím více platí heslo „zbraně mezi lidmi znamenají svobodu“, a tím myslím i svobodu v projevu a demokracii vůbec. Jako etalon k poměřování práv a povinností občanů bych uvedl Švýcarsko. Neříkám, že máme být kovbojové, tvrdím, že slušný a bezúhonný občan, který hraje podle pravidel a zákonů státu, má být adekvátně odměněn důvěrou státu v občana samotného! Samozřejmě neschvaluji ilegální držení zbraní, pokud je někdo „lump“ a má trestní rejstřík delší než tkaničku u bot, nemá mít právo na zbraň a důvěru státu.

Jak se zbraňová směrnice EU dotkne střeleckého sportu v ČR?

Obávám se, že výrazně! V první řadě je nutno zmínit, že například IPSC sport výrazně utrpí, když bude omezena kapacita zásobníku, a dále, když bude najednou ilegální střílet ze zbraní, které byly původně vojenské. V ČR bude touto změnou dotčen každý, kdo má SA58 pro IPSC. Stejně tak si nedovedu představit, jak bude například IPSC divize Open fungovat s 20rannými zásobníky namísto 30ranných, když konkurence ze zemí mimo EU toto nesmyslné nařízení mít nebude. Poškodí to konkurenceschopnost! Dále jde o fakt, že už teď je jasné, že EU se nezastaví jen u tohoto nařízení! Máme tady dále čerstvě zákaz olova, zákaz puškohledů se zvětšením nad devětkrát, kdy už se jedná o vojenský materiál, například stejně jako tlumiče hluku či plně automatické zbraně! To je přeci zcela absurdní a nelogické!

Jak by se podle Vás měla Česká republika postavit k implementaci zbraňového zákona EU do národních zákonů?

Jednoduše ji odmítnout! Podporuji i žalobu, i když si nedělám iluze o výsledku, když vás soudí stejná entita, která na vás zavádí represe, jak to může dopadnout? Připomíná mi to politické procesy z nedemokratických státních zřízení. Měli bychom to odmítnout stejně jako kvóty na ilegální migranty. Ptám se, budeme

zakazovat auta, sekery, plynové bomby, kuchyňské nože? Nebo snad baseballové pálky, hokejky, či motorové pily? Jistě chápete, kam tím mířím. Legálně drženy zbraněmi nejsou spáchány téměř žádné trestné činy! Kdy už někdo hodlá otevřít oči? Pokud jde o směrnici EU, Švýcarsko má například výjimku. Nařízení EU se jej v tomto netýká. Proč!? Jednoduše proto, že má tradici více než 50 let soužití se zbraněmi a tuto podmínku si prosadilo. Zatímco ČR funguje de iure teprve od roku 1989, tak se nás to netýká. Vlastně tento bod se týká jen Švýcarska. Zajímavá náhoda, že? Respektive jejich politici mají větší kuráž. Prostě si nenechají zasahovat do vnitrostátní politiky, s čímž souhlasím. Kde je ono slibované právo politiky národních států z dob, kdy jsme do EU vstupovali? Já ho nevidím! Někam se asi vytratilo a nějak se na něj zapomnělo. Proč? Proč jsou lidé jako ovce? Slepí? Nebo nemají snad čas?

Co mohou dle Vašeho názoru udělat majitelé zbrojních průkazů pro podporu zachování stávající zbraňové legislativy u nás?

Aktivně protestovat! Chodit na mítinky pořádané sdružením LEX, Národní střeleckou asociací a všemi jinými uskupeními, která proti tomuto nesmyslu od EU vystupují. Dát ego stranou, protože jsme všichni na jedné lodi. Až bude EU zakazovat zásobníky do malorážek, ještě budou například biatlonisté vděční za podporu střelců z neolympijských sportů! EU se nijak nezdárá hlásat, že to, co se právě děje, je pouze začátek; do tří let přijdou všichni střelci i rybáři díky EU o olovo. Ptám se, co bude dál? Můj kolega Bohumil Straka trefně poznamenal, že EU se chová jako zloděj, který se k vám v noci vloupá, ale nakonec slavnostně ustoupí s tím, že si vezme jen polovinu vašeho majetku, a vy jste povinni mu ji dát! Já si dovoluji to doplnit, že až tento „slušný zloděj“ přijde do vašeho domu podruhé, tak si odnese i tu druhou půlku a nám zbydou oči pro pláč. V březnu jsme demonstrovali na Václavském náměstí, sešlo se nás kolem tři a půl tisíce, pochodovali jsme pokojně před sídlo EU a chtěli s někým hovořit o našich právech. Nikdo nepřišel, EU měla shodou zvláštních náhod zrovna tento den zavřeno. A tak to vlastně je s celou EU a našimi právy. Smutné, ano, leč ryze pravdivé. Pokud se hned od začátku nepostavíme proti, skrze petice a naše zástupce, tedy politiky, dopadneme zle. Moc zle. Svoboda není zadarmo, musí se vydobýt! A obávám se, že my ji ztrácíme! Vracíme se do dob vazalských států. Nalevo nebo napravo, jaký je v tom rozdíl? Naše suverenity chátrá, a to je špatně, protože na ni máme! Nikoli kvantitou, ale kvalitou, za tím si stojím. Doufám, že si to uvědomí i zbytek národa.

Bc. Petr Žák

JAK PŘEŽÍT VÁNOCE

Opět po roce se přiblížila doba vánočních svátků a silvestra. Většina z nás si užívá volných dnů v kruhu své rodiny, rozzářených očí dětí z nadílky dárků od Ježíška. Nad riziky s vánočními svátky spojenými nechceme příliš přemýšlet. Přesto právě v těchto dnech nabývají na významu některá rizika, která během zbytku roku prakticky neznáme. Berte prosím následující řádky jako návod jak úspěšně „přežít“ ty letošní Vánoce...

Zábavní pyrotechnika

Od 4. 9. 2015 upravuje oblast pyrotechnických výrobků nově zákon č. 206/2015 Sb., o pyrotechnických výrobcích a zacházení s nimi. Pyrotechnické výrobky se zařazují do kategorií:

- F1, kdy tyto představují velmi malé nebezpečí a mají zanedbatelnou úroveň hluku a které jsou určeny pro použití na omezených plochách, včetně zábavní pyrotechniky určené k použití uvnitř obytných budov; věková hranice pro možnost jejího nákupu je 15 let;
- F2, zábavní pyrotechnika, která představuje malé nebezpečí a má nízkou úroveň hluku, určená pro venkovní použití na omezených plochách, s přístupností od 18 let;
- F3 je označena zábavní pyrotechnika, která představuje středně velké nebezpečí, je určena pro venkovní použití na otevřených prostranstvích a její úroveň hluku nepoškozuje lidské zdraví; k nákupu je oprávněna osoba starší 21 let;
- kategorie F4 je určena pro použití pouze profesionály, kteří vlastní příslušný průkaz odpalovače ohňostrojů, neboť představuje velké nebezpečí, avšak ani u jejího použití by úroveň hluku neměla poškodit lidské zdraví.

Zábavní pyrotechnika by se vyjma kategorie F1 neměla prodávat ve stáncích a rozhodně by měla být označena písmeny „CE“, kterými výrobce deklaruje, že pyrotechnický výrobek je ve shodě s požadavky stanovenými příslušným právním předpisem, které označování výrobků značkou CE upravuje.

Kromě výrobků kategorie F1 (např. fontány do dortů...) se výrobky vyšších kategorií a výrobky k tomu neurčené neměly zásadně používat v uzavřených prostorách (místnosti, dopravní prostředky apod.). K odpalování by také nemělo docházet v blízkosti kostelů, nemocnic, dětských zařízení, domovů důchodců, škol, ozdravoven a při sportovních soutěžích. Řada měst a obcí přijala místní vyhlášky upravující používání zábavní pyrotechniky.

Hlavní zásady pro bezpečné používání zábavní pyrotechniky:

- Výrobky zábavní pyrotechniky nakupujte pouze u prodejců s příslušnou koncesní listinou, opatřenou českým návodem s platnou dobou použitelnosti.
- U odpalování různých druhů výrobků by měla být přítomna vždy alespoň jedna osoba starší 18 let, která bude dbát na dodržování pravidel bezpečnosti. Nenechávejte děti samostatně odpalovat zábavní pyrotechniku, byť by se jednalo o výrobky, dle vašeho názoru, zcela bezpečné, kdy se „nemůže nic stát“. Dodržujte návod k obsluze.
- Skladujte zábavní pyrotechniku v suchu a rozhodně ji nenechte navlhnout.
- Po zapálení stopiny odstupte do vzdálenosti dle návodu k obsluze. Zpravidla je to více než 10 m. Výrobky F2 a F3 neodpalujte nikdy z ruky (např. římské svíce).
- Při „selhači“, tj. kdy pyrotechnický výrobek nebyl zažehnut (např. kompaktní s kulovými pumami) vyčkejte alespoň 10 minut, protože může dojít ke zpožděnému odpálení. Pokud ani do této doby nebude

inicializována, tuto neopravujte a rozmočte celý výrobek ve vodě.

Kost v krku

Kosti ze štedrovečerního kapra často skončí uvízlé v ústech nebo na okraji krční dutiny. Podle zkušeností lékařů se rybí kost, až na výjimky, zapichne v krku.

Hlavní zásady:

- základním pravidlem pro konzumaci ryb je jíst rybu odděleně od přílohy;
- pokusit se kost odstranit, je-li v ústech vidět;
- vzít si kousek chleba a pokusit se tak kost dostat do žaludku, kde se rozloží;
- vykrojit z citronu dužinu a sníst ji; kyselá dužina kost změkčí;
- nepanikařit a navštívit lékařskou pohotovost;
- nevolat linku 155, 112, protože se nejedná o život ohrožující stav.

Požár vánočního stromku a adventních věnců

Z dlouhodobých statistik Hasičského záchranného sboru ČR vyplývá, že v průměru shoří na Štědrý den v celé České republice pouze jediný vánoční stromeček. Statistika samozřejmě nezohledňuje ty případy, kde dojde pouze k zahoření, které rodina zvládne, a kdy k takové události HSZ nevyjíždí. Nicméně díky používání elektrických svěček, které prakticky vytlačily svíčky klasické, jsou tyto požáry spíše výjimečné.

Podstatně rizikovější se tak stávají adventní věnce, kdy tyto nechybí téměř na žádném stole. Jde totiž o otevřený oheň, kdy teplota plamene má 200 °C, což stačí k zapálení papíru, plastu

i textilu. Věncem nebo samostatnou svíčku je nutné umístit na nehořlavou podložku a rozhodně ji nenechávat bez dozoru. Dávejte pozor na děti a určité svíčky uhasťte dříve, než jdete spát. V posledních letech vykazují statistiky cca 10 případů, kdy k požáru způsobenému adventním věncem byl nutný výjezd zásahové jednotky HZS.

Alkoholové opojení

K vánočním svátkům neodmyslitelně patří punč, svařák, vaječný koňak a další typické alkoholové nápoje. Zatímco na Štědrý den se upraví do podoby carského důstojníka jen málokdo, o silvestrovské noci je toto procento podstatně vyšší. Sekt teče v hostinských zařízeních proudem, občas prokládaný něčím tvrdším a u ortodoxních pivařů se i pivo stává nápojem dne. Dětem, téměř bez rozdílu věku, se pak dovoluje „cucnout“ nebo alespoň „oblíznout“ špunt. Prostě do Nového roku nechce

většina z nás rozhodně vstoupit ve střízlivém stavu.

Je však nutné pít jak se říká „s mírou“, protože v opačném případě si můžeme způsobit vážné zdravotní problémy.

Stádia opilosti dle promíl v krvi:

- 1-1,5 ‰ – spokojený, sdílný, veselý výraz, živá mimika, výřečnost, smích, rozpustilost, přátelskost, pocit sebejistoty – cítí se lépe, jeho starosti jsou „lehčí“;
- 1,5-3 ‰ – nekritický, netaktní, křičí, zpívá, nedbá okolí, impulzivní, nenaslouchá ostatním, zčervenání, stoupá tep, pohyby neuspořádané, poráží sklenice, vrávorá, rozdvojené vidění;
- 3 ‰ a více – únava, ospalost, zvracení, obličej bledne; opilý může zemřít při zcela banálních situacích, které by za střízliva hravě zvládl (např. může se utopit v kaluži vody...), v nejhorším případě na zástavu dechu.

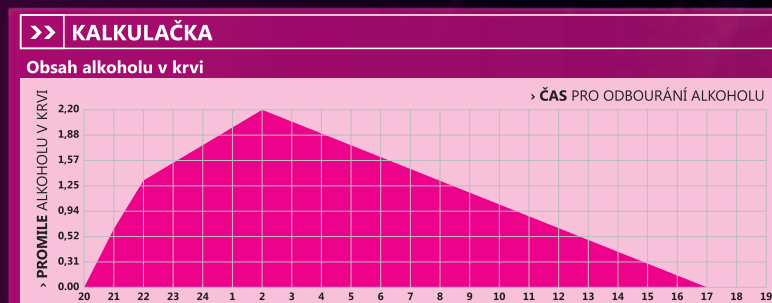
Stupně opilosti

- do 0,5 ‰ – podnapilost
- 0,5 – 1,0 ‰ – lehký stupeň opilosti
- 1,0 – 1,5 ‰ – střední stupeň opilosti
- 1,5 – 2,5 ‰ – těžký stupeň opilosti
- 2,5 – 3,5 ‰ – otrava až bezvědomí
- 3,5 – 4,4 ‰ – bezvědomí až smrt
- > 4,5 ‰ – smrtelná otrava

S využitím alkoholické kalkulačky dostupné na <http://auto.idnes.cz/alkulacka.asp> jsme se pokusili pro naše čtenáře sestavit tabulku pro konzumaci 12° piva a srovnat tak stupeň opilosti osmdesátikilogramového muže a šedesátikilogramové ženy. První sloupec tabulky ukazuje počet zkonsumovaných piv. Druhý sloupec ukazuje stupeň opilosti v promile a třetí sloupec pak počet hodin, kdy hladina alkoholu dosáhne úrovně, abychom mohli usnout za volantem automobilu, tedy nulovou hodnotu v promile.

Počet piv 12°	Muž (80kg)		Žena (60kg)	
	‰	‰(h)	‰	‰(h)
1	0,37	4	0,61	5
2	0,74	6	1,21	9
3	1,10	9	1,82	13
4	1,47	11	2,43	17
5	1,84	14	3,03	21
6	2,20	16		
7	2,57	19		
8	2,94	21		

Průběh odbourávání alkoholu pak ukazuje velice přehledný graf:

Doporučujeme zaměřit se místo kvantitativy spotřebovaného alkoholu na jeho kvalitu. K štedrovečerní tabuli tak můžete vyzkoušet nepříliš mladá vína odrůd Veltlínské zelené, Rulandské šedé, Chardonnay, pro kořenitější úpravy také třeba Neuburské nebo Ryzlink rýnský. Exotické úpravy dovolí použít také Tramin (popř. plná muškátová vína), kapra na modro doprovází skvěle i lehké červené víno odrůdy Frankovka nebo Pinot Noir.

Pro kvalitní zážitek z vína je nutné mít toto správně vychlazené. Doporučené teploty pro podávání vína jsou následující:

- +4 °C vodka
- +5 °C až +8 °C sekt (šampaňské)
- +7 °C pivo
- +10 °C až +12 °C suché víno
- +10 °C až +14 °C růžové víno
- +12 °C až +18 °C sladší víno
- +12 °C až +20 °C červené víno

Ing. Milan Říha, Ph.D.

ANALÝZA RIZIK PEKÁREN LA LORRAINE A APLIKACE METODY KARS

Tento článek vznikl na základě bakalářské práce autora, která se zabývá analýzou rizik pekáren La Lorraine (La Lorraine Bakery Group) na Kladensku. Tento podnik zásobuje různými druhy pečiva většinu domácího trhu a část produkce vyváží i do zahraničí.

Katalog pekárny nabízí přes 300 druhů slané a sladkého pečiva a ročně se ho zde vyrobí přes 70 000 tun. Významnou část produkce představuje zamražené pečivo, které se rozpéká na prodejnách a pro jehož výrobu je nezbytný výkoný chladicí systém – ten však přináší určitá rizika.

Výběr podniku

Výběr zkoumaného podniku byl ovlivněn především riziky, která vyplývají z jeho produkce, a jejich případným dopadem na okolí. Přesněji řečeno hlavním motivem pro výběr podniku byl chladicí systém využívající 10 tun čpavku, který by mohl mít v případě úniku značně negativní dopady na své okolí. K dalším rizikům zohledňujícím volbu patřily požár a výbuch mouky. Podnik La Lorraine se nachází v průmyslové zóně Kladno Jih, ve které se mimo jiné nachází i továrna společnosti Lego. V okolí této zóny se nachází několik vesnic s přibližně čtyřmi tisíci obyvateli. Necelý kilometr na sever se pak rozprostírají hustěji obydlené části Kladna, především městská sídliště. Proto podnik, byť není umístěn přímo v obydlené oblasti, představuje potenciální riziko pro lidi žijící v jeho okolí.

Z pohledu možných rizik je důležité zmínit, že ve vzdálenosti asi 200 m od podniku se nachází železnice a asi 1,5 km daleko leží sportovní letiště. S tím je spojeno potenciální riziko dopravní nehody – letecké nebo vlakové.

Pekárny La Lorraine

Areál, ve kterém se nacházejí pekárny, je sdílený se společností zabývající se výrobou obalů, přičemž více než 85 % jeho plochy zabírá firma La Lorraine. Objekt pekáren se skládá ze tří budov: ubytovny, výrobních prostor a bývalé kotelny, která je v současné době nevy-

užívána a je k ní přistavěna regulační stanice plynu zásobující podnik zemním plynem. Výrobní prostory se skládají z několika na sebe navazujících budov s půdorysem ve tvaru písmene L – výrobní linky se v nich scházejí ze dvou směrů v balicím centru.

Na toto centrum navazuje automatizovaný sklad a oddělení expedice. Odsun zboží a zásobování většiny surovin probíhá přes terminály expedice, které jsou umístěny mimo vnitřní část areálu, v blízkosti silnice zajišťující dopravní obsluhu areálu. Uvnitř areálu se nachází jediná komunikace, která slouží především pro zásobování linek moukou a pro dopravní obsluhu kanceláří a druhé společnosti v areálu.

Zásobování moukou probíhá za pomoci speciálních cisteren do sil, která stojí na vnější straně výrobních prostor na začátku výrobních linek. Pro potřeby šokového chlazení a skladování jsou v pekárnách tři strojovny chlazení, které vyrábějí chlad za pomoci amoniaku (10 tun), oxidu uhličitého (30 tun) a mono-propylenglykolu. První dvě zásobují chladem výrobní linky a třetí automatizovaný sklad. Z hlediska požáru jsou pak důležité prostory kotelen, regulační stanice plynu, meziposkytů a skladů surovin.

Metodika použité analýzy rizik

Vzhledem k rozložení budov pekáren a ke vzájemné blízkosti jednotlivých technologií bylo při analýze zapotřebí zohlednit vliv mezi jednotlivými riziky, tedy možný vznik domino-efektu. Nebezpečí tohoto efektu spočívá zejména v situaci, kdy by mohlo být podceněno riziko, jež samo o sobě příliš nebezpečné není, zato však může zvýšit pravděpodobnost výskytu anebo dokonce přímo způsobit riziko výrazně závažnější.

Z tohoto důvodu byla upřednostněna metoda KARS (neboli Kvalitativní analýza rizik s využitím jejich souvztažnosti), jejímž autorem je Ing. Štefan Pacinda, Ph.D. Mezi další výhody této metody patří relativní jednoduchost (oproti jiným metodám). Po této analýze pak následovalo ještě bližší zkoumání jednotlivých rizik, protože to metoda KARS neposkytuje a bylo třeba je doplnit.

Při tomto zkoumání se v rámci jednotlivých rizik zjišťovalo:

- jak se konkrétně riziko projevuje v objektu
- jak je mu předcházeno
- jak by se mohla vyvíjet případná nepříznivá událost
- co ještě by se dalo udělat v rámci prevence daného rizika a minimalizace dopadů

Aplikace metody KARS na konkrétním podniku

Hlavním důvodem pro volbu metody KARS byla její schopnost hodnotit souvztažnost jednotlivých rizik – tedy to, že tato metoda zkoumá u každého rizika schopnost vyvolat rizika jiná a možnosti být jinými vyvolána. Díky tomu se hodí ke zkoumání rizik ve složitých průmyslových objektech, kde lze očekávat domino-efekt.

Při zpracování této analýzy se postupuje tak, že se vytvoří soupis rizik, který obsahuje všechna relevantní rizika pro daný subjekt. Čím je tento seznam podrobnější, tím přesnější bude i výsledek analýzy.

Na základě tohoto soupisu se vytvoří tzv. tabulka souvztažnosti, kde jsou jednotlivá rizika uvedena a očíslována jednak ve sloupci pod sebou a jednak v záhlaví tabulky (vedle sebe). Vyplnění této tabulky pak probíhá tak, že se

postupuje po řádcích a zjišťuje se, zdali může riziko v řádku vyvolat riziko v daném sloupci. Pokud ano, zapíše se 1, pokud ne, zapíše se 0.

Po vyplnění celé tabulky se sečtou hodnoty v každém řádku i sloupci. Pomocí těchto součtů se pak spočítá koeficient aktivity a pasivity, neboli schopnost vyvolávat riziko nebo možnost být naopak vyvoláváno. Na základě těchto koeficientů se sestaví bodový graf, jehož osy jsou výše zmíněné koeficienty. Pozice jednotlivých rizik v grafu je tedy přímo určená jejich aktivitou a pasivitou. Do grafu se dále zanesou dvě další osy (na základě výpočtu na 80% pokrytí rizik), které rozdělí graf na čtyři kvadranty.

Tím se rizika rozdělí do čtyř skupin – na 1) primárně i sekundárně nebezpečná, 2) sekundárně nebezpečná, 3) primárně nebezpečná a 4) relativně bezpečná. Jinými slovy na rizika, která jsou buďto snadno vyvolávána, nebo snadno vyvolávají jiná, případně mají obě vlastnosti, nebo naopak ani jednu z nich (resp. jsou vůči ostatním rizikům málo významná). A právě rizika primárně i sekundárně nebezpečná jsou ta nejzávažnější a měla by jim být věnována největší pozornost.

V případě analýzy pekáren na základě analýzy KARS vyšly jako nejvíce závažná rizika požár, výbuch, únik nebezpečné látky (čpavek) a dopravní nehoda uvnitř areálu. Hlavním důvodem se ukázala být blízkost jednotlivých technologií, které jsou zdrojem těchto rizik. V některých případech by některé konstrukční celky mohly být zdroji hned několika rizik, například u strojovny chlazení hrozí vedle požáru rovněž únik amoniaku či výbuch uniklého amoniaku. Dalším rizikovým místem je část plynovodu vedoucí od plynové regulační stanice k budově výroby a procházející ve výšce 5 metrů nad silnicí uvnitř

areálu. Díky tomu, že se v blízkosti plynovodu nachází kotelná, strojovna chlazení, regulační stanice a moučná sila, může v důsledku případného poškození plynovodu dojít k požáru, který by mohl vyvolat i závažnější událost, například poškození regulační stanice, a způsobit tak ještě větší požár.

Naopak jako relativně málo významná byla v rámci této metody vyhodnocena rizika spjatá s extrémními počasí. Podnik není díky své poloze a okolnímu terénu ohrožen povodněmi ani jinými živelnými pohromami. Rovněž rizika spjatá s nebezpečím v podobě aktivního střelce nebo teroristického útoku nebyla vyhodnocena jako závažná, protože jednak mají malý vliv na ostatní rizika a jednak není zkoumaný objekt vhodný jako cíl útoku díky svému uspořádání – to hlavně vzhledem k jeho členitosti, zabezpečení a relativně malé hustotě přítomných lidí. Díky své poloze a konstrukci chladicího systému nelze využít továrnu jako efektivní chemickou zbraň pro účely terorismu. Proto lze považovat případný útok na podnik za velmi nepravděpodobný.

Zhodnocení vybraných rizik

Požár

Vzhledem k hlavní činnosti společnosti, což je výroba pečiva, se v podniku manipuluje s velkým množstvím hořlavých látek, přičemž některé vytvářejí se vzduchem výbušnou směs. Jedná se zejména o mouku, přísady a rostlinné oleje. Kromě toho se v továrně nacházejí i pece, plynové kotle a elektrické spotřebiče. Proto mezi místa, kde je vznik požáru pravděpodobný, patří strojovna chlazení, kotelná, plynovod, regulační plynová stanice, sklady, fritéza na koblihy a výrobní linky.

Z těchto míst jsou pak nejzávažnějšími zdroji možného ohrožení zejména

strojovna chlazení a fritéza na koblihy. V případě fritovacího zařízení spočívá nebezpečí ve stovkách litrů horkého oleje, který by byl v případě vzplanutí jen obtížně hasitelný a hrozil by šířením požáru. U strojoven chlazení spočívá problém především v přítomnosti amoniaku, který by vlivem požáru mohl uniknout. Navíc v důsledku složitého uspořádání potrubí a jednotlivých komponentů uvnitř strojovny by byl případný zásah poměrně obtížný, a to i bez nebezpečí plynoucích z přítomnosti čpavku.

Pro zabránění vzniku a rozvoje požáru jsou v podniku instalována hasící zaří-

Výparníky na střeše strojovny obsahující amoniak.

Začátek výrobní linky, kde se připravuje

Zranitelná část plynovodu – nalevo moučná síla, napravo (mimo foto) regul. stanice plynu.

Jedna z výrobních linek.

zení a systém elektronické požární signalizace. Konkrétně se jedná o systém sprinklerů ve skladových prostorech, systém LOX (Low Oxygen; volně přeložitelné jako snížená hladina kyslíku) v automatizovaném skladě a plynových stabilních hasicích zařízení. Tyto systémy pracují v podstatě při využití dvou odlišných principů, kdy systém sprinklerů hasí běžným způsobem pomocí vody a zbylé dva napomáhají vyhasnutí případného požáru snížením obsahu kyslíku v atmosféře. Díky tomu, že v automatizovaném skladě není stálé pracoviště žádného zaměstnance, bylo zde možno použít systém LOX, který snížením obsahu kyslíku v atmosféře na 15 % výrazně snižuje šanci na vznik závažného požáru.

Systém plynových stabilních hasicích zařízení likviduje požár za pomoci prakticky stejného principu jako systém LOX, výrazně se však liší svojí funkcí. Na rozdíl od systému LOX neudrží sníženou hladinu kyslíku stále, ale pouze v případě požáru, kdy je do dané místnosti vypuštěn inertní hasicí plyn. Výhodou tohoto systému je, že do jím chráněných prostor není pro vstup zapotřebí speciálního vybavení. To výrazně zjednodušuje obsluhu a údržbu strojoven chlazení, kotelů a fritovacího zařízení, kde je tento systém instalován.

Systém sprinklerů je pak instalován v ostatních skladovacích prostorech a v některých částech výroby. Základním prvkem tohoto systému je sprinkler, což je ventil se skleněnou kapslí, která v případě ohřátí na konkrétní teplotu (obvykle 60 °C) praskne a otevře tím ventil. Tím se na daném místě spustí hašení, přičemž v reakci na pokles tlaku v potrubí systému dojde k sepnutí čerpadel ve strojovně a je tak zajištěn přísun vody a dostatečný tlak pro správnou funkci systému.

Většina výrobních prostor ovšem není automatizovaným hasicím zařízením vybavena, protože jde o velké členité prostory, v nichž se vyskytuje poměrně dost zaměstnanců, což výrazně komplikuje použití jakéhokoli automatického hasicího zařízení. Navíc riziko požáru tu není tak vysoké jako v jiných částech podniku, proto jsou zde instalovány pouze hasicí přístroje.

Mezi pravděpodobné předvídatelné příčiny případného závažného požáru lze považovat selhání některého z hasicích zařízení nebo narušení potrubí plynovodu či přímo regulační stanic. V případě požáru strojovny je riziko, že se situace vymkne kontrole a dojde k úniku amoniaku. Tím může být odstartován domino-efekt, při kterém dojde k výbuchu uniklého amoniaku a vyvolání dalších nepříznivých událostí. Nicméně tento scénář je díky pravidelným kontrolám a servisu jen velmi málo pravděpodobný.

Výrazně pravděpodobnější je možnost poškození plynovodu, který je veden z vnější strany budovy výroby. Obzvláště zranitelná je část plynovodu, která vede přes vnitropodnikovou silnici a propojuje regulační stanici a zbytek areálu. V případě poškození tohoto potrubí lze očekávat vznik tryskového plamene (Jet Fire), který by mohl poškodit blízké technologie a spustit tak domino-efekt. Konkrétně jde o moučnou sílu pro tři linky, kotelny a strojovnu chlazení. Kromě vlastního požáru potrubí tak hrozí rozšíření požáru do dalších částí podniku, výbuch moučných sil a únik amoniaku. Nejeefektivnějším řešením tohoto problému bude stavební úprava plynovodu, při které se potrubí umístí pod zem, čímž bude před poškozením výrazně lépe chráněno.

Dopravní nehoda uvnitř podniku

Hlavním rizikem v případě dopravní nehody je kolize s některou částí továrny, při níž dojde k vyvolání jiné nepříznivé události a možného odstartování domino-efektu. Nejvíce ohroženými částmi jsou strojovna chlazení a systém rozvodu plynu, zejména přemostění plynovodu přes vnitropodnikovou komunikaci. Toto místo je kritické z důvodu umístění terminálu pro plnění moučných sil přímo pod tímto potrubím. To přináší riziko poškození plynovodu při plnění sil, protože mouka je přivázena za pomoci cisteren, které se při vyprazdňování musí zvedat, v důsledku čehož by mohlo dojít k vypuknutí již výše zmíněného požáru plynovodu. Hlavní možnou příčinou je lidská chyba v podobě pochybení řidiče cisterny, zejména při plnění sil.

Další potenciální riziko představuje v případě nehody náraz do strojovny chlazení, což může zapříčinit především únik amoniaku a vlivem narušení celistvosti místnosti i omezení funkčnosti hasicího systému. Tato situace se týká především jedné ze strojoven, která se nachází naproti vjezdu do druhé společnosti v areálu.

Ke stávajícím opatřením, jako je například omezení rychlosti v areálu, by bylo vhodné doplnit varovné značky pro řidiče, a především, jak již bylo zmíněno, stavebně upravit vedení plynu.

Únik nebezpečných látek

Pro výrobu zamraženého pečiva je zapotřebí výkonné chladicí zařízení. Ve zkoumaném podniku slouží této potřebě systém, který používá v kaskádě jako chladicí média amoniak (10 tun), oxid uhličitý (30 tun) a monoproplylenglykol. Primárním médiem je amoniak, který vytváří chlad v systému, jenž je buď přímo využíván pro šokové zmrazení na jedné lince, nebo je pomo-

ci tepelného výměníku předáván dalším médiím. Díky tomu se amoniak pohybuje jen v relativně malé části podniku, pouze na nezbytných místech.

V areálu se nacházejí celkem tři strojovny, z nichž dvě poskytují chlad pro výrobní linky a třetí pro automatizovaný sklad. Ty tvoří tři oddělené okruhy, což snižuje potenciální množství amoniaku, jež by mohlo uniknout. Všechny tři strojovny a prostory, kde se vyskytuje spotřebiči využívající amoniak, jsou navíc pro případ úniku chráněny pomocí detekčního systému. Další způsob ochrany představuje řídicí centrum chlazení strojovny, kde se případný únik projeví změnou parametrů chlazení. Reakcí na únik pak je aktivace tzv. systému vyrazení, který mimo jiné vypne čerpadla a zastaví tak pohyb amoniaku v potrubí. Kromě toho se při aktivaci tohoto systému uzavrou ventily v chladicím okruhu, čímž se rozdělí na menší oddělené úseky, díky kterým se v případě havárie dále snižuje množství uniklého čpavku.

Z preventivních důvodů se v některých případech používají při údržbě systému chlazení ochranné prostředky v podobě ochranné masky, dýchacího přístroje, filtrů proti čpavku, ochranného obleku, chemických rukavic a holínek. Venku se v blízkosti strojoven nachází zjednodušená dekontaminační sprcha, která slouží pro první pomoc v případě kontaktu se čpavkem.

K nejpravděpodobnějším příčinám úniku patří tedy především selhání některého zařízení v rámci systému, vada materiálu, lidská chyba nebo důsledek jiné události.

Na základě vytipovaných rizik a dohody mezi autorem a zkoumaným podnikem vznikl plán pro řešení situace při úniku amoniaku. Cílem dokumentu bylo vytvořit koncepci postupu při dané

události s ohledem na co největší bezpečnost zaměstnanců podniku. Plán se skládá ze dvou částí: informativní a operační. V rámci informativní části jsou uvedeny důležité kontakty a první pomoc v případě kontaktu se čpavkem. V operační části jsou probírány všechny zásadní kroky, jež je nutno podniknout při úniku amoniaku.

Výbuch

Riziko výbuchu v rámci podniku spočívá ve faktu, že v prachové formě hoří většina látek a při dostatečném stupni rozmělnění za správné koncentrace se vzduchem jsou schopny vytvořit výbušnou směs. Nejvýznamnější látkou je v podniku z tohoto pohledu mouka, protože se jí tam nachází velké množství a její spotřeba je velká. Z toho důvodu je nutné pravidelné zásobování pomocí cisteren. Nejvíce ohroženými místy jsou tedy jednak moučná síla, cisterny při přechřívání a distribuční systém propojující linky a sílu. Další možností, jak může dojít k explozi, je výbuch uniklého amoniaku nebo zemního plynu.

Aby se zabránilo výbuchu, je konstrukce síly a dalších zařízení manipulujících s moukou přizpůsobena pro výbušné prostředí. To znamená především omezení provozní teploty jakéhokoli komponentu, jenž přijde do styku s moukou, a užití elektrických zařízení s příslušnou certifikací pro výbušné prostředí. Hlavní snahou tedy je nezpůsobit zažehnutí (iniciaci) výbušné směsi. Dalšími opatřeními zmírňujícími důsledky případného výbuchu jsou pak explozivní panely v silech, které usměrní energii případného výbuchu do bezpečného prostoru a zabrání roztržení sil se šrapnelovým efektem pro okolí. Při plnění sil se na přesun mouky využívá stlačený vzduch a dochází tak ke vzniku výbušné atmosféry. Proto se používá uzemnění,

aby nedošlo k iniciaci statickou elektřinou.

K nejpravděpodobnějším příčinám výbuchu patří tedy špatné uzemnění při plnění, závada komponentu v síle (např. zadřené ložisko) či jiná nepříznivá událost nebo lidská chyba.

Shrnutí

Při analýze bylo zjištěno, že podnik La Lorraine je dobře zabezpečen vůči nejzávažnějším rizikům určeným pomocí metody KARS. Jako klad lze hodnotit úroveň protipožární ochrany, především díky používaným protipožárním systémům. Naopak jako velice problematické místo se jeví potrubí plynovodu. Velice zranitelným místem se ukázalo být zejména přemostění mezi regulační stanicí a výrobními prostory, jež se může stát příčinou havárie v podobě domino-efektu. Díky provedené analýze dojde v budoucnu ke stavební úpravě plynovodu, který bude umístěn pod zem. Jako další důležitým místem se pak ukázaly byly vyhodnoceny strojovny chlazení, které rovněž představují zdroj několika potenciálních rizik.

Nicméně pravděpodobnost vzniku havárie nebo jiné nepříznivé události byla výrazně snížena přijatými opatřeními. Celkově vzato lze prohlásit, že úroveň zabezpečení zkoumaných rizik je až na zmíněný plynovod na dobré úrovni a podnik La Lorraine v zásadě nepředstavuje bezprostřední riziko pro své okolí.

Bc. Michal Rajtora
student Civilního nouzového plánování na FBMI ČVUT

NĚKTERÉ PRACOVNÍ ÚRAZY A JEJICH KOMPLIKACE

Případ první – vyvrtnutý kotník s trvalými následky

Příslušník hasičského sboru ve funkci řidič-strojník seskočí při nácviu určité situace z kabiny auta a způsobí si vyvrtnutí kotníku. Je pak dlouhodobě v pracovní neschopnosti a zaměstnavatel mu samozřejmě platí odškodnění, bolestné, ušlý zisk... Navíc mohou pracovníkovi zůstat trvalé následky.

Hasičský záchranný sbor je součástí systému, ve kterém se jedná o služební poměr, takže ve výše uvedeném případě jde o služební úraz s možnými trvalými následky. Konečné posouzení zaměstnance na jeho pracovní pozici a v jeho služebním zařazení pak může znít „neschopen“ a pro zaměstnavatele z toho vyplývá povinnost takovému pracovníkovi veškerou jeho zdravotní újmu hradit, případně i rozdíl platu do budoucna.

V daném případě se zaměstnavatel obrátil se žádostí o posouzení případu na soudního znalce – zda šlo o úraz opravdu závažný a zda splňuje podmínky trvalých následků. Služebnímu lékaři, který posuzoval pacienta, byly pacientem předloženy dvě lékařské zprávy: z chirurgického oddělení okresní nemocnice v místě bydliště a z ortopedicko-traumatologické ambulance jedné z traumatologických klinik Fakultní nemocnice v Praze. Oba popisovaly trvalé, středně těžké poškození – omezenou hybnost kotníku.

Soudní znalec si lékařskou dokumentaci důkladně prostudoval a zjistil následující skutečnosti:

- Obě lékařské zprávy popisovaly středně těžké omezení hybnosti kotníku, bolestivost, stav odpovídající trvalým následkům; důležité přitom bylo ono funkční poškození. Z nich tedy vyplynul závěr služebního lékaře: neschopen služby ve funkci hasič-strojník (úplné znění je v příloze vyhlášky 407/2008 Sb., vyhlášky, kterou se mění vyhláška č. 393/2006 Sb., o zdravotní způsobilosti).
- Zcela zásadní bylo ovšem časové porovnání obou lékařských posudků: lékařská zpráva okresní nemocnice byla vypracována v den D v 9:00 hodin (na lékařských zprávách je vždy zaznamenán čas a datum ošetření) a lékařský posudek kliniky Fakultní nemocnice v Praze (vzdálenost mezi okresním městem a Pra-

hou je podle silniční mapy 133 km) byl vystaven týž den, v 9:45 hodin. To totiž představovalo zcela nereálný předpoklad, že pacient se po prvotním ošetření stihl během pouhých 45 minut obléci, nasednout do vozu, dopravit se po trase dlouhé 133 km do Prahy na kliniku, kde ho lékař vyšetřil a vyhotovil o jeho úrazu zprávu.

- Trvalé následky úrazu pak zpochybnil fakt, že jmenovaný hasič z povolání nastoupil do nového zaměstnání jako hasič jednotky hasičského závodního sboru na stejnou funkci, tedy jako hasič-strojník. Zde byl schopen práce – byl posuzován nikoli jako příslušník, ale jako zaměstnanec. Přičemž s účinností od 1. ledna 2004 platí pro posuzování zdravotní způsobilosti členů jednotek SDH obcí nebo členů SDH podniků nařízení vlády č. 352/2003 Sb., o posuzování zdravotní způsobilosti zaměstnanců jednotek hasičských záchranných sborů podniků a členů jednotek sborů dobrovolných hasičů obcí nebo podniků, v němž je jasně definováno, že s trvalými následky, které byly předmětem nejistoty a byly popsány u bývalého služebního příslušníka HZS, nemůže tento vykonávat tutéž činnost jako člen jednotky závodního sboru.

Revizní znalecký posudek tedy vzhledem ke zjištěným skutečnostem v daném případě jednoznačně zpochybnil trvalé následky úrazu a definoval další pochybení:

- vznik zpráv o trvalých následcích ve stejný den v minimálním časovém rozsahu – bylo nepochybné, že minimálně jedna lékařská zpráva byla vypracována bez přítomnosti pacienta.
- vstupní lékařská prohlídka na novém pracovišti – bylo zřejmé, že trvalé následky nebyly prostým vyšetřením zjištěny a uchazeč o zaměstnání v jednotce závodního hasičského sboru na pozici hasič-strojník nepředložil kompletní lékařskou dokumentaci

Úkolem znaleckého posudku bylo vyšetřit nesrovnalosti, o nichž měl zaměstnavatel, tedy Krajské ředitelství Hasičského záchranného sboru, pochybnosti. Jak se dál vypořádával se zjištěnými skutečnostmi, bylo plně

v jeho kompetenci. Předpokládám ovšem vzhledem k tomu, o jak závažná zjištění se jednalo, že tento případ měl ještě neblahou dohru.

Případ druhý – bolesti zad jsou svízeli

Šest mladých žen dojíždí denně společně do práce. Jedna z nich má přezkoušení jako řidič-referent, je zdravotně plně způsobilá, jezdí tedy s Fordem Transitem a sváží kolegyně do práce ve firmě, která je vzdálená asi 25 kilometrů od města a přilehlých vesnic, v nichž je postupně nabírá. Stejnou cestou se pak skupinka zaměstnankyň vrací zpět.

Při jedné ze zpátečních cest však dojde k dopravní nehodě, řidička nezvládne zatáčku, dostane smyk, automobil se ocitne mimo silnici a končí na boku. Naštěstí se situace zpočátku jeví hůř, než ve skutečnosti je. Pasažérky mají jen lehké zhmždění, pouze stav jedné z nich je horší – má ruku přiraženou mezi plechy. Všechny jsou na místě ošetřeny posádkou zdravotnické záchranné služby a pak rozvezeny domů. Žena se zraněnou rukou je ovšem dopravena do okresní nemocnice, kde je následně hospitalizována na specializovaném pracovišti.

Jelikož se jednalo o pracovní cestu, zaměstnavatel uznává všechna zranění jako pracovní úrazy.

Vyšetřovatel DI – oddělení dopravních nehod – nehodu šetří a stanoví jako jejího viníka řidičku. Vzhledem k tomu, že u pacientky se zraněnou rukou je provedena amputace dvou prstů (tzn. těžkou újmu na zdraví – léčbu déle než šest týdnů, ztrátu orgánu...), předává případ k dalšímu šetření kriminální policii; v době vstupu znalce do případu je již připravena obžaloba a spis je předán na státní zastupitelství.

V pozadí se však rozvíjí ještě jeden příběh. Jedna z účastnic nehody, mladá žena, která si původně na nic nestěžuje, nemá potřebu nechat se ošetřit – výslovně jakékoli další ošetření na místě nehody odmítla s odkazem, že jí nic není, a nechal se odvézt domů – navštívuje za několik dní svou praktickou lékařku a stěžuje si na bolesti zad. Lékařka pacientku vyšetří, sepiše vše potřebné a vystaví jí pracovní neschopnost. Je zde tedy další pracovní úraz s pracovní neschopností, evidovaný však až týden poté, kdy se vlastně stal.

Policie dostává o tomto dalším úrazu v souvislosti se šetřenou dopravní nehodou hlášení a u ošetřující lékařky zjišťuje, jak dlouhou dobu si léčení tohoto úrazu vyžádá. Lékařka předpokládá 3–4 týdny pracovní neschopnosti. Vychází přitom ze své dlouholeté praxe (navíc je posudkovým lékařem ČSSZ) a také z určení průměrné doby pracovní neschopnosti u daného onemocnění (takovýto návod používají též mnohé komerční pojišťovny).

Pracovní neschopnost pacientky se však vzhledem k trvajícím subjektivním potížím, jež nelze s jistotou objektivně potvrdit, a navzdory prováděné rehabilitaci protahuje a trvá téměř rok. Patientka žádá odškodnění za celou dobu léčení – a komerční pojišťovna, zajišťující ze zákona odškodnění pracovních úrazů, žádá revizní znalecký posudek.

Znalec vymezí po prostudování lékařské dokumentace a všech dostupných podkladů dobu léčení maximálně na osm týdnů. Další léčení nebylo podle něj nezbytné, jednalo se tedy o uměle prodlužovanou pracovní neschopnost, kdy lze pochybovat o tíži subjektivních příznaků a současně nelze hovořit o trvalých následcích, neboť bolestmi a potížemi s bolavými zády trpí pacientka od dětství, opakovaně byla vyšetřována neurologem a ortopedem. V terénu chronických páteřních onemocnění může dojít ke zhoršení i vlivem jiné zátěže či námahy.

Znalec samozřejmě konzultuje tento případ i s vyšetřovatelem DI – dopravních nehod – a s vyšetřovatelem SKPV – oddělení obecné kriminality. Bylo potvrzeno, že lékařská zpráva o zranění byla řádně sepsána a odeslána včas. V opačném případě by se ve smyslu výkladu těžké újmy na zdraví viník dopravní nehody zodpovídal z další těžké újmy na zdraví. K tomu v tomto případě nedošlo.

V případě jakékoli nehody s následkem úrazu je tedy důležité zaznamenat:

- okolnosti prvotního ošetření
- veškeré skutečnosti týkající se újmy účastníků nehody na zdraví
- rozsah zranění s následnou časovou návazností ošetření

V případě nejistoty, kdy zaměstnavatel nemá možnost získat bližší důvěrohodné informace o zdravotním stavu konkrétního pacienta, svého zaměstnance, může situaci konzultovat s komerční pojišťovnou (v případě pracovních úrazů se jedná nejčastěji o Kooperativu).

Pro ošetřujícího lékaře je podstatné:

- vyslechnout subjektivní sdělení pacienta o vzniku zranění/úrazu
- získat objektivní informace kdy, kde, co a jak se stalo (zprávu vyšetřovatele)

- dát objektivní i subjektivní hodnocení zranění a zdravotního stavu do souvislosti s anamnézou

- pořídít fotografie zraněné části těla, rentgen

- sepsat hlášení o pracovním úrazu (regres), předat ho zdravotní pojišťovně

- vystavit pacientovi pracovní neschopnost

- spolupracovat s těmi, kdo pracovní úraz šetří

Vždy je přitom třeba mít na paměti, že za odškodněním pracovního úrazu stojí peníze, mnohdy nemalé, což může svádět k ledajakým spekulacím. Vycházím přitom z vlastní zkušenosti, jelikož se pohybuji jako lékař již více než třicet let mezi zaměstnanci soukromých bezpečnostních a ochranných služeb, mezi příslušníky bezpečnostních sborů, kdysi mezi zaměstnanci závodní stráže, a za tu dobu jsem byl účastníkem šetření mnoha pracovních úrazů. Při posledním úrazu, který jsem ošetřoval, jsem napočítal a zavzpomínal na skoro dvacet případů pracovních úrazů pokousání vlastním psem (z toho na tři, kdy se nešťastně dostal blízko ke služebnímu psu kolega psodava).

MUDr. Bohumil Skála, Ph.D.
Lanškroun

Fyzická ostraha je důležitou součástí služeb ochrany osob a majetku. V České republice vykonává tuto práci více než 75 000 pracovníků. Na ČKBS se obrací řada firem i jednotlivců s dotazy ohledně stanovení „správné“ ceny za ostrahu.

CENY ZA FYZICKOU OSTRAHU V ROCE 2018

CENY ZA FYZICKOU OSTRAHU V ROCE 2018

**DOPORUČENÁ CENA
ZA HODINU
od Kč 144,-/hod.**

Připravili jsme proto vzorovou kalkulaci, ve které se snažíme popsat jednotlivé položky, ze kterých se výsledná cena skládá. Základem pro tvorbu ceny jsou mzdové náklady, které vychází z nařízení o minimální mzdě a zařazení příslušné pracovní pozice do příslušného tarifního stupně podle Nařízení vlády č. 567/2006 Sb. ve znění Nařízení vlády č. 286/2017 Sb. Tyto položky kalkulace jsou pro všechny podnikatelské subjekty stejné. Rozdílné jsou další nákladové položky (školení, výstroj, věcné bezpečnostní prostředky, komunikační prostředky...), které mají firmy rozdílné. Výsledkem naší kalkulace proto není jedna částka, ale doporučené cenové rozmezí.

POVINNÉ NÁKLADY NA MZDU

VZOROVÁ KALKULACE

Sazba za hodinu práce pracovníka ostrahy je zpracována pro stanoviště s nepřetržitou ostrahou 24 hodin denně. Pracovník ostrahy je držitelem osvědčení o odborné způsobilosti PK Strážný. Je zařazen do 2. tarifního stupně. Pracuje v nerovnoměrném režimu rozvržení pracovní doby 37,5 hodiny týdně. Službu vykonává ve služební uniformě, občůžky jsou kontrolovány elektronickým kontrolním systémem.

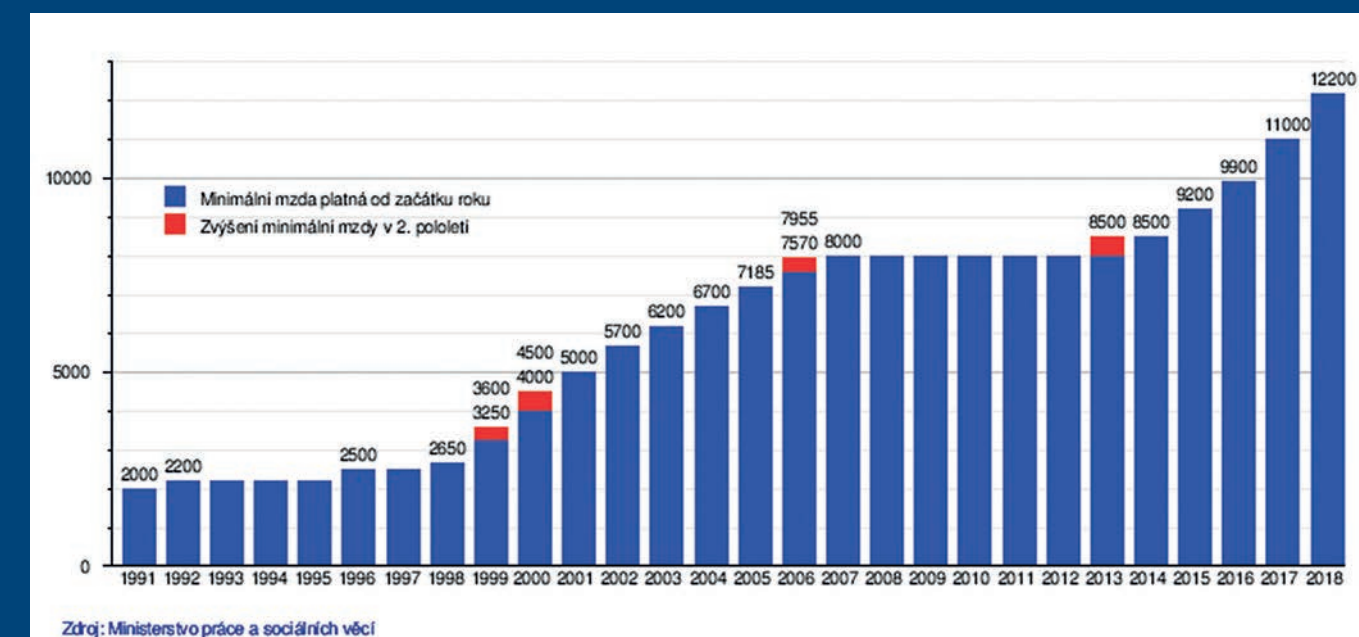
Zprůměrovaná cenová kalkulace na 1 hodinu a 1 pracovníka ostrahy		Náklady na mzdu Kč/hod
1	Zaručená mzda ve II. skupině prací při měsíční mzdě ve výši Kč 13.500,- (předpoklad pro rok 2018)*	82,80 Kč
2	Příplatek za práci v noci *	2,80 Kč
3	Příplatek za práci ve svátek *	3,00 Kč
4	Příplatek za práci v sobotu a neděli *	2,70 Kč
5	Celkem tarif mzda a příplatky (položky 1-4)	91,30 Kč
6	Odvody na sociální a zdravotní pojištění ve výši 34 %	31,05 Kč
7	Zákonné pojištění Kooperativa - 5,6 ‰	0,55 Kč
8	Rezerva na dovolenou *	Kč 10,20 Kč
9	Průměrné mzdové náklady na 1 hodinu práce (položky 5-8)	133,10 Kč

* Zprůměrované položky na 1 hodinu práce

OSTATNÍ NEZBYTNÉ NÁKLADY

- Nástupní školení podle firemních standardů
- Školení o povinnostech na objektu
- Školení BOZP a PO
- Uniforma
- Věcné bezpečnostní prostředky (baterka, tonfa...)
- Komunikační prostředky (mobilní telefon nebo vysílačka)
- Kontrolní občůžkový systém
- Režijní náklady (administrativa, kontrolní činnost, organizace a řízení, náklady na vedení evidence, knihy výkonu služby a další náklady k zajištění chodu pracoviště)
- Odměna

VÝVOJ MINIMÁLNÍ MZDY OD ROKU 1991

ČKBS z.s.

Křovinovo nám. 109/11
193 00 Praha 9 - Horní Počernice
tel: 773 551 077
e-mail: tajemnik@ckbs.cz